

Nyt näen!
Leo Mellerin kirjallinen toiminta
Suomessa vuosina 1971-1979

Matti Ylinen

Suomen historian pro gradu-tutkielma

Kevät 2016

Historian ja etnologian laitos

Jyväskylän yliopisto

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta – Faculty Humanistinen tiedekunta	Laitos – Department Historian ja etnologian laitos
Tekijä – Author Matti Ylinen	
Työn nimi – Title Nyt näen! Leo Mellerin kirjallinen toiminta Suomessa vuosina 1971-1979	
Oppiaine – Subject Suomen historia	Työn laji – Level Pro gradu –tutkielma
Aika – Month and year Huhtikuu 2016	Sivumäärä – Number of pages 117
Tiivistelmä – Abstract <p>Tässä työssä olen tutkinut Leo Mellerin kirjallista tuotantoa Suomessa vuosina 1971-1979 ja vertaillut sitä sen hetkisiin todellisiin maailmanpoliittisiin tapahtumiin. Olen pohtinut, mistä Meller on saanut kirjojensa aiheet ja miksi hän on tulkinnut kyseiset maailmanpoliittiset tapahtumat juuri siten kuin hän ne kirjoissaan esittää. Tutkin Leo Mellerin kirjallista toimintaa myös erilaisten historiallisten selitysmallien avulla. Näitä historiallisia selitysmalleja ovat idealistiset selitysmallit ja rakenteelliset selitysmallit.</p> <p>Tutkimukseeni keskittyä vuosiin 1971-1979. Vuodesta 1971 lähtien Leo Meller aloitti maailmanpoliittisten tilanteiden tutkimisen ja niiden tulkitsemisen Raamatun ennustusten valossa. Näin ollen olen aloittanut varsinaisen tutkimukseni vuodesta 1971. Maailmanpoliittisista tapahtumista Meller pitää tärkeimpänä USA:n ja Neuvostoliiton välistä kylmää sotaa. Tutkimukseni päättyy vuoteen 1979. Vuonna 1975 pidettiin Helsingissä ETYK-konferenssi ja tästä alkoi ns. liennytyksen aikakausi. Tämän vuoksi Mellerin on täytynyt keksiä uusia aiheita kirjoihinsa. Niinpä vuodesta 1976 alkaen Meller alkoi keskittyä enemmän Israelin tilanteeseen.</p> <p>Tutkimuksen edetessä käy selville, että Mellerin kirjoissaan esittämät ajatukset eivät ole peräisin häneltä itseltään, vaan Meller on lainannut useita amerikkalaisia kirjailijoita ja saarnamiehiä ja soveltanut heidän ajatuksensa koskemaan Suomen tilannetta. Yhdysvaltalaisista saarnamiehistä Mellerin merkittävin esikuva on Hal Lindsey. Meller on tuonut amerikkalaisen eskatologian Suomeen ja soveltanut sen koskemaan Suomen ja Neuvostoliiton suhteita. Neuvostoliitto näyttäytyy Mellerin kirjoissa ”punaisena petovaltana” joka uhkaa pientä Suomea.</p> <p>Suomessa oli julkaistu apokalyptistä eli lopunajallista kirjallisuutta jo yli kaksikymmentä vuotta ennen kuin Leo Meller aloitti kantaa ottavan kirjallisen toimintansa ja maailmanpoliittisten tapahtumien tulkitsemisen Raamatun ennustusten valossa (vuodesta 1971 lähtien).</p>	
Asiasanat – Keywords Leo Meller, kylmä sota, lopun ajat, maailmanpolitiikka, liennytyk, kommunismi	
Säilytyspaikka – Depository Jyväskylän yliopiston kirjasto JYX-julkaisuarkisto	
Muita tietoja – Additional information	

SISÄLLYSLUETTELO

1 Johdanto	5
1.1 Kuka Leo Meller on?	5
1.2 Tutkimuskysymykset ja tutkimuksen rajaus	7
1.3 Aineisto	11
1.4 Metodit	13
2 Leo Mellerin ura ja elämänvaiheet	15
2.1 Leo Mellerin lapsuus, nuoruus ja aikuisikä	15
2.2 Katsaus Leo Mellerin ajatteluun	22
2.3 Ensio Lehtonen Leo Mellerin taustavaikuttajana	24
2.4 Leo Mellerin taustaorganisaatiot	25
3 Leo Mellerin kirjallinen toiminta Suomessa 1960-luvulla	27
3.1 Avattu tulevaisuus	27
3.2 Hänen kirkkautensa kaltaisuuteen	30
3.3 Kuolemasta elämään	32
4 Leo Mellerin kirjallinen toiminta Suomessa 1971-1979	34
4.1 Huomispäivän maailma Ilmestyskirjan valossa	34
4.2 Hengen vallankumous	37
4.3 Suomi ja Eurooppa ennustusten valossa	42
4.4 Ufot ja maailmanloppu	48
4.5 Tuomiopäivä ja Hengen vuodatus	53
4.6 Öljykriisi lopunajan merkinä	57
4.7 Kuudes aisti	60
4.8 Kuolema kulkee Siionissa	64
4.9 Sirppi Egyptin yllä	66
4.10 Esirukousten lapset	67
4.11 1977 kohtalonvuosiko?	69
4.12 Päivä jolloin Israel kuolee	71
4.13 Liitonarkki ja tempaus	73
4.14 Harmagedon! Viimeinen sukupolvi elää nyt	75
4.15 Uhattu Suomi	77
4.16 Uhatun Suomen viimeiset pidot	79
4.17 Nyt näen. Tämä vuosi näyissä ja ilmestyksissä	80
4.18 Yhdestoista hetki	82
4.19 Ihmeitä sinua varten	83
5 Maailmanpolitiikan keskeisiä tapahtumia 1970-luvun alussa	85
5.1 Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokous	85
5.2 Israelin sodat	86
5.3 Kylmä sota ja SALT –sopimus	87
5.4 Eurokommunismi	89

6 Maailmanpolitiikka ja Suomi 1970-luvulla	92
6.1 Kauppa- ja turvallisuuspolitiikka	92
6.2 Yhteiskunnallista liikehdintää ja muutostrendejä	93
6.3 Vuoden 1978 presidentinvaalit	96
7 Tutkimustulokset	98
8 Lähteet ja kirjallisuus	107
8.1 Painamattomat lähteet	107
8.2 Painetut lähteet	107
8.3 Sanoma- ja aikakauslehdet	109
8.4 Haastattelut	109
8.5 Internet	109
8.6 Kirjallisuus	110

1 Johdanto

1.1 Kuka Leo Meller on?

Leo Meller, kirjailija, evankelista ja eläkkeellä oleva toiminnanjohtaja oli ja on suomalaisessa hengellisessä kentässä eli niin sanotussa ”Suomen Siionissa” tunnettu hahmo. Meller edusti konservatiivista kristillisyyttä, johon sekoittui reformoitu uskonnäkemyks, helluntailainen opetus Pyhästä Hengestä sekä amerikkalainen eskatologia eli lopunajallisuus. Meller kutsui itseään ”profeetalliseksi evankeliseksi fundamentalikristityksi”. Mellerin kristillisessä julistuksessa painottuivat ennen kaikkea lopunajalliset tapahtumat ja maailmanlopun ennustukset. Leo Mellerillä oli tapana tulkita ”ajan merkkejä” eli sen hetkisiä maailmanpoliittisia tilanteita oman hengellisen näkemyksensä läpi. Usein varsin yksinkertaisilta näyttävät asiat saivat Mellerin tulkinnoissa monivivahteisen ja eskatologisen sävyn. Esimerkiksi Israelin kansan historiassa tapahtuneet selkkaukset muuttuivat Mellerin julistuksessa selviksi Jumalan osoittamiksi merkeiksi, jotka enteivät maailmanlopun alkua. Mellerillä oli jopa tapana ennakoita tarkkoja päivämääriä maailmanlopusta. Kun ennustukset sitten menivät pieleen, keksi hän selityksen, mikseivät ne pitäneetkään paikkaansa.¹

Leo Mellerin opetuksessa painottuivat ennen kaikkea seuraavat kolme asiaa: oppi siitä, että kerran uskoon tullut ihminen ei voi menettää pelastustaan (amerikkalainen, fundamentalis-babtistinen niin sanottu ”kerran pelastettu on aina pelastettu”-oppi), oppi kymmenyksistä (ihmisen täytyy maksaa 10 prosenttia kaikista kuukausittaisista bruttotuloistaan hengelliseen työhön) sekä oppi lopunajoista. Juha Ahvio kirjoittaa kirjassaan ”Heidelbergin katekismus” samansuuntaisia näkemyksiä kuin Meller, jonka juuret ovat nimenomaan reformoidussa teologiassa. Meller painotti reformoitua oppia, kuitenkin niin, että ”tiettyjen raamatullisten lopunajallisten tapahtumien on ensin käytävä toteen”

---

¹ Meller 1971, 44, 46; 1980c, 3; Rikkinen 2010. Meller väitti kirjassaan *Huomispäivän maailma Ilmestyskirjan valossa*, että kolmas maailmansota on jo alkanut. Samoin hän kirjoitti, että vuonna 1975 alkaa suuri nälänhätä ympäri maailmaa. Kumpikaan näistä ennustuksista ei toteutunut. Vuonna 1981 Meller ennusti, että Suomeen tulee valtava nälänhätä syksyllä 1982. Tämäkään ennustus ei toteutunut.

ennen kuin Kristus voi tulla takaisin maan päälle. Näitä ”lopunajallisia” tapahtumia Meller tutki kirjoissaan ja esitti niitä suurelle yleisölle.²

Ensimmäisen kirjansa Meller kirjoitti vuonna 1962. Tästä eteenpäin hän on julkaissut monia lopunaikoja käsitteleviä kirjoja. Kirjojen kirjoittamisen ohella Meller on ehtinyt tuottaa radio-ohjelmia, käydä ulkomailla puhumassa ja kirjoittaa artikkeleita Kipinä-lehteen. Lisäksi hän on pitänyt säännöllistä kokoustoimintaa Kristillinen Keskus-nimisessä monitoimipisteessä Helsingissä. Leo Meller nukkuu omien sanojensa mukaan vain neljä tuntia yössä ja muun ajan työskentelee. Omien sanojensa mukaan Meller lukee päivittäin vähintään kolme englanninkielistä kirjaa. Apunaan työssään Mellerillä on yli 20 000 uskonnollista teosta käsittävä kirjasto. Meller itse toteaa olevansa ”Jumalan valittu” ja kokee tullessa siunatuksi suurilla voimavaroilla, jotta kykenisi tekemään tämänkaltaista työtä. Meller myös jatkuvasti ”neuvottelee Pyhän Hengen kanssa siitä, saako hän aikanaan ottaa kirjastonsa mukaan taivaaseen”.³

Sekä Neuvostoliittoon että Kommunismiin Meller suhtautui erittäin kielteisesti. Mellerin mukaan Kommunistinen maailma oli ”surkuteltava paikka, paratiisi jonka portteja kiväärein vartioidaan jotta sieltä ei päästäisi pakenemaan”. Neuvostoliiton invaasiota Afganistaniin jouluna 1979 Meller piti ”Neuvostoliiton imperialististen työntymisenä Afganistaniin” jonka seurauksena ”maailmanhistoria kulkeutui kokonaan uuteen aikajaksoon”. Meller ei unohtanut kritisoida tilannetta myöskään Suomessa, vaan kertoi, että alkoholin kulutus räjähtää käsistä ja vie kansan syvään turmelukseen. Mellerin kirjoissa siis näyttelivät osaa hyvin paljon teemat: ”alkoholi – turmelus – sodat – lopunaikaisuus”. Myös Kustaa H. J. Vilkuna on tutkinut näitä asioita kirjassaan ”Juomareiden valtakunta – suomalaisten känni ja kulttuuri 1500-1850.” Vilkuna kirjoittaa: ”Juoppous kasvoi kasvamistaan niin, että se oli mittava ongelma keskiajalla. Alati pahempi ongelma se oli 1500-luvulla, 1600-luvulla, 1700-luvulla ja 1800-luvulla.” Tästä voi päätellä sen, että Mellerin esittämä väite

---

² Ahvio 2006, s. 122, 2009 s. 88; Meller 1972, s.107: ”Uuden testamentin seurakunta-armotalouskaudessa ei Pyhää Henkeä oteta keneltäkään uudestisyntyneeltä uskovalta kristityltä pois”. Kymmenyksistä kts. Mal. 3:10: ”Tuokaa täydet kymmenykset varastohuoneeseen...”; Lopunajoista kts. Ilm. 22:7: ”Ja katso, minä (Jeesus) tulen pian. Autuas se, joka ottaa tämän kirjan (Ilmestyskirja) ennustuksen sanoista vaarin!”

³ Leo Meller ”Taivaan ja maan väliltä”-radio-ohjelmassa keväällä 2001.

juoppouden huomattavasta lisääntymisestä Suomessa juuri 1960- ja 1970-luvuilla ei sellaisenaan pitänyt paikkaansa, vaan suomalaisella juoppoudella oli todellisuudessa pitkä, satoja vuosia kestänyt historia.⁴

1.2 Tutkimuskysymykset ja tutkimuksen rajaus

Työssäni tutkin Leo Mellerin kirjallista tuotantoa Suomessa vuosina 1971-1979. Leo Meller kirjoitti tuona ajanjaksona yhdeksäntoista kirjaa. Tarkastelen myös lyhyesti Mellerin aikaisempaa, 1960-luvulla kirjoitettua kirjallisuutta, jotta syntyisi parempi kokonaiskuva hänen ajattelustaan. 1960-luvun kirjallisuutta (3 kirjaa) tutkin vain sen verran, että lukijalle muodostuu jonkinlainen käsitys Mellerin ajattelusta kirjallisuuden valossa ennen vuotta 1971. Pohdin, miten Meller käsittelee kirjoissaan sen hetkistä maailmanpoliittista tilannetta ja mistä Mellerin ajatukset alun perin ovat peräisin. Tarkoitukseni ei ole laajemmalti tutkia Mellerin henkilöhistoriaa tai hänen toimintaansa julistajana, vaan ainoastaan hänen kirjallisessa julistuksessaan esiintyviä maailmanpoliittisesti kiinnostavia yhteyksiä. Luvussa 2 käsittelen kuitenkin Mellerin henkilöhistoriaa mm. aikaisemman tutkimuksen ja haastattelujen valossa, jotta lukijalle syntyisi jonkinlainen kuva Melleristä historiallisena henkilönä. Tällä tavoin työtäni on myös helpompi lukea, kun omaa jo jonkinlaisen käsityksen Melleristä todellisena historiallisena henkilönä. Mielenkiintoista on esimerkiksi tutkia Mellerin kirjojen sisältöä ja verrata niitä kulloinkin vallalla oleviin yhteiskunnallisiin ja hengellisiin, todellisiin maailmanhistoriallisiin tilanteisiin.

Työni jakaantuu kahdeksaan pääluukuun ja etenee seuraavasti: Ensimmäinen luku on johdanto-osuus, jossa luon katsauksen tutkimuksen lähtökohdille. Luvussa kaksi tarkastelen Mellerin henkilöhistoriaa muun muassa haastattelujen valossa. Lisäksi kiinnitän huomiota Mellerin taustavaikuttajiin sekä hänen hengelliseen ajatteluunsa. Luvussa kolme tutkin Leo Mellerin kirjallista tuotantoa ennen vuotta 1971. Luvussa neljä, mikä on tutkimukseni pääluuku, tutkin järjestelmällisesti Leo Mellerin kirjallista tuotantoa vuosina 1971-1979. Luvussa viisi tutkin maailmanpolitiikan keskeisiä tapahtumia 1970-luvulla. Luvussa kuusi tutkin

---

⁴ Meller 1980a, 67-72; Meller 1980b, 7; Meller 1980d, 12. Vilkuna 2015, 19.

maailmanpolitiikkaa ja Suomea 1970-luvulla. Tutkimustuloksissa, jotka löytyvät luvusta seitsemän, jäsentelen johtopäätökseni ja esittelen Mellerin kirjallisesta julistustoiminnasta nousseet keskeiset havainnot ja selitykset. Luku kahdeksan koostuu lähde- ja kirjallisuusluettelosta.

Vasta 1970-luvun alussa Mellerin tyyli vaihtui kantaaottavammaksi, jolloin hän myös aloitti maailmanpolitiikan tutkimisen ja sen tulkitsemisen Raamatun ennustusten valossa. Tämä tulee selkeästi esille hänen kirjoissaan. 1960-luvulla nuori Leo Meller (syntynyt vuonna 1942) ei juurikaan keskittynyt kirjalliseen tuotantoon, mikä ilmenee hänen vähäisestä kirjojensa määrästä (kolme kappaletta, joista yksi on toimitettu). Täytyy lisäksi muistaa, että Leo Meller opiskeli USA:ssa vuosina 1965-1967, minkä on täytynyt viedä hänen aikaansa huomattavasti. 1960-luvulla Meller on kypsytellyt ajatuksiaan, muokannut oppiaan ja hionut työskentelytapojaan. Täyteen hedelmään Mellerin kirjallinen tuotanto pääsi vasta 1970-luvun alussa. Tällöin alkoi myös hänen kirjallisen tuotantonsa nousukausi. Jatkan edelleen tästä ja tutkin Leo Mellerin kirjallista julistustoimintaa Suomessa vuosina 1971-1979.

Helsingissä vuonna 1975 pidetty ETYK-konferenssi muodostaa ajanjaksolleni selkeän taitekohdan. Ennen vuotta 1976 Meller paneutui enimmäkseen USA:n ja Neuvostoliiton välisen kylmän sodan tutkimiseen sekä Suomen aseman tarkasteluun toisen supervallan naapurina, kun taas vuodesta 1976 lähtien Meller alkoi keskittyä lähinnä Israelin valtion tilanteeseen ja sen tulkitsemiseen lopun ajan merkkinä. 1976 ja sen jälkeen julkaistuissa kirjoissa Meller käsittelee myös Suomen tilannetta Neuvostoliiton naapurina, Euroopan tilannetta sekä tilannetta Lähi-Idässä yleensä. Meller ottaa Israelin tilanteeseen kantaa jo 1970-luvun alun kirjoissa, mutta laajemmin hän paneutuu aiheeseen vasta vuodesta 1976 lähtien.

Vuodesta 1975 alkoi niin sanottu liennytyksen aikakausi. Vielä 1970-luvun alussa oli ilmassa merkkejä ydinsodan uhasta, ja elettiin ”kauhun tasapainon” tilassa. Huomionarvoista on kuitenkin se, että kaikesta huolimatta liennytyksen kaudella ilmestyi neutronipommi. Huomionarvoista on myös se, että liennytyksen kaudella rauhanmarssit keräsivät runsaasti ihmisiä. Tämä tulee esiin myös Mellerin kirjallisessa tuotannossa, sillä hän varoittaa toistuvasti ydinsodasta ja

”Harmagedonin taistelusta”. 1970-luvun lopulla vauhtiin päässyt liennytyks, eli supervaltioiden Neuvostoliiton ja USA:n välinen rauhantahtoinen politiikka näyttää johtaneen siihen, että Mellerin on täytynyt etsiä aiheitaan muualta. Israel tarjosi Mellerille luonnollisen vaihtoehdon kirjallisen tuotannon saralle muun muassa siitä syystä, että Meller on toiminut alueen matkaoppaana 1960-luvulta lähtien ja tästä syystä tuntee alueen varsin hyvin. Lisäksi monet yhdysvaltalaiset eskatologiset eli lopunajalliset kirjailijat ovat käsitelleet Israelia 1970-luvulla, joten Meller on voinut hyödyntää heidän julkaisujaan.

Israel on traditio – kansa on aikojen saatossa ollut eri puolella maapalloa ja kuitenkin maa on aina ollut yksi. Juutalaiset olivat kansana ”diasporassa” eli hajaannuksessa useissa valtioissa, mm. Euroopassa ja USA:ssa. Vuonna 1948 perustettuun Israeliin on sittemmin saanut vapaasti muuttaa jokainen maapallon juutalainen, ja esimerkiksi entisestä Neuvostoliitosta on Israeliin muuttanut yli 2 miljoonaa juutalaista.

Eräs syy, miksi olen rajannut vuosiluvuiksi 1971-1979, johtuu materiaalin runsaudesta. Meller on julkaissut tällä aikavälillä 19 kirjaa joten saan niistä paljon hyvää aineistoa tutkimukselleni.

Maaperä oli Mellerille ja hänen esittämilleen ajatuksille Suomessa 1960-luvulta lähtien suotuisa. Apokalyptistä eli lopunajallista kirjallisuutta oli ilmestynyt Suomessa toisen maailmansodan jälkeen runsaasti, ja lisäksi helluntaiherätys, joka muodostaa Mellerin opillisen taustan, oli voimistanut kannatustaan. 1960-luku oli muutenkin murrosaikaa Suomen hengellisessä kentässä, mikä näkyi muun muassa uusien uskonyhteisöjen syntymisessä. Heikki Hämäläinen, joka on tutkinut apokalyptistä kirjallisuutta, toteaa että lopunajojen odotus on ollut osa kristinuskoa koko sen historian ajan. Hämäläisen mukaan vahva lopunajan odotus on kuitenkin suuremmaksi osaksi ollut jaksottaista tai pienten ryhmien suosimaa. Tässä suhteessa Meller näyttää olevan poikkeus, sillä ennen 1970-lukua ei Suomessa ollut ketään henkilöä, joka olisi erikoistunut lopunajoihin yhtä aktiivisesti kuin Meller. Leo Mellerin kirjallinen tuotanto onkin kauttaaltaan yhtä ”lopunajojen paatosta”. Nuorisokulttuurin muuttuminen alkoi USA:sta, jossa Bill Haley esitti kappaleen ”Rock Around the Clock”. Erityisesti nuorison suosima

rock-musiikki oli keino kapinoida konservatiivisia arvoja vastaan. Näitä konservatiivisia arvoja edustivat mm. eduskunta, hallitus ja puolustusvoimat. Meller ottaa kirjoissaan kielteisen kannan uuteen nuorisokulttuuriin.

Hämäläinen toteaa myös, että Suomeen oli 1900-luvun alussa rantautunut useita lopunaikoja korostavia tunnustuskuntia, kuten adventismi ja helluntailiike. Lisäksi toisen maailmansodan jälkeinen ydinaseen kehittäminen sekä Israelin valtion syntyminen olivat hedelmällisiä lopunajallisen kirjallisuuden aiheita. Ensio Lehtonen oli Leo Mellerin tärkein taustavaikuttaja. Lehtonen vaikutti helluntaiseurakunnassa ja julkaisi paljon apokalyptistä kirjallisuutta 1950 ja 1960-luvuilla. Lehtonen oli myös perustamassa Kansan Raamattuseuraa (KRS) vuonna 1945. KRS on nykyään yksi Suomen evankelis-luterilaisen kirkon niin sanotuista herätysliikkeistä. KRS:n toiminnassa painottuu hyvin paljon ”käytännöllinen teologia”, esimerkiksi rukous ja sielunhoito. Myös Meller oli taustoiltaan helluntailainen ja liikkui nuorempana paljon niin sanottujen vapaiden suuntien tilaisuuksissa. Meller kävi myös 1970-luvulla puhumassa KRS:n omistamassa Oronmyllyn toimintakeskuksessa Parikkalassa. Leo Meller näyttää siis nuoruudestaan saakka tutustuneen sekä kotimaiseen että ulkomaiseen apokalyptiseen kirjallisuuteen.⁵

Leo Mellerin kirjalliseen tuotantoon perehtymällä selvitän, millä tavalla hänen julkaisuissaan tulee esille lopunajallisuus ja reformoitu uskonnäkemyksen. Vertailen myös Mellerin esittämiä ajatuksia todellisiin historiallisiin tapahtumiin. Meller sai merkittäviä vaikutteita kirjalliseen julistustoimintaansa amerikkalaisilta saarnamiehiltä ja soveltavin osin sijoitti opit koskemaan Suomen oloja toisen supervallan eli Neuvostoliiton naapurina (toinen supervalta oli USA). Amerikkalaisessa hengellisessä kirjallisuudessa Neuvostoliitto sai demonisia piirteitä ja erityisesti amerikkalaiset konservatiiviset kristityt uskoivat Neuvostoliiton olevan ”pahan valtakunta”. Tältä osin tutkin, millä tavalla Neuvostoliitto näyttäytyy Mellerin kirjallisessa tuotannossa. Eräs tärkeä kirja tältä

---

⁵ Hämäläinen 2002, 101. 1960-luvulla syntyneistä hengellisistä liikkeistä enemmän kts. esim. Kuosmanen 1979, 326-334; Murtorinne 1995, 318-322; Heikkilä & Heininen 1996, 239-241. Adventismista kts. Ruokanen 1999, 39-41. Vapailla suunnilla tarkoitan tässä esimerkiksi helluntailiikettä, vapaakirkollisuutta, metodismia sekä baptismia. Nuorisokulttuurista kts. Meinander 2012, 292-293.

alalta on Timo Vihavaisen ”Ryssäviha”, josta uskon saavani aineistoa graduuni. Myös Kari Tarkiainen pohtii Suomen ja Venäjän välisiä suhteita kirjassaan ”Se vanha vainooja”. Edelleen Kustaa H. J. Vilkuna pohtii Suomen ja itänaapurimme välejä kirjoissaan ”Viha, perikato, katkeruus ja kertomus isostavihasta” sekä ”Paholaisen sota”. Myös Juha Ahvio tutkii kirjassaan ”Venäjän karhu heräsi – herääkö Suomi?” Suomen ja Venäjän välistä tilannetta historian saatossa. Neuvostoliiton poliittinen järjestelmä, kommunismi, näyttäytyi kielteisessä valossa Leo Mellerin ajattelussa. Tutkin myös ns. Oulun profetiaa vuodelta 1962, sen sanomaa Suomen ja Neuvostoliiton tilanteisiin liittyen ja sitä, onko Meller mahdollisesti saanut siitä vaikutteita ajatuksiinsa.⁶

Keskeisiä kysymyksiäni tässä työssä ovat: Mistä Meller on saanut vaikutteita kirjoihinsa ja miksi hän on tulkinnut kyseiset tapahtumat juuri siten kuin hän ne kirjoissaan esittää. Mellerin esittämiin profetioihin en juuri ota kantaa, sillä hän esittää niitä kirjoissaan runsaasti, ja lisäksi jokaisessa kirjassa on aina uudet ennustukset. Rajaan profetiat muutamien merkittävimpien mainitsemiseen. Varovainen oletukseni on joka tapauksessa se, että Mellerin kirjojen lukijat ovat voineet kokea niin sanottujen ennustusten toteutuneen vain harvoin. Ensio Lehtosta, Leo Mellerin huomattavaa taustavaikuttajaa, käsittelen vain siinä laajuudessa kuin se on tarpeellista Mellerin itsensä elämänvaiheiden, hänen julistustoimintansa syntymisen ja tuotannon selvittämiseksi.

1.3 Aineisto

Leo Meller kirjoitti 1960-luvulla kolme kirjaa: *Avattu tulevaisuus* (1962), *Hänen kirkkautensa kaltaisuuteen* (1965) ja *Kuolemasta elämään: Ralph Hartin vavahduttava elämäkerta* (1966). Näistä kirjoista *Kuolemasta elämään* on kirjoitettu USA:ssa Mellerin opiskellessa siellä. Kaksi muuta kirjaa on kirjoitettu

---

⁶ Ns. Oulun profetia (OuPro) on vuodelta 1962 oleva 170 sivua sisältävä hengellinen kirja ja ohjelmajulistus, joka pitää sisällään Suomea koskevia tulevaisuuden ennustuksia ja myös kristityn yksityiselämää koskevia ohjeita. Kirjassaan ”Avattu tulevaisuus” vuodelta 1962 sivulla 99 Meller kirjoittaa, että tämän maailmanajan lopussa ”taivaasta laskeutuva Kristus joukkoinensa tuhoaa ateistisen kommunismin joukot”. Vihavainen 2013 s. 9-10, Ahvio 2014 s. 55: ”1960-luvulla, varsinkin vuoden 1967 kuuden päivän sodan jälkeen, Neuvostoliitto omaksui vahvan antisionismin ja Israel-vastaisuuden ja ryhtyi kaikkiin keinoihin tukemaan arabien ja muiden islamilaisten tahojen aggressiivista politiikkaa”.

Suomessa. *Kuolemasta elämään* on suomenkielinen lyhennelmä Leo Mellerin toimittamasta englanninkielisestä alkuteoksesta. Tämä osoittaa sen, että Leo Meller paneutui kirjalliseen työhön myös opiskeluaikanaan Yhdysvalloissa. Kirja on kirjoitettu vuonna 1966, jolloin Meller oli opiskellut USA:ssa jo vuoden.

1970-luvulla Leo Meller kirjoitti peräti yhdeksäntoista kirjaa. Näistä seitsemän ensimmäistä vuosilta 1971-1975: *Huomispäivän maailma ilmestyskirjan valossa* (1971), *Hengen vallankumous* (1972), *Suomi ja Eurooppa ilmestysten valossa* (1973), *Ufot ja maailmanloppu* (1973), *Tuomiopäivä ja Hengen vuodatus* (1974), *Öljykriisi lopun ajan merkinä* (1974) sekä *Kuudes aisti*.

1976-1979 kirjoitetut Leo Mellerin kaksitoista kirjaa ovat aikajärjestykseltään: *Kuolema kulkee Siionissa* (1979), *Sirppi Egyptin yllä* (1976), *Esirukousten lapset* (1977), *1977 kohtalonvuosiko?* (1977), *Päivä jolloin Israel kuolee* (1977), *Liitonarkki ja tempaus* (1978), *Harmagedon! Viimeinen sukupolvi elää nyt* (1978), *Uhattu Suomi* (1978), *Uhatun Suomen viimeiset pidot* (1979), *Nyt näen. Tämä vuosi näyissä ja ilmestyksissä* (1979), *Yhdestoista hetki* (1979) sekä *Ihmeitä sinua varten* (1979).

Mellerin ajattelua sivuava kirjallisuus sekä uskonnollisia liikkeitä tutkivat teokset kuuluvat käyttämäni kirjallisuuteen. Leo Melleristä on aikaisemmin kirjoitettu kaksi pro gradu -työtä, Kristiina Tallgrenin vuonna 1988 kirjoittama dogmatiikan gradu, joka tutkii Leo Mellerin opillisia näkemyksiä, sekä Virpi Komulaisen vuonna 1998 tekemä kirkkososiologian gradu, joka tarkastelee Kipinä-lehden fundamentalismia Leo Mellerin päätoimittajakaudella (1971-1995). Molemmissa töissä on varsin kattava katsaus Mellerin henkilöhistoriaan sekä hänen ajatteluunsa, joten saan niistä hyvää aineistoa työhöni. Oman työni tarkastelunäkökulma poikkeaa näistä töistä siinä, että käytän tutkimuksessani erilaista metodia, ja lisäksi lähdeaineistoni on suurelta osin erilainen. Maailmanpoliittisia tilanteita analysoidessani pääaineistoni ovat muun muassa Henrik Meinanderin *Tasavallan tiellä* vuodelta 2012 sekä muita Suomen historiaa ja yleistä historiaa käsitteleviä tutkimuksia.

Tutkimuksestani olen jättänyt pois Mellerin puheketit, sillä varsinkin 1970-luvun puheita on varsin vaikeaa saada haltuun, ja lisäksi tekemäni selvityksen mukaan puheet toistavat melko pitkälti Mellerin kirjallisia ajatuksia. Lisäksi olen jättänyt pois Kipinä-lehdet, koska myös niissä on pitkälti samat ajatukset ja asiat kuin kirjoissa. Pääaineistoni ovat siis lähteiden osalta Mellerin kirjat, ja lisäksi aion haastatella Mellerin lähipiirin henkilöitä ja lisäksi minulla on haastattelu Melleriltä itseltään.

Raamattua siteeratessani käytän pääosin vuoden 1933/38 Kirkkoraamattua, koska Meller käyttää kirjoissaan suurimmaksi osaksi juuri tätä käännöstä. Tarvittaessa käytän myös vuoden 1992 käännöstä sekä vuoden 1776 käännöstä, ns. Bibliaa. Mikäli en ole sitä erikseen maininnut, siteeraan vuoden 1933/38 Kirkkoraamattua.

Aikomukseni on myös tarkastella Mellerin toimintaa laajemmasta näkökulmasta historiallisten selitysmallien kautta. Historialliset selitysmallit jaetaan kahteen ääripäähän. *Idealistiset selitykset* korostavat aatteiden ja ideologioiden sekä psykologisten tekijöiden merkitystä historiallisten ilmiöiden selittämisessä. *Rakenteelliset selitykset* puolestaan korostavat yhteiskunnallisia muutoksia historiallisten ilmiöiden selittämisessä. Alustava oletukseni on, että Mellerin toimintaa on tämän tutkimuksen tehtävänasettelun kannalta mielekästä tarkastella sekä perinteisestä historiallisesta näkökulmasta käsin että idealistisista ja rakenteellisista selitysmalleista käsin.⁷

1.4 Metodit

Metodina käytän perinteistä historiallista menetelmää, eli tutkin aikajärjestyksessä tapahtumia ja sitten pohdin systemaattisesti syy-yhteyksiä Mellerin kirjoitusten ja todellisten maailmanpoliittisten tilanteiden ja Suomen tilanteiden ja hengellisten tilanteiden välillä. Kirjoista kokoon oleellisimmat ajatukset ja merkittävimmät suuntalinjat, jonka jälkeen tarkastelen ajan historiaa ja sen merkittäviä tapahtumia.

---

⁷ Idealististen ja rakenteellisten selitysten eroista kts. Tommila 1989, 233-239. Tommilan mukaan Pentti Renvall, joka nimitettiin Suomen ja Skandinavian historian professoriksi Helsinkiin vuonna 1950, oli arvostettu historioitsija Suomessa. Hän edusti nimen omaan idealistisia selitysmalleja. Heikki Ylikangas, joka toimi Suomen ja Skandinavian historian professorina Helsingissä vuosina 1992-2001, on puolestaan painottanut historian yleisten selitysten löytyvän yhteiskunnan taloudellisista ja sosiaalisista rakennetekijöistä.

Pyrin löytämään Mellerin esittämille väittämille juuret. Mistä Meller on saanut ajatuksensa ja minkälaista lähdemateriaalia hän kenties on kirjoissaan käyttänyt, kuuluvat keskeisimpiin kysymyksiini. Pohdin myös sitä, miksi Meller on kunakin vuotena tulkinnut maailmanpoliittisia tilanteita niin kuin hän ne kirjoissaan esittää. Pohdin myös Mellerin ajatuksia erilaisista poliittisista järjestelmistä, erityisesti kommunismista. Leo Mellerillä oli hyvin kielteinen suhtautuminen kommunismiin ja toisaalta hyvin myönteinen suhtautuminen USA:n oikeistolaiseen politiikkaan. Neuvostoliitto oli järjestelmältään ateistinen valtio, jossa kaikki uskonnot olivat kiellettyjä toisin kuin USA, jossa ei ole valtionkirkkoa vaan paljon pieniä seurakuntia. Lisäksi USA:ssa seurakuntien ei tarvitse maksaa veroa, joten kaupallisuus näyttelee todennäköisesti suurta osaa USA:n hengellisessä kentässä.

Markku Hyrkkäsen kirja ”Aatehistorian mieli” vuodelta 2002 tarjoaa apuvälineitä tutkimustyöhön. Hyrkkäsen kirjassa ”määritetään aatehistorian tutkimustehtävä suhteessa sosiaalihistoriaan, mentaliteettihistoriaan, maailmankuvatutkimukseen ja käsitehistoriaan”. Aatehistoria ”keskittyy tutkimaan menneisyyden ihmisten käsityksiä ja erittelemään heidän olosuhteille ja aatteille antamia merkityksiä”. Edelleen, kirjassa ”punnitaan myös erilaisia käsitysten selitystapoja. Hedelmällisimmäksi menetelmäksi osoittautuu menneisyyden toimijoiden esittämien kysymysten, tarkoitusten ja uskomusten pohdinta, sekä näiden väliset käsitteelliset yhteydet.” Tehtävän suorittaminen ”edellyttää taidokasta kontekstien tulkintaa. Aatehistoria on välttämätön historian ja nykyisyyden ymmärtämisen väline”.⁸

---

⁸ Hyrkkänen 2002, 9-23.

2 Leo Mellerin ura ja elämänvaiheet

2.1 Leo Mellerin lapsuus, nuoruus ja aikuisuus

Leo Martin Torsten ”Leksa” Meller on syntynyt Helsingissä 12.7.1942. Meller syntyi ruotsia puhuvaan perheeseen, mutta opetteli myöhemmin suomen kielen. Mellerin uskonnollinen herääminen (Meller itse puhuu termillä ”uskoon tulo”) tapahtui vuonna 1956 helsinkiläisessä ruotsinkielisessä Filadelfia-helluntaiseurakunnassa (nykyään Fila). Ulkomaisten kristillisten radioasemien kuuntelu on vaikuttanut voimakkaasti Mellerin kristilliseen identiteettiin. Kun Meller oli 14-vuotias, heti uskoontulonsa jälkeen, pääsi hän mukaan kustannusosakeyhtiö Kuvan ja Sanan toimintaan. Kuvassa ja Sanassa Meller tutustui toimitusjohtaja Ensio Lehtoseen, josta tuli hänen toiminnalleen ja ajattelulleen tärkeä hahmo. Meller itse kuvailee Lehtosta ”hengelliseksi isäkseen”.⁹

Leo Mellerin äiti oli yksinhuoltaja. Isästä ei ole tietoa, esimerkiksi mitä poliittista suuntausta hän edusti tai mikä oli hänen ammattinsa. Mellerin äiti puhui paljon hengellisistä asioista ja opetti Leolle muun muassa iltarukouksen. Mellerin äiti kuoli auto-onnettomuudessa Helsingissä Leon ollessa vielä nuori. Leo Meller liikkui nuorempana, uskoontulonsa jälkeen, metodistikirkossa ja helluntaiseurakunnissa. Leo Meller suoritti siviilipalveluksen 1960-luvulla, mutta 1970-luvun kirjoissaan tuo esiin muuttunutta käsitystään jonka mukaan jokaisen kristityn velvollisuus on käydä armeija. Vuosina 1965-1967 Meller opiskeli Arizonassa USA:ssa paikalliseen helluntailiikkeeseen kuuluvassa FBTC:ssä eli Fundamental Bible Training Centerissä. Fundamental Bible Training Center on uskonnollinen oppilaitos, joka kouluttaa erittäin konservatiiviseen kristillisyyteen sitoutuneita saarnamiehiä. Eräs oppilaitoksen ”tavaramerkki” on niin sanottu sanainspiraatio-oppi, jonka mukaan Raamattu on sanasta sanaan Jumalan sanaa eikä siinä ole mitään virheitä. Amerikassa ollessaan Meller sai paljon vaikutteita myös paikallisilta saarnamiehiltä, joita hän myöhemmin kirjoissaan siteeraa. Näitä

---

⁹ Tallgren 1988, 6; Komulainen 1997, 13-16, Rikkinen 2010. Kristillisten radioasemien historiasta kts. Ahonen 1994, 307-310. Ahosen mainitsema International Broadcasting Radio Association (IBRA) on todennäköisesti ollut yksi Mellerin kuuntelemista asemista.

saarnamiehiä ovat esimerkiksi T.L. Osborn, amerikkalainen reformoitu herätysaarnaaja, Hal Lindsey, amerikkalainen hengellinen best-seller-kirjailija, sekä Billy Graham, tunnettu amerikkalainen evankelista joka on kiertänyt ympäri maailmaa.¹⁰

Vuonna 1971 Leo Melleristä tuli sekä Kuvan ja Sanan että Patmos ry:n toiminnanjohtajan lisäksi myös Kipinä-lehden päätoimittaja, joten Mellerin ”kirjallistuminen” on ymmärrettävää. Vuoden 1971 jälkeen Meller kierteli ympäri Suomea puhumassa sekä luterilaisissa seurakunnissa että vapaissa seurakunnissa, mutta kun nämä ovet pikkuhiljaa suljettiin, lähinnä opillisten näkemuserojen vuoksi, siirtyi Meller kokonaan Kuvan ja Sanan palvelukseen.¹¹

Aaron Ben-Suomi, vuonna 1932 syntynyt teologian ylioppilas ja virallinen Israel-opas Helsingistä, on Leo Mellerin läheinen ystävä nuoruusvuosilta saakka. Ben-Suomi on ollut Mellerin kanssa yhteisillä Israelin-matkoilla ja kertoo mm. käyneensä Mellerin kanssa yhteisissä saunailloissa. Ben-Suomen mukaan Meller on alun perin luterilaisesta perheestä, mutta sittemmin kääntynyt helluntailaisuuteen. Ben-Suomi tutustui Melleriin 1960- ja -70 -lukujen taitteessa, kun he olivat yhdessä Israelissa. Siellä Meller yhdessä Ensio Lehtosen kanssa johti matkailijaryhmiä, jotka olivat tutustumassa ”Pyhään Maahan”. Ben-Suomi muistelee Leo Mellerin olleen pidetty lapsityöntekijä helluntaiseurakunnassa 1960-luvulla. Meller meni ensimmäisen kerran naimisiin 1960-luvun lopulla, ja liitosta syntyi kaksi tyttöä. Meller oli jo nuoruusvuosinaan kiinnostunut Israelista, ja hän tuo monessa kirjassaan esille juuri Israelin tilanteen ja sen heijastumisen yleiseen maailmanpoliittiseen tilanteeseen. Kristillisten radiokanavien kuuntelulla

---

¹⁰ Tallgren 1988, 10-11; Komulainen 1997, 13-16. Leo Meller kertoo äitinsä traagisesta kuolemasta *Hänen kirkkautensa kaltaisuuteen* -kirjan sivuilla 29-30. Mellerin äiti kuoli vuonna 1964 auto-onnettomuudessa. Erityisesti T.L. Osbornen ja Hal Lindseyn julistuksessa painottuvat keskeisesti lopunajalliset tapahtumat. Meller lainaa useissa kohdissa näitä saarnamiehiä. Kts. esim. Lindsey 1972, 71-87. Näillä sivuilla Lindsey rinnastaa Neuvostoliiton Raamatun Googiin eli Vanhassa testamentissa kuvattuun jättivaltioon. Meller käyttää samaa rinnastusta esim. 1974b, 54-67.

¹¹ Tallgren 1988, 6-13; Heino 1997, 110-112; Komulainen 1997, 6-16, Rikkinen 2010. Mellerin ja Siion-seurakunnan välirikko vuonna 1971 johtui siitä, että Meller ei hyväksynyt kielilläpuhumisen vaatimusta merkinä ”todellisesta uudestisyntymisestä”, toisin kuin seurakunnan johto. Siion-seurakunnan historiasta enemmän kts. esim. Kuosmanen 1979, 358 ja Ahonen 1994, 316-317. Kriittistä tutkimusta puolestaan edustaa Rasmussen 1972, 14. Hän kyseenalaistaa karismaattisen liikkeen raamatullisuuden. Myös Mikko Malkavaara on tutkinut helluntailaisuutta, kts. Malkavaara 2000, 242-243. Minna Rikkisen mukaan Mellerin ajattelun keskeisiä vaikuttajia ovat olleet Ensio Lehtosen lisäksi ainakin Urho Muroma ja Osmo Tiililä.

on ollut suuri osuus Leo Mellerin myöhempään kiinnostukseen nimenomaan radiotyöhön. Meller onkin todennut että ”radio on kaikista tehokkain kanava evankeliumin levitykseen”.¹²

Meller ihaili Ben-Suomen mukaan nuoruudessaan amerikkalaisia radio- ja televisiotähtiä, esimerkiksi parantaja-evankelista Kathryn Kuhlmania. Ben-Suomi arveleekin tämän vaikuttaneen Mellerin myöhempään julkisuustarpeeseen. Amerikassa vaikutti tuolloin erittäin voimakkaita kristittyjä fundamentalisteja eli Raamattuun kirjaimellisesti pidättäytyviä henkilöitä, esimerkiksi kirjailija Hal Lindsey, evankelista Billy Graham, kirjailija T.L. Osborn, pastori-kirjailija David Wilkerson sekä TV-evankelista Benny Hinn, joiden lopunajallisesta teologiasta Ben-Suomi uskoo Mellerin saaneen paljon vaikutteita. Tämä näkyikin jatkuvasti Leo Mellerin kirjallisessa tuotannossa. Tyypillistä Leo Mellerille on myös aina ollut niin sanottu takinkääntäminen, eli hengellisen ja poliittisen ajattelutavan vaihtaminen tilanteen niin vaatiessa.¹³

Hannu Taipale, vuonna 1942 syntynyt eläkkeellä oleva luokanopettaja Helsingistä, on 1970-luvun alusta lähtien kuulunut Mellerin aktiivisiin kannattajiin. Taipale kertoo aikaisemmin olleensa hyvin sinisilmäinen Mellerin puheille. Vanhemmiten Taipale on kuitenkin alkanut suhtautua kriittisesti Mellerin opetukseen, eikä hän enää suoralta kädeltä ota vastaan kaikkea, mitä Meller esittää. Taipaleen mukaan Meller on 1970-luvun alusta saakka painottanut liioitellen erilaisten maailmanpoliittisten tapahtumien merkitystä ajan merkkeinä. Raamatun profetioita Meller on vuosikymmenien mittaan tulkinnut ahkerasti, kuitenkin lähes aina vääräksi osoittautuneella tavalla. Mellerin puheet herättivät Taipaleen mukaan kuulijassa toiveita muun muassa Kristuksen pikaisesta paluusta. Lisäksi Meller oli taitava yleisönsä manipuloija raha-asioiden suhteen.

---

¹² Nykänen HS 17.9.2000, 4-5; Aaron Ben-Suomen haastattelu Helsingissä 14.11.2002; Hannu Taipaleen haastattelu Helsingissä 29.11.2002.

¹³ Graham 1967, 59-67; Kuhlman 1969, 10-29, 1975, 77-87 ja 1976, 122-131; Lindsey 1974, 15-33, 1976, 240-269, 1977a, 93-105 sekä 1977b, 57-80; Wilkerson 1979, 122-127; Osborn 1996, 24-25; Aaron Ben-Suomen haastattelu Helsingissä 14.11.2002. Yhdysvaltaisten herätysaarnaajien kirjoja lukiessa ja vertaillen niitä Mellerin teoksiin voi huomata lähes identtisen esitystavan.

Meller sai yleisön uskomaan että ”nyt kannattaa antaa viimeiset roponsa suuren profeetan käyttöön”.¹⁴

Hannu Taipale muistelee, että Meller lopetti puhumisensa perheestään ja ensimmäisestä vaimostaan 1970-luvun lopulla, minkä on täytynyt merkitä sitä, että suhde oli jo silloin kariutumassa. Mellerillä oli Taipaleen mukaan myös hyvät yhteydet Lähi-itään, erityisesti Palestiinan vapautusjärjestöön (PLO) sekä USA:n presidentti Ronald Reaganiin johtuen hänen tekemästään ”antikommunistisesta työstä” Neuvostoliittoon.¹⁵

Ahti Ylönen, vuonna 1932 syntynyt eläkkeellä oleva varastomies Helsingistä, on myös kuulunut innokkaihin Leo Mellerin kannattajiin 1960- ja -70 -luvuilla. Ylönen kertoo, että Meller on aina tunnettu etevänä varojen hankkijana monissa hengellisissä tilaisuuksissa. Usein Mellerin rahankeräyksiin on kuitenkin liittynyt erityyppistä psykologista manipulointia, ja Meller on Ylösen mukaan saanut etenkin vanhat ihmiset testamenttaamaan varojaan harjoittamaansa työhön. Meller on puolestaan itse tarvittaessa antanut pienellä varoitusajalla isohkoja summia kansainvälisiin projekteihin, ja siitä hän on saanut lisänimen ”palokunta”.¹⁶

Leo Meller itse toteaa, että hänen kirjansa ovat syntyneet tiettyssä kontekstissa ja tiettyä tarkoitusta, esimerkiksi uskon vahvistamista varten. Mellerin mukaan hänen kirjansa ovat enemmän hartauskirjoja kuin ajan politiikkaa seuraavia teoksia.¹⁷

---

¹⁴ Hannu Taipaleen haastattelu Helsingissä 29.11.2002.

¹⁵ Komulainen 1997, 8; Nykänen HS 17.9.2000, 4-5; Hannu Taipaleen haastattelu Helsingissä 29.11.2002; Rikkinen 2010. Ns. kymmenysoppi eli sellainen opetus, jossa ihmisiä kehoitetaan tai jopa painostetaan maksamaan kymmenen prosenttia kaikista bruttotuloistaan seurakunnalle tai kristilliselle yhteisölle on hyvin yleistä ns. vapaissa suunnissa sekä kaikissa sellaisissa kristillisissä yhteisöissä, joissa talous perustuu kokonaan seurakunnan jäsenten maksamiin ns. anteihin eli rahojen antamiseen seurakunnalle tai kristilliselle yhdistykselle. Kymmenysopin Raamatullinen perusta löytyy Malakian kirjasta luvusta 3 jakeesta 10: ”Tuokaa täydet kymmenykset varastohuoneeseen...”. Vuoden 1992 käännös kääntää saman kohdan seuraavasti: ”Tuokaa täydet kymmenykset aarekammioon...”. Biblia eli vuoden 1776 käännös puolestaan kääntää kohdan seuraavasti: ”Mutta tuokaat täydelliset kymmenykset minun aittaani...”. Suomen ev. lut. kirkossa ei ole käytössä kymmenysoppia eikä myöskään Suomen ortodoksisessa kirkossa, koska nämä yhteisöt keräävät kirkollisveroa, josta maksetaan mm. työntekijöiden palkat sekä kiinteistöjen ylläpito.

¹⁶ Ahti Ylösen haastattelu Helsingissä 21.11.2002.

¹⁷ Leo Mellerin haastattelu Helsingissä 1.9.2002. Mellerin haastattelusta voi tehdä sellaisen johtopäätöksen, että Meller ”hengellistään” asiat torjuu syytökset pieleen menneistä profetioista.

Jouko Viljakainen on vuonna 1935 syntynyt Lahdessa asuva eläkkeellä oleva paikallisen Vapaakirkon saarnaaja. Viljakainen muistelee, että Leo Meller oli 1970-luvulla suosittu julistaja. Meller kiersi Viljakaisen mukaan ympäri Suomea puhumassa ja markkinoimassa kirjojaan ja kasettejaan. Meller oli Viljakaisen mukaan 1970-luvulla paljon enemmän julkisuudessa kuin nykyään. Viljakaisen mukaan Leo Meller piti kokouksia ensisijaisesti Helsingissä, mutta kiersi muuallakin Suomessa. Suomen helluntailiikkeessä 1950- ja 1960-luvuilla vaikuttaneet Vilho Hartonen ja Mauri Viksten olivat Viljakaisen mukaan Leo Mellerin opillisia esikuvia.¹⁸

Tellervo Koivukangas on vuonna 1943 syntynyt suolahtelainen eläkkeellä oleva uskonnon ja psykologian vanhempi lehtori. Koivukangas kertoo seuranneensa tarkkaan Leo Mellerin uraa erityisesti 1960- ja 70-luvuilla. Koivukankaan mukaan erityisesti 1960-luku oli aikaa, jolloin Raamatun opilliset kysymykset olivat erittäin voimakkaasti esillä Suomen hengellisessä kentässä. Mellerin viitekehyksenä oli Koivukankaan mukaan 1960-luvun radikalisoituminen sekä poliittisesti että hengellisesti. Jakolinja ateistien ja konservatiivisten kristittyjen välillä oli paljon voimakkaampi kuin nykyään. Koivukankaan mukaan 1960-luvulla järjestettiin paljon erilaisia keskustelutilaisuuksia eri tavalla ajattelevien ihmisten välillä, ja Meller oli ajoittain mukana näissä tilaisuuksissa. Koivukankaan mukaan jopa taistolaiset kommunistit tulivat joskus mukaan näihin keskustelutilaisuuksiin.

Koivukankaan mukaan Leo Mellerille oli jo 1960-luvulta lähtien ominaista ”värikä kielenkäyttö”. Meller alkoi ennustaa tulevaisuutta jo 1960-luvun alusta lähtien. Ennustukset kohdistuivat nimenomaan Suomen tilanteisiin mutta myös muihin maailmanpoliittisiin tilanteisiin. Meller oli myös tunnettu etevänä varojen kerääjänä. Leo Meller oli henkilö, joka jakoi Suomen kristikuntaa – toiset pitivät Melleriä huijarina ja vieroksuivat häntä kun taas toiset ”hyvänä kristittynä” ja jopa ihailivat häntä. Melleriä pidettiin alusta lähtien nimenomaan ”amerikkalaisena

---

Meller itse toteaa, että ennustukset soveltuvat ainoastaan tiettyyn maailmanpoliittiseen tilanteeseen eivätkä enää välttämättä ole voimassa.

¹⁸ Jouko Viljakaisen haastattelu Lahdessa 12.1.2016.

saarnaajana”. Meller oli Koivukankaan mukaan saanut USA:sta paljon vaikutteita saarnatyylisiin ja varojen keräämiseen. Kuitenkaan varojen kerääminen ei Koivukankaan mukaan sopinut ”suomalaiseen kristillisyyteen” ja epäiltiin jopa, että Meller keräsi varoja omaan käyttöönsä. Koivukankaan mukaan Mellerin kirjat menestyivät Suomessa hyvin ja Meller osasi markkinoida kirjoja erittäin taidokkaasti. Eräs keino saada uusin kirja menestymään hyvin oli markkinoida sitä ”kirjoittajan tähän asti ehdottomasti parhaana ja merkittävimpänä kirjana”. Mellerin kirjoille oli Koivukankaan mukaan ominaista yksinkertainen ja ymmärrettävä sanoma, ja kirjoja markkinoitiin koko Suomen kristikansalle. Kirjat olivat Koivukankaan mukaan ”kenen tahansa ostettavissa ja ymmärrettävissä”.

Koivukankaan mukaan Leo Meller halusi saarnata nimenomaan ”suurille joukoille”. Koivukangas kuvailee Mellerin tilaisuuksia ”Meller-show”:ksi, joissa puhuja eli Meller oli pääasiassa. Mellerin ulkoinen olemus oli erittäin huoliteltu ja hän käytti paljon nimenomaan valkoista pukua amerikkalaisten esikuviansa mukaan. Meller liikehti puhuessaan, käytti erikoisia sanamuotoja ja omalaatuisia äänenpainoja, jotka erottivat hänet selvästi muista saarnaajista. Koivukankaan mukaan Leo Meller oli tiivistetysti ”yhden miehen show”, joka koettiin hyvin erilaisena kuin kaikki muu mitä siihen asti oli totuttu näkemään ja kuulemaan Suomen hengellisessä kentässä.¹⁹

Olavi Mäkelä on vuonna 1943 syntynyt eläkkeellä oleva vanhainkodin johtaja Reisjärveltä. Mäkelä on seurannut Leo Mellerin toimintaa läheltä vuosikymmenien ajan. Mäkelän mukaan ihmiset menivät Leo Mellerin kokouksiin ”aina uutta kuulemaan”. Mäkelän mukaan ihmiset eivät kyseenalaistaneet Leo Melleriä tai hänen julistustaan, vaan ottivat aina ”uuden profetian” sellaisenaan vastaan. Vaikka Mellerin aikaisemmatkaan profetiat eivät olleet toteutuneet, niin ihmiset siitä huolimatta kävivät kokouksissa aina uudestaan ja uudestaan. Mäkelä on pohtinut sitä, onko Leo Mellerillä jokin ”voimakas auktoriteetti”, jota ihmiset eivät uskalla kyseenalaistaa. Mäkelä kuvailee Mellerin kuulijoita ”hengellisiksi reppanoiksi” tai ”hengellisiksi juopoiksi”, jotka ”eivät ole koskaan juurtuneet terveeseen uskoon”. Mäkelän

---

¹⁹ Tellervo Koivukankaan haastattelu Suolahdessa 13.1.2016.

mukaan ihmisten pitää aina uudestaan ja uudestaan saada ”Meller-juomaa päihtyäkseen hengellisesti”.

Suomen helluntaiseurakunnat ja vapaaseurakunnat eivät Mäkelän mukaan ole antaneet tilojaan Mellerin käyttöön huolimatta siitä, että Meller on entinen helluntaiseurakunnan lapsityöntekijä ja saarnaaja. Mäkelän mukaan seurakunnat ovat pelänneet sitä, että heidän maksavat jäsenensä siirtyisivät tukemaan taloudellisesti Melleriä ja hänen työtään ja kaikkoaisivat näin ollen seurakuntien toiminnasta ja lopettaisivat niiden taloudellisen tukemisen. Mäkelän mukaan Leo Mellerillä on ollut vuosikymmenten aikana jopa 30 eri antikristusta.²⁰

Jyrki Muttonen on suolahtelainen vuonna 1939 syntynyt eläkkeellä oleva entinen poliisi, seurakunnan erityistyönohjaaja ja kirkon suntio-vahtimestari. Muttonen kertoo, että 1960-luvulta asti on Suomen seurakunnissa ollut liikkeillä kahdenlaisia profetioita Suomen kohtalosta: toisissa profetioissa ennustettiin, että Neuvostoliitto (tai Venäjä) miehittää Etelä-Suomen, kun taas toisissa profetioissa ennustettiin, että Neuvostoliitto (tai Venäjä) miehittää Itä- ja Pohjois-Suomen. Jyrki Muttonen on seurannut näitä profetioita (mukaan lukien Oulun profetia vuodelta 1962) yli viidenkymmenen vuoden ajan, ja kaikilla kerroilla ajoitukset ovat menneet pieleen. Vuosikymmenten saatossa on ennustettu tarkkoja vuosia ja jopa tarkkoja päivämääriä siitä, milloin Suomi miehitetään. Mikään näistä profetioista ei ole toteutunut.²¹

Henrik Kastikainen on vuonna 1948 syntynyt, Laukaassa asuva eläkkeellä oleva sähköasentaja. Kastikainen on kuulunut Laukaan helluntaiseurakuntaan ja toiminut sekä vanhimmistoveljenä että hallituksen puheenjohtajana. Kastikaisen ensimmäinen kosketus Melleriin oli vuonna 1970. Kastikainen alkoi kuuntelemaan Mellerin puhekasetteja ja alkoi tilaamaan Leo Mellerin Kipinä-lehteä. Kastikaisen ensivaikutelma Melleristä oli ”hyvä ulosanti” ja ”hyvä Raamatuntuntemus”. Meller kertoi vuosittain paljon profetioita liittyen sekä

---

²⁰ Olavi Mäkelän haastattelu Reijärvellä 20.1.2016. Sana ”antikristus” tulee kreikan kielestä ja tarkoittaa sananmukaisesti ”vasta-kristus”. Antikristus on Raamatun mukaan lopun ajalla ilmestyvä ihminen, mahdollisesti koko maailman johtohenkilö, joka on todellisen Kristuksen ja hänen seurakuntansa vastustaja. Raamatun mukaan Jeesus Kristus lopulta surmaa anti-kristuksen suunsa henkäyksellä ja hän joutuu ikuisen kadotukseen. Kts. 2. Tess. 2:3-4.

²¹ Jyrki Muttonen haastattelu Suolahdessa 23.1.2016.

Suomen tilanteeseen että yleiseen maailmantilanteeseen. Profetiat eivät kuitenkaan koskaan toteutuneet. Kastikaisen mukaan Meller oli paljon esillä ns. keltaisessa lehdistössä naisjuttujensa takia. Meller oli kokenut avioeron 1970-luvulla, ja eli pitkään yksinäisenä miehenä. Tämä ajoi Mellerin irtosuhteisiin, mitä yleisesti paheksuttiin Suomen seurakunnissa. Kun Meller oli jäänyt kiinni irtosuhteista, niin hän tunnusti kaiken. Tämä oli Kastikaisen mukaan kuitenkin jo laskenut Mellerin luotettavuutta.

Meller selitti Kastikaisen mukaan yhteiskunnallisia tapahtumia Raamatun profetioiden valossa. Meller löysi asiaan kuin asiaan selityksen. Kastikaisen mukaan ”vapaa mielikuvitus” vaikutti Mellerin profetioihin, eivätkä profetiat koskaan toteutuneet. Myöhemmin Kastikainen otti etäisyyttä Melleriin, koska Mellerin opetus muuttui vuosien saatossa ”entistä rohkeammaksi”. Meller alkoi entistä rohkeammin tulkitsemaan Suomen tilanteita ja maailmanpoliittisia tilanteita oman näkökulmansa mukaan ja soveltamaan niitä entistä rohkeammin Raamatun profetioihin. Kastikaisen mukaan Meller jopa alkoi ennustamaan tarkkoja päivämääriä maailmanlopusta. Mellerillä on vuosien saatossa ollut monia varmoja ”lopun ajan merkkejä”, esimerkiksi vuoden 1973 öljykriisi. Kastikaisen mukaan Meller on aina käyttänyt ”pelottelutaktiikkaa” puheissaan tarpeettomasti. Samoin rahan keräämiseen on liittynyt eriasteista psykologista manipulointia. Meller on syyllistänyt niitä ihmisiä, jotka eivät ole antaneet hänelle rahaa. Yhdessä kokouksessa on saatettu kerätä 2-3 kertaa kolehtia, ja vain niitä on siunattu, jotka laittoivat rahaa kolehtihaaviin.²²

2.2 Katsaus Leo Mellerin ajatteluun

Helluntailiikkeen ideologia tulee selkeästi esille Leo Mellerin 1970-luvun kirjallisuudessa. Meller puhuu esimerkiksi paljon ”Pyhällä Hengellä täyttymisestä”. Pyhällä Hengellä täyttyminen on tunnettu ilmiö helluntaiseurakunnassa ja sillä viitataan niin sanottuun toiseen uudestisyntymiseen, eli uskoontulon jälkeiseen ekstaattiseen kokemukseen, jossa usein myös saadaan jokin armolahja, esimerkiksi kielilläpuhuminen. Mellerin

---

²² Henrik Kastikaisen haastattelu Laukaassa 24.1.2016.

lähetyshenkinen ajattelu on myös peräisin helluntaiherätyksestä, sillä helluntailainen perinne painottaa lähetystä usein enemmän kuin opillisuutta. Meller on kiertänyt paljon Suomea saarnamatkoillaan ja käynyt myös ulkomailla puhumassa. Hänen puheistaan huomaa, että hän on saanut vaikutteita ratkaisukristillisestä allianssikristillisyydestä.²³

Meller sai opiskeluaikana vaikutteita myös USA:n fundamentalistisesta helluntailaisuudesta. Yhdysvalloissa ollessaan Meller tutustui paikallisiin julistajiin ja heidän kirjalliseen tuotantoonsa. Meller myöntääkin, että esimerkiksi Hal Lindsey ja T.L. Osborn ovat vaikuttaneet suuresti hänen ajatteluunsa. Mielenkiintoista on pohtia, mistä on peräisin Mellerin lopunaikoihin suuntautunut julistus. Amerikkalaisista saarnamiehistä erityisesti Hal Lindsey näyttäytyy kirjoissaan ”lopunajan profeettana”. Lindseyn ajatukset eivät näin ollen varmaankaan ole voineet olla vaikuttamatta Mellerin ajatteluun.²⁴

Meller painottaa sekä Jacobus Arminiukselta peräisin olevaa niin sanottua arminiolaista uskonratkaisua että Jean Calvinin kehittämää kaksinkertaista predestinaatiota eli ennaltamääräämistä. Päättelen, että Mellerin ajattelussa on vaikutteita monelta eri suunnalta. Helluntailiike sekä Kuva ja Sana ovat olleet Mellerin hengellisiä koteja, joista hän on saanut vahvoja vaikutteita jo nuoruudessaan. Amerikassa opiskellessaan Meller on tutustunut sikäläisiin saarnamiehiin, jotka ovat tehneet häneen syvän vaikutuksen. Nämä opit ovat Mellerillä sekoittuneet toisiinsa, ja kirjoissaan hän viljelee tätä monivivahteista opetusta, jossa erityisesti lopunajallisuus painottuu. Amerikkalainen eskatologia näyttelee Mellerin kirjoissa siis suurta osaa.²⁵

---

²³ Westin 1975, 293-296, 365-393; Tallgren 1988, 8-10; Ahonen 1994, 218-232; Komulainen 1997, 14. Vaikka Leo Meller on omien sanojensa mukaan yhteiskristillinen ja tunnustuskuntiin sitoutumaton allianssikristitty, on hänen puheistaan kuitenkin kuultavissa helluntailainen painotus, mikä tulee ilmi esimerkiksi aikuiskasteen korostamisena sekä ehtoollisen reaalipreesensin kieltämisenä.

²⁴ Meller 1971, 98-113, 1973a, 48-63; Lindsey 1972, 182-210. RI 1975, 152-164.

²⁵ Gutschera & Thierfelder 1999, 39-40; McGrath 1999, 77-78, 81-83, 489-490, 493-494. Jean Calvin (1509-1564) oli Sveitsiläinen uskonpuhdistaja, jonka julistuksessa korostuu muun muassa tiukka pitäytyminen Raamatun kirjaimelliseen opetukseen. Arminiolaisuudeksi kutsutaan puolestaan Hollannissa 1700-luvulla syntynyttä opillista liikettä, jonka mukaan uskoontulo on Jumalan ja ihmisen yhteistyötä. Lisäksi tarvitaan niin sanottu uskonratkaisu eli tietoinen päätös seurata Jeesusta.

Leo Mellerin äidin kuolema dramaattisesti vuonna 1964 näyttää olleen Mellerille pysähdyttävä paikka. Se on todennäköisesti laittanut Leo Mellerin tutkimaan uudessa valossa kuolemanjälkeistä elämää käsittelevää kirjallisuutta. Tämä tulee selkeästi esiin varsinkin vuosina 1965 ja 1966 kirjoitetuissa kirjoissa, mutta myös myöhemmässä tuotannossa. Meller ei tätä aikaisemmin puhunut juurikaan kuoleman jälkeisestä elämästä, mutta vuodesta 1965 lähtien hän on jokaisessa kirjassaan enemmän tai vähemmän sivunnut kyseistä aihepiiriä.

2.3 Ensio Lehtonen Leo Mellerin taustavaikuttajana

Leo Meller sai paljon vaikutteita Ensio Lehtoselta. Meller pitää Lehtosta eräänlaisena oppi-isänä, ja Lehtosen allianssikristillinen teologia näkyy myös Mellerin ajattelussa. Tämä tulee selvästi esiin vertailemalla Mellerin kirjoja Ensio Lehtosen teoksiin. Niissä on paljon samoja aiheita. Lehtosen otettua nuoren Leo Mellerin mukaan Kuvan ja Sanan toimintaan vuonna 1956 avautui Mellerille uusi kanava tuoda esiin omia näkemyksiään. Ensio Lehtonen huomasi alusta pitäen Leo Mellerin kyvyt kirjallisen tuotannon saralla.²⁶

Ensio Lehtonen (1906-1971) oli toimittaja, kirjailija ja hengellinen vaikuttaja. Lehtonen kuului jonkin aikaa helluntaiherätykseen, mutta palasi myöhemmin takaisin luterilaiseen kirkkoon. Lehtonen oli perustamassa sekä kirjakustantamo Kuvaa ja Sanaa että Kansan Raamattuseuraa. Kansan Raamattuseura on Kuvan ja Sanan rinnalle perustettu aatteellinen yhdistys, josta myöhemmin tuli osa niin sanottua luterilaisen kirkon viidettä herätysliikettä. Viidenteen herätysliikkeeseen luetaan kuuluvaksi Kansan Raamattuseura, Suomen evankelisluterilainen kansanlähetys, Opiskelija- ja koululaislähetys (OPKO, entinen Teinilähetys), Kauniaisten Raamattuopisto sekä Lähetysyhdistys Kylväjä.

Liikkeelle tyypillisiä korostuksia ovat eräät perinteiselle luterilaisuudelle vieraat piirteet. Näitä piirteitä ovat oppi niin sanotusta ”toisesta uudestisyntymisestä”, eli kasteenjälkeisestä uskonratkaisusta, sekä aktiivisen lähetystyön korostaminen

---

²⁶ Rainio 1981, 4, 118-130, 134, 151-154. Vrt. esim. Lehtonen 1950, 62-71 ja Meller 1962, 105-116. Sekä Lehtonen että Meller puhuvat Harmagedonin taistelusta ja tulkitsevat Ilmestyskirjaa samalla tavalla.

pelastuksen ehtona. Ensio Lehtosen ajattelussa oli piirteitä niin sanotusta allianssikristillisyydestä. Allianssikristillisyydeksi kutsutaan tunnustuskuntiin sitoutumatonta lähetyshenkistä yhteiskristillisyyttä, joka on lähtöisin USA:sta. Allianssikristillinen suuntautuminen tulee selvästi ilmi Lehtosen kirjallisesta tuotannosta, jossa painotetaan omakohtaisen uskonratkaisun merkitystä pelastuksen ehtona ja korostetaan lähetystyön merkitystä.²⁷

Sekä Lehtonen että Meller ovat panostaneet erityisen paljon Israelin asiaan. Muitakin yhteisiä aiheita heillä on. Esimerkiksi Lehtonen kirjoittaa kirjassaan *Ajan kello* vuodelta 1957 ufoista eli lentävistä lautasista. Teksti on lähes identtistä Mellerin vuonna 1973 julkaiseman *Ufot ja maailmanloppu* -teoksen kanssa. Kirjoissa on jopa eräs sama kuva. Tämä osoittaa sen, että Lehtosen vaikutus Mellerin ajatteluun on ollut merkittävä²⁸

2.4 Leo Mellerin taustaorganisaatiot

Mellerin taustajärjestöjä ja vahvoja tukijoita ovat Patmos Ry., Kuva ja Sana Oy sekä Kipinä-lehti. Patmos Ry on vuonna 1971 perustettu tunnustuskuntiin sitoutumaton evankelioimis- ja lähetysjärjestö. Yhdistyksen nimi tulee Ilmestyskirjan Patmos- (Ilm. 1:9-11) nimisestä saaresta. Patmoksen toiminnanjohtajana on alusta pitäen toiminut Leo Meller. Patmos edustaa niin sanottua konservatiivista evankelioimisliikettä ja tunnustaa Raamatun Jumalan erehtymättömänä sanana. Patmos tuottaa Mellerin tekemiä radio-ohjelmia sekä ylläpiti Kristillinen keskus -nimistä monitoimipistettä Helsingissä. Patmos lähetysäätiön toimipiste sijaitsee Helsingin Etelä-Haagassa Pajuniityntiellä.

---

²⁷ Lehtonen 1940, 8-9, 1944, 30-31, 1950, 30-38; Tallgren 1988, 6-8; Heino 1997, 110-112. Oppi ”toisesta uudestisyntymisestä” ei kuulu Lutherin alkuperäiseen opetukseen, vaan on peräisin pietismistä. Pietismi tuli suomeen 1700-luvulla, mutta sai varsinaisen jalansijan vasta 1800-luvun suurissa herätyksissä. Pietismistä enemmän kts. esim. Laasonen 1991, 246-260, 354-369; Murtorinne 1992, 99-106; Laine 1996, 292-294 ja Wallman 1997, 11-19. Lehtosen kirja *Viimeinen aika* vuodelta 1950 sisältää paljon eskatologiaa eli lopunajallisuutta. Tämä näkyy myös Mellerin tuotannossa.

²⁸ Lehtonen 1958, 39-44; Meller 1973b, 5-22. Lehtosen kirjan sivulla 43 oleva kuva vuodelta 1947, jossa esiintyy amerikkalainen liikemies Kenneth Arnold, on sama kuin Mellerin kirjan sivulla 9. Päätelen, että Lehtosella ja Mellerillä on ollut käytettävissä osittain sama kuvamateriaali.

Kuva ja Sana on puolestaan Ensio Lehtosen vuonna 1942 perustama kirjakustantamo, jonka nimi tulee kahdesta Lehtosen julkaisemasta lehdestä, Lasten Kuvalehdestä ja Sanasta. Kuva ja Sana saavutti nopeasti huomattavan aseman hengellisen kirjallisuuden julkaisijana Suomessa. Leo Melleristä tuli Kuvan ja Sanan toimitusjohtaja Ensio Lehtosen kuoleman jälkeen vuonna 1971. Kuvan ja Sanan julkaisema materiaali on sopusoinnussa Mellerin uskonnollisten näkemysten kanssa, sillä se pitää sisällään lopunaikoihin keskittyvää ratkaisukristillistä allianssiteologiaa. Kuva ja Sana toimii Patmos Lähetysseuraksi osoitteessa Helsingin Etelä-Haagassa.

Kipinä-lehti perustettiin vuonna 1952 ja sitä kustantaa Kuva ja Sana. Se ilmestyi vuoden 1992 loppuun saakka 12 kertaa vuodessa ja siitä eteenpäin neljä kertaa vuodessa. Kipinän päätoimittaja oli Leo Meller.²⁹

---

²⁹ Komulainen 1997, 6-13, Rossi 2010.

3 Leo Mellerin kirjallinen toiminta Suomessa 1960-luvulla

Kuten jo johdannossa totesin, käsittelen Leo Mellerin kirjallista tuotantoa Suomessa 1960-luvulla vain siinä laajuudessa, kuin se on välttämätöntä hänen 1970-luvun kirjallisen toimintansa ymmärtämiseksi. Näin ollen lukijan on sitten helpompi ymmärtää Leo Mellerin kirjallista tuotantoa vuosina 1971-1979, kun hän omaa jo jonkinlaisen näkemyksen Leo Mellerin ajatteluun hänen kirjallisen toimintansa valossa 1960-luvulla.

3.1 Avattu tulevaisuus

Avattu tulevaisuus on vuodelta 1962. Se sisältää 136 sivua ja on mitoiltaan 15 cm leveä ja 21 cm korkea. Kirjassa on 17 lukua. Mellerin ensimmäinen kirja on hengellinen yleisteos, jossa on sekoittuneena hänen edustamansa helluntailainen teologia, kirkkohistoria sekä lopunajallisuuden pohdinta. Leo Meller luo kirjassaan yleiskatsauksen sekä sen hetkisiin maailmanpoliittisiin tapahtumiin että erilaisiin hengellisiin ilmiöihin ja muihin erikoisiin ilmiöihin, mm. siihen, onko olemassa UFO:ja (Unknown Flying Objects) eli lentäviä lautasia ja mitä ne todellisuudessa ovat. Leo Mellerin mukaan UFO:t ovat ”Taivaan merkkejä” ja voivat olla joko pahoja (saatanan aikaansaamia) tai hyviä (Jumalan aikaansaamia) asioita. Mellerin mukaan kaikki todisteet puhuvat sen puolesta, että UFO:ja on todellisuudessa olemassa. Meller painottaa kirjassaan profeetallisen sanan tulkittamista ja sen täyttymistä. Raamattu on Mellerin mukaan ”lukittu kirja”, jonka sanomaa on Mellerin mukaan tulkittava ”Pyhän Hengen johdatuksessa”. Leo Mellerin mukaan ihmisen loputon tiedonjano ei pysty vastaamaan kaikkein perimmäiseen kysymykseen, joka koskee iankaikkista elämää ja pelastusta. Vain Raamatusta löytyy ainutlaatuinen harmonia sekä vastaus ikuisen kysymykseen siitä, kuinka ihminen pelastuu. Profeetallista sanaa Jumala ei kuitenkaan puhu ilmoittamatta salaisuuttansa ensin palvelijoille eli profeetoille. Meller pitää itseään profeettana, jolle Jumala on uskonut ikuisen elämän salaisuuden ja antanut kyvyn tulkita ajan merkkejä raamatullisessa valossa. Meller kuitenkin toteaa, että Jeesuksen toisen tulemuksen tarkkaa päivämäärää ei tule ennustaa. Kuitenkin hän kirjassaan luettelee erilaisia ”ajan merkkejä”, jotka ennakoivat Kristuksen pikaista paluuta maan päälle.

Leo Meller toteaa, että ”suuri luopumus” on eräs kauhistuttavin lopun ajan merkki. Suuri luopumus tarkoittaa sitä, että ”luopiokirkko”, eli sellainen kirkko joka vääristelee Jumalan alkuperäistä sanaa, Raamattua, tulee ”oikean kirkon” tilalle. Eri seurakunta-ajat, eli todellisessa historiassa olleet kirkot ja herätysliikkeet, tulevat Mellerin mukaan Raamatun Ilmestyskirjasta, jossa on lueteltu seitsemän eri historiallista seurakunta-aikaa: Efeso, Smyrna, Pergamo, Tyatira, Sardes, Filadelfia ja Laodikea (Ilm. 2 ja 3). Mellerin mukaan elämme nykyään sekä Filadelfian että Laodikean seurakunta-aikaa. Filadelfian kirkko (tai seurakunta) tarkoittaa Ilmestyskirjassa sellaista seurakuntaa, joka ”on ottanut vaarin Jumalan sanasta eikä ole kieltänyt Jeesuksen Kristuksen nimeä (Ilm. 3:7-13). Laodikean kirkolla Ilmestyskirja puolestaan tarkoittaa sellaista seurakuntaa, joka on ”penseä” tai ”haalea” suhteessa Jumalan sanaan (Ilm. 3:14-22).

Laodikean henki näkyy Mellerin mukaan nykymaailmassa muun muassa siten, että Raamattua ei enää pidetä Jumalan sanana sen alkuperäisessä merkityksessä, vaan ihmiset tulkitsevat sitä mielivaltaisesti. Maallisten ja hengellisten asioiden välille ei enää vedetä mitään rajoja ja ne sulautuvat yhteen. Esimerkkinä tästä Meller mainitsee muun muassa sosiaalisen evankeliumin, Raamatulle vieraan kirkollisen toiminnan sekä korkeakirkollisen liturgian. Mellerin mukaan Laodikean henki repii ja raastaa puhdasta raamatullisuutta ja Kristuksen lunastusarmoon pitäytyvää kristinuskoa. Samanaikaisesti se rakentaa omaa kirkkolaitostaan. Mellerin mukaan laodikean seurakunta-aika ei vielä ole kokonaan toteutunut, mutta maailmanpoliittiset tilanteet lopulta johtavat siihen, että Rooman paavista tulee yhdistyneen Euroopan todellinen johtaja, ja näin ollen Laodikean kirkko saa todellisen historiallisen huipennuksensa.

Meller vertaa nykyistä elämänmenoa Rooman valtakunnan rappiotilaan. Hän toteaa, että Rooman maailmanvaltakunta luhistui kolmesta syystä. Nämä olivat: moraalikäsitteiden rappeutuminen, sukupuolielämän korostettu vapaus ja huviteollisuuden lisääntyminen. Mellerin mukaan moraalitekijät ovat olleet useampien muidenkin sivistysten tuhon syy. Lisäksi Meller toteaa, että nykymaailman tila on pahempi kuin Sodomian aikoinaan. Sodoma oli Vanhan testamentin (1. Moos 18:20-19:28) mukaan kaupunki, jossa erityisesti

sukupuoliset synnit rehottivat. Lopulta Jumala päätti tuhota Sodomian kaupungin. Suomen kansan rappion tilasta Meller mainitsee erityisesti *Täällä Pohjantähden alla* -teoksen. Mellerin mukaan Väinö Linnan teos on isku niitä arvoja vastaan, joista kansamme sisäinen voima on riippuvainen.³⁰

Kirjan loppuosassa Meller tarkastelee yhdistynyttä maailmaa sekä yhdistynyttä uskontoa. Meller kiinnittää huomiota erityisesti maailman valtioiden yhdistymiseen yhden ja samana hallinnon alaisuuteen. Meller siteeraa kirjassaan paljon Raamattua, erityisesti Vanhan Testamentin Danielin kirjaa sekä Uuden Testamentin Ilmestyskirjaa. Sekä Danielin kirja että Ilmestyskirja ovat ainoita puhtaasti apokalyptisiä eli lopunajallisia kirjoja Raamatussa. Tässä kirjallisuudenlajissa lopunajat ja ennustukset näyttelevät keskeistä osaa. Raamatussa on yhteensä 66 kirjaa, eli puhtaasti apokalyptisiä kirjoja on prosentuaalisesti noin 3% kaikista Raamatun kirjoista.

Rooman valtakunnan ”uudelleensyntyminen” saa Melleriltä erityistä huomiota. Mellerin mukaan Danielin kirjassa on ennustettu ”uuden Rooman” syntyminen. Yhdistynyt Eurooppa, joka tuolloin oli nimeltään EEC, on Mellerin mukaan ”uusi Rooma” tai ”seitsemäs Rooma”. Meller esittää, että Raamatussa on kerrottu kuudesta Rooman valtakunnan noususta. Seitsemän Rooma on Mellerin mukaan vielä tulossa. Seitsemäs Rooma tarkoittaa Mellerin mukaan siis yhdistynyttä Eurooppaa, joka tuolloin oli nimeltään EEC ja on nykyään nimeltään EU eli Euroopan Unioni. Se, että EEC:n sopimusasiakirja kirjoitettiin juuri Roomassa vuonna 1957, on ”selvä merkki” Rooman valtakunnan, eli Mellerin mukaan yhdistyneen Euroopan, noususta. Yhdistynyttä Eurooppaa tulee Mellerin mukaan johtamaan ”suuri porttokirkko”, ja Meller pitää itsestään selvänä, että Vatikaanin pyhä istuin on johtavassa roolissa. Katolista kirkkoa Meller pitää ”suurena Babylonina”, ja myös Kirkkojen maailmanneuvostolla on Mellerin mukaan Raamattua väheksyvä rooli. Mellerin mukaan ihmiskunta elää nyt ”ajan illassa”, eli viimeisissä hetkissä ennen maailmanloppua, ja Raamatun profetiat tulevat pian

---

³⁰ Meller 1962, 8-10, 19-29, 34-46, 47-52, 83-90. Filadelfia on kreikkaa ja tarkoittaa sananmukaisesti ”veljesrakkaus”. Laodikea on myös kreikkaa ja tarkoittaa sananmukaisesti ”omavanhurskaus”. Sekä sanat ”kirkko” ja ”seurakunta” tarkoittavat tässä samaa asiaa, Jumalan seurakuntaa.

täyttymään. Harmagedonin taistelu, jonka huipennus tapahtuu nykyisen Israelin valtion alueella, on Mellerin mukaan sama asia kuin viimeinen eli kolmas maailmansota. Raamatussa mainitut Goog ja Maagog tarkoittavat Mellerin mukaan Neuvostoliittoa ja Kiinaa. Mellerin mukaan Googin ja Maagogin joukot tunkeutuvat matkallansa kohti pyhää kaupunkia, Jerusalemia, Rooman valtakunnan eli yhdistyneen Euroopan alueelle, ja ”kuten Attilan hunnit ja Stalinin puna-armeija kerran”, suistavat Pedon valtakunnan eli yhdistyneen Euroopan ”vereen ja tuhoon”.³¹

3.2 Hänen kirkkautensa kaltaisuuteen

Mellerin toinen kirja, *Hänen kirkkautensa kaltaisuuteen* vuodelta 1965, sisältää 77 sivua ja on mitoiltaan 15 cm leveä ja 21 cm korkea. Kirja on dogmaattinen yleisesitys Mellerin uskonnollisesta ajattelusta. Kirja sisältää myös traagisen kuvauksen Mellerin äidin kuolemasta, joka tapahtui huhtikuussa 1965, ja se on varmasti vaikuttanut Mellerin näkemyksiin kuoleman jälkeisestä elämästä. Voi päätellä, että Leo Meller sai inspiraation kirjoittaa tällainen kuolemanjälkeiseen elämään keskittyvä kirja äitinsä kuoleman takia. Esimerkkinä kuoleman jälkeisestä elämästä Meller kertoo ihmisistä, jotka ovat käyneet taivaassa ja tulleet takaisin maan päälle. Meller mainitsee muun muassa Marietta Davis -nimisen naisen, joka oli yhdeksän päivää kestäneessä transsitilassa kesällä 1848. Herättyään Davis kirjoitti näkynsä ylös, ja kuvailee siinä muun muassa taivasta ja helvettiä:

”Marietta näki enkelin. Marietta ja enkeli nousivat yhä vain korkeammalle. Ihmetyksen ja oudoksunnan vallassa Marietta kumartui Jeesuksen edessä. Mutta Herra nosti hänet ylös toivottaen hänet tervetulleeksi lunastettujen kaupunkiin.

---

³¹ Meller 1962, 58-60, 91-104, 108-109. Mellerin mukaan yhdistynyt Eurooppa, jota Rooman paavi todellisuudessa johtaa, on Raamatussa mainittu ”seitsemäs Rooma”, joka siis on vielä tulossa. Kts. Meller 1962 sivu 95. Kirjan kirjoittamisen aikana sen aikainen yhdistynyt Eurooppa, johon kuuluivat Saksa, Ranska, Italia, Luxemburg, Belgia ja Hollanti, tunnettiin nimellä EEC. EEC:n perustamisasiakirja kirjoitettiin Roomassa 25.03.1957. Meller kirjoittaa sivuilla 96-97 seuraavasti: ”Tässä yhteydessä emme saata olla korostamatta sitä, että EEC virallisesti perustettiin juuri Roomassa...”. Edelleen Meller jatkaa sivulla 97 seuraavasti: ”EEC:n johtajat rakentavat uutta maailmanvaltakuntaa, uutta poliittista voimaa”. Ilm. 16:16: ”Ja ne kokosivat heidät siihen paikkaan, jonka nimi hebreaksi on Harmagedon”. Meller 1962 sivu 116: ”Ne, jotka jäljelle jäävät, joutuvat kolmannen maailmansodan – kauhistuttavan atomisodan – jalkoihin antikristillisten voimien myllerrykseen!”.

Marietta ei huomannut minkäänlaisia merkkejä vanhuudesta paratiisissa. Kaikki oli taivaassa täydellistä. Yht’ äkkiä Mariettalle kuitenkin näytettiin jotain järjestyttävää ja vavahduttavaa. Hän joutui helvettiin. Lopuksi Enkeli kuitenkin palasi Mariettan luokse ja pian hän jälleen heräsi transsitilastaan”.

Marietta Davis eli vielä yhdeksän kuukautta sen jälkeen kun oli herännyt transsitilasta, ja tänä aikana kertoi näystään eri ihmisille.³²

Ottamatta kantaa ruumiista poistumis- kokemusten todenperäisyyteen on mielenkiintoista havaita yhteys Mellerin kirjan ja amerikkalaisen kuolemanjälkeistä elämää kuvailevan kirjallisuuden välillä. Mellerin äidin traaginen kuolema on todennäköisesti vaikuttanut Mellerin myöhempään tuotantoon, joka on lopunajallista ja jossa helvetillä pelottelu toistuu. Amerikkalaisperäinen reformoitu kirjallisuus on hyvin laaja-alaista, ja Rawlingsin kuvailemista kokemuksista on kirjoitettu muitakin kirjoja. Vaikuttimena on voinut olla puhdas kaupallisuus, sillä ihmiset ovat aina olleet kiinnostuneita kuoleman kohtaamisesta ja kuoleman jälkeisistä tapahtumista.

Meller luettelee kirjassaan kolme eri kirkkokuntaa, jotka hänen mielestään ensin olivat hyväksi kristillisyydelle mutta myöhemmin ovat kirkollistuneet: luterilaisuus, metodismi ja helluntaiherätys. Koska Mellerillä itsellään on helluntailaiset juuret ja hän on toiminut työntekijänä helluntaiseurakunnassa, voi kysyä, miksi Meller pitää nykyajan helluntaiherätystä huonona asiana. Kenties Meller on jo kirjan kirjoittamisen aikana, vuonna 1965, etäännytynyt perinteisestä helluntailikkeestä. Kenties helluntaiherätys (joka sai alkunsa USA:sta vuonna 1905) oli jo tuolloin organisoitunut herätysliike, joka sai kritiikkiä Melleriltä, ja tämä johti myöhemmin Mellerin ja helluntaiherätyksen väliseen konfliktiin jonka seurauksena Meller joutui jättämään helluntaiherätyksen. Leo Meller siteeraa Oulun profetiaa ja esittää näkemyksensä että ”Suomi on kulkemassa ristille korostetun Lunastajansa eli Jeesuksen ohi”.³³

---

³² Meller 1965, 29-30, 43-52.

³³ Meller 1965, 13-14, 72.

3.3 Kuolemasta elämään

Mellerin kolmas kirja, *Kuolemasta elämään*, on kirjoitettu vuonna 1966 ja on syntynyt Mellerin opiskellessa USA:ssa. Kirja sisältää 83 sivua ja on kooltaan 15 cm leveä ja 21 cm korkea. Kirja on amerikkalaisen pastorin Ralph Hartin elämäkerta. Ralph Hart on syntynyt vuonna 1921. Hart joutui vuonna 1936 vakavaan auto-onnettomuuteen, jonka aiheuttamista vammoista hän kuitenkin parantui täydellisesti. Kuvareportaasi Hartin ihmeellisestä parantumisesta julkaistiin AP:n (Associated Press) toimittamana kaikkialla USA:ssa 1.4.1941. Mellerin kirjan alkuosa on Hartin nuoruusaikojen kuvausta, ja loppuosassa Hart itse kuvailee, millaista oli olla kuolleissa. Parantuminen oli ”dramaattinen kokemus”, sillä Hartin isä kuljetti poikansa sairaalasta ilman lääkäreitten lupaa, ja Ralphin puolesta rukoiltiin kotona.³⁴

Kuolemasta elämään on syntynyt vain vuosi edellisen Mellerin kirjoittaman kirjan (*Hänen kirkkautensa kaltaisuuteen*) jälkeen. Kirjaa voidaan pitää hengellisenä hartauskirjana. Meller kirjoittaa, että ”Jumala on luvannut nostaa itsellensä kansan näinä viimeisinä päivinä – kansan, joka odottaa Jeesuksen takaisin tulemusta”. Kirja on muuten samanlainen kuin *Hänen kirkkautensa kaltaisuuteen*, mutta tässä on kyseessä yhden ihmisen elämäkerta. Kirjaa lukiessa huomaa, että erityisesti näiden kahden kirjan kirjoittamisen aikoihin, vuosina 1965 ja 1966, Meller oli erityisen kiinnostunut kuoleman jälkeisestä elämästä. Tähän lienee toisaalta vaikuttanut hänen äitinsä traaginen kuolema ja toisaalta yhteydet USA:han, jossa Meller opiskeli vuosina 1965-67. Meller lienee USA:ssa opiskellessaan perehtynyt laajalti amerikkalaiseen kuolemanjälkeisestä elämästä kertovaan kirjallisuuteen, joka on siellä hyvin suosittua. Tämän jälkeen hän on soveltanut luettua materiaalia omaan käyttöönsä.

Meller kirjoittaa, että ”Jumala itse on laskenut Suomen kansan pastori Ralph Hartin sydämelle”. Leo Meller toimi Ralph Hartin tulkkina hänen Suomen kokoussarjoissa. Päättelen, että USA:ssa opiskellessaan Meller on kuitenkin koko aika seurannut tilannetta Suomessa ja ollut siitä kiinnostunut. Kirjan takakannessa

---

³⁴ Meller 1966, 9, 19-26, 73.

on valokuva, jossa ovat sekä Ralph Hart että Leo Meller Suomessa, Hart saarnaamassa ja Meller tulkkamassa.³⁵

Myös amerikkalainen evankelista-parantaja Kathryn Kuhlman kertoo vastaavanlaisista ”kuolemasta elämään” -tapahtumista. Kertomukset on puettu siihen asuun, että ensin potilas on ollut kuolemansairas tai jo kuollut, mutta ”kohdannut sitten Jeesuksen ja palannut maan päälle”. Tämän jälkeen potilaan elämässä on alkanut uusi vaihe – hän on ”antautunut kokonaan Jumalalle ja elää nyt uudestisyntyntä elämää”. Tapauksiin liittyy usein se, että ennen kuolemaansa potilas ei ole ollut uskossa. Nimitän tällaista kristillisyyttä ”kuolleista poistumis-kristillisyydeksi”. Se on yleistä USA:ssa ja sen tarkoituksena on saattaa ihmisiä uskonnolliseen kääntymykseen. Myös Suomessa tunnetaan vastaavanlaisia ”kuolemasta elämään” -tapauksia, mikä ilmenee esimerkiksi lääketieteen ja kirurgian tohtori Antti Linkolan esipuheesta Maurice Rawlingsin kirjassa. Linkola kertoo, että monessa suomalaisessa sairaalassa on esiintynyt ruumiista poistumis -kokemuksia.³⁶

Maurice Rawlings, amerikkalainen sydänsairauksien erikoislääkäri, on tutkinut paljon vastaavanlaisia ilmiöitä. Hänen mukaansa monet vaikeasta sairaudesta parantuneet potilaat ovat kertoneet hänelle, että on olemassa taivas ja helvetti. Lisäksi monen ihmisen elämä on muuttunut huomattavasti heidän palattuaan helvetistä (tai siitä, mikä on näyttänyt helvetiltä). Esimerkkinä Rawlings mainitsee erään sähkömiehen, joka oli päivän kuolleena ja sitten palasi eloon. Hän oli kokenut ruumiista poistumisen, ja koska hän oli ollut kristitty, niin ruumiista poistumis- kokemus oli ollut miellyttävä. Rawlings kuvailee kirjassaan melko yksityiskohtaisesti tämän sähkömiehen ruumiista poistumista ja myös hänen näkyään kuoleman jälkeen.³⁷

---

³⁵ Meller 1966, 82.

³⁶ Meller 1966, 25; Kuhlman 1973, 111-122, 1974, 56-85; Tohtori Antti Linkolan esipuhe Maurice Rawlingsin kirjan *Kuoleman tuolla puolen* (vuodelta 1987) sivuilla 7-10. Kuhlmanin teksti on romantisoivaa ja ihannoivaa. Samantyyppistä tekstiä esiintyy muillakin amerikkalaisilla herätyskristillisillä julistajilla.

³⁷ Rawlings 1986, 15, 84-88.

4 Leo Mellerin kirjallinen toiminta Suomessa vuosina 1971-1979

4.1 Huomispäivän maailma Ilmestyskirjan valossa

Huomispäivän maailma Ilmestyskirjan valossa on vuodelta 1971 ja sisältää 151 sivua. Kirja on kooltaan 21 cm korkea ja 14 cm leveä. Kuvia tai piirroksia ei kirjassa ole, ellei lukuun oteta ensimmäisen sivun tulevaisuuteen sijoittuvaa piirustusta. Kirja sisältää 12 lukua, joista jokainen liittyy tavalla tai toisella maailmanloppuun. Lisäksi yksi luku on kirjallisuusluettelo. Kaksi yleistä teemaa, jotka kirjasta nousevat esille, ovat 1) Israelin valtion osuus ”ajan kellona” (maailmanlopun enteenä) sekä 2) Harmagedonin taistelu. Meller pohtii myös Jeesuksen tulemuksen ajankohtaa ja yhdistelee sen hetkisiä maailmanpoliittisia tilanteita tähän ennakointiin. Kirjan viimeisessä luvussa eli luvussa 12 on lähes 200 kirjaa sisältävä luettelo lopunajallisesta kirjallisuudesta, mukana sekä suomalaista että ulkomaista kirjallisuutta. Näistä kirjoista sekä Raamatusta Meller on saanut aiheet kirjaansa.

Meller selittää, että sana ”Harmagedon” tulee heprean kielen sanasta ”Har-Megiddo” ja tarkoittaa sanatarkasti käännettynä ”Megiddon vuori”. Mellerin mukaan Harmagedon voi tarkoittaa kolmea eri maantieteellistä paikkaa, kolmea vuorta, jotka kaikki ovat nykyisen Israelin valtion alueella – Taabor, Karmel tai Giboa. Harmagedonin taistelu tai Harmagedonin sota, joka Mellerin mukaan on sama asia kuin kolmas maailmansota, on todellinen historiallinen, tulevaisuudessa tapahtuva taistelu, johon ottavat mukaan Googin ja Maagogin joukot (Neuvostoliitto ja Kiina) sekä yhdistyneen Euroopan joukot. Meller kuitenkin laajentaa Harmagedonin taistelun käsitettä niin, että kysymys on myös ”hengellisestä sodasta, jota käyvät Jeesus sekä saatana omien edustajiensa välityksellä, oikeudesta maapalloon ja sen hallintaan”.³⁸

Professori Aapeli Saarisalo kommentoi kirjan alussa teosta toteamalla, että kirjan kirjoittaja on ”tarkkaavaisesti seurannut ajan ilmiöitä ja tapahtumia ja koonnut nämä yhteen”. Kaiken taustalla on professori Saarisalon mukaan Raamatun profeettallinen sana, jota Leo Meller soveltaa ajan poliittisiin ilmiöihin

---

³⁸ Meller 1971, 7-38, 98-114, 143-151. Harmagedonin taistelusta kts. erit. 103.

suhteutettuna. Kirja on Saarisalon mukaan tervetullut opas laiminlyödyn Raamatun profeettallisen sanan ”raittiiseen viljelyyn”. Aapeli Saarisalo (1896-1986) oli konservatiivista Raamatunnäkemystä edustanut teologian tohtori, jota arvostettiin erityisesti herätysliikkeiden keskuudessa.³⁹

Meller aloittaa kirjansa kysymällä lukijalta, uskaltaako hän ajatella ”huomispäivän maailmaa”, tarkoittaen sillä lähitulevaisuudessa tapahtuvia ihmiskunnan kohtalokkaita tapahtumia, joihin kuuluvat muun muassa maailmanlaajuinen ydinsota. Kirja on tulvillaan ennustuksia ja profetioita, ja Meller tulkitsee Raamatun sanomaa eskatologisesti eli lopunajallisesti. Kirjan alkuosassa kuvaillaan visioita tulevaisuuden maailmasta, jossa kaikki on hyvin ja ihminen on löytänyt elämälleen ja olemassaololleen uusia tarkoituksia. Tekniikka kehittyy ja uusimmat keksinnöt valjastetaan palvelemaan ja hyödyttämään ihmistä monin keinoin. Ihminen voittaa Mellerin mukaan pian monia aikaisemmin saavuttamattomia haasteita ja keksii parannuskeinoja useisiin sairauksiin. Uusimmat kulkuvälineet tulevat muotiin ja ihmisten liikkuminen helpottuu. Meller kuvailee, minkälaista elämä tulee hänen näkemyksensä mukaan olemaan 1980-luvulla: ihmisillä on kolme autoa ja helikopteri, työpäivän pituus on 4-6 tuntia ja aineellista hyvää riittää. Ihmisillä on siis Mellerin mukaan tulevaisuudessa henkistä hyvää mutta ei hengellistä hyvää eli uskoa Jumalaan.⁴⁰

Toisen maailmansodan jälkeen koettiin maailmanlaajuisesti ennennäkemättömiä mullistuksia tieteen alueella. Alun perin sotilaskäyttöön tarkoitetut laitteet tulivat kansalaisten saataville. Elintaso nousi pikkuhiljaa ja ihmiset vaurastuivat. Sotien jälkeen aloitettu jälleenrakentaminen toi lisää työpaikkoja, ja ihmisillä oli halu tehdä jälleen työtä ja rakentaa uutta yhteiskuntaa. Tieteet ja taiteet pääsivät kehittymään ja kukoistamaan. Huomioitavaa on kuitenkin se, että sotateollisuus oli ensimmäisellä sijalla uutta tekniikkaa kehitettäessä, ja vasta myöhemmin tekniikka tuli siviilikäyttöön.⁴¹

---

³⁹ Saarisalo 1971, Leo Mellerin kirjan *Huomispäivän maailma ilmestyskirjan valossa* sivulla 6.

⁴⁰ Meller 1971, 7-8, 125.

⁴¹ Hobsbawm 2014, 288.

Kuitenkin, täydellinen maailmanlaajuinen katastrofi pian vuoden 1971 jälkeen on Mellerin mukaan lähellä. Ydinaseiden uhka heijastuu ihmisten mieliin, ja kolmas maailmansota näyttää vääjäämättömältä. Israel on ajan merkki, ”ajan kello”, ja lopullinen sota, kolmas maailmansota, jossa tullaan siis käyttämään myös ydinaseita, käydään Harmagedonin vuorella, jonka jälkeen Jeesus vie hänelle uskolliset ihmiset mukanaan taivaaseen. Ennen Harmagedonin taistelua ja ajan päättymistä maapalloa kohtaavat ”hervittävät vitsaukset”. Meller toteaa Ilmestyskirjan seitsemän vitsauksen olevan näitä yli maanpiirin käyviä tuhoja. Ihmiskunta elää nyt maailmanhistorian loppuaikaa. Vitsauksia on Mellerin mukaan jo nähtävillä, mutta lopullisesti maailma tuhoutuu vasta, kun Jumala niin päättää. Näitä jo nähtävissä olevia vitsauksia ovat muun muassa vesistöjen ja ilman saastuminen. Meller toteaa, että ”tämä kirja on kirjoitettu, jotta lukija löytäisi tien turvalliseen tulevaisuuden odottamiseen”. Kirjan sisältö on Mellerin mukaan ankkuroitu Raamatun profeettalliseen ilmoitukseen. Toisin sanoen, kirja on sekä katsaus sen hetkisiin maailmanpoliittisiin tilanteisiin että hartauskirja.⁴²

Toisen maailmansodan jälkeen koitti ydinaseiden aika. Tämä muutti maailmantilannetta siten, että koskaan aikaisemmin ei teoriassa oltu kyetty tuhoamaan koko maapalloa. Joukkotuhoaseet olivat tulleet jäädäkseen, eikä sodankäynti enää koskaan tulisi olemaan entisensä. Samalla sai alkunsa kauhun tasapainon tila eli Neuvostoliiton ja USA:n voima-tasapainoilun jännite. Yhden ydinaseen laukaiseminen toisesta maasta saattaisi koko maailman jälleen sotatilaan. Kylmä sota tuli terminä tunnetuksi. Kylmällä sodalla tarkoitettiin sitä, että vaikka sotaa ei käytännössä käyty, olivat Neuvostoliitto ja USA enemmän tai vähemmän vihamielisiä toisiaan kohtaan. Selkkauksiakin oli, esimerkiksi Korean sota vuosina 1950-53 sekä Vietnamin sota, joka sai alkunsa vuonna 1964 ja jota kirjan kirjoittamisen aikaan (vuonna 1971) edelleen käytiin. Näitä niin sanottuja ”proxy-sotia” käytiin kahden ideologian, idän kommunismin ja lännen kapitalismin välillä. Meller siteeraa kirjassaan Robert Oppenheimeriä, ydinfyysikkoo, joka oli kehittelemässä ensimmäistä ydinasetta. Oppenheimer on sanonut: ”Seuraavasta (=kolmannesta maailman-) sodasta ei jää jäljelle niin monta ihmistä, että kuolleille riittäisi hautaajia”.⁴³

---

⁴² Meller 1971, 7-14, 98-114, 128-136.

⁴³ Meller 1971, 98; Hobsbawm 2014, 287-325.

Ensio Lehtonen, Leo Mellerin oppi-isä, jolta Meller on saanut monet ajatukset kirjoihinsa, toteaa vuonna 1958 kirjoittamassaan kirjassa *Ajan kello*, että maailman kellossa on kolme viisaria. Ensimmäinen viisari on juutalaisten viisari, toinen maailman tapahtumien viisari ja kolmas seurakunnan viisari. Lehtonen huomauttaa, että Jumala on viime kädessä se, joka ohjaa näitä viisareita. Lehtosen mukaan ihmiskunta elää nyt viimeisiä hetkiä, ja Jeesuksen tuleminen on lähellä. Ensimmäinen ja Toinen maailmansota oli Lehtosen mukaan ennustettu Raamatussa, ja Kolmas maailmansota, joka myös on ennustettu, voi syttyä minä hetkenä tahansa. Lehtonen toteaa lopuksi, että Kristuksen paluu on lähempänä kuin koskaan. Tästä huomamme, että suomalaista lopunajallista eli eskatologista kirjallisuutta oli Mellerin saatavilla.⁴⁴

Leo Mellerin kaltaisia näkemyksiä edustaa myös amerikkalainen evankelista ja kirjailija Billy Graham. Grahamin eskatologinen oppi muistuttaa läheisesti muiden USA:laisten fundamentalististen saarnamiehien opetusta. Graham on tehnyt lopunajoista eräänlaisen aikakaavion, jonka mukaan Raamatussa mainitut maailmanpoliittiset asiat tapahtuvat ja ennustukset täyttyvät. Grahamin mukaan tiettyjen Ilmestyskirjassa mainittujen asioiden täytyykin tapahtua ennen kuin Jeesus voi tulla takaisin. Tässä voi huomata liittymäkohdan Mellerin kirjallisen tuotannon ja vanhemman apokalyptisen kirjallisuuden sekä amerikkalaisen eskatologian välillä. Meller on saanut ajatuksia lopunajalliseen julistukseensa myös USA:sta.⁴⁵

4.2 Hengen vallankumous

Leo Mellerin kirjoittama *Hengen vallankumous* on vuodelta 1972. Kirja on kooltaan 22 cm korkea ja 15 cm leveä, ja se sisältää 176 sivua. Kirjassa on 15 lukua ja kirjan lopussa on kirjallisuusluettelo jossa on mainittu yli 70 tätä aihepiiriä käsittelevää teosta. Kirjassa *Hengen vallankumous* on 18 mustavalkoista kuvaa. Tässä kirjassa Leo Meller selvittelee karismaattisen herätyksen eli ”Hengen vallankumouksen”, niin kuin Meller itse asiaa kuvailee, luonnetta.

---

⁴⁴ Lehtonen 1958, 63-72.

⁴⁵ Graham 1972, 224-241.

Hengellinen amerikkalainen Jeesus-liike, joka sai alkunsa 1960-luvun lopulla, syntyi pitkälle hippiliikkeen vanavedessä. Se teki tuloaan Suomeen toukokuussa 1972. Hengellinen Jeesus-liike, toiselta nimeltä kristillinen hippiliike, syntyi protestiksi maailmalliselle hippiliikkeelle, jota monet uskovaiset pitivät saatanallisena. Saatanallisuuden symboleina nähtiin muun muassa huumeet, viina ja vapaa seksi. Hippiliikkeen symbolin, katkenneen ristin (peace-tunnus) nähtiin merkitsevän Jeesuksen aikakauden loppua ja saatanan valtakunnan alkua.⁴⁶

Amerikkalainen reformoitu herätysaarnaaja ja kirjailija Hal Lindsey, jolta Meller on saanut paljon vaikutteita, kuvailee kirjassaan *Saatana elää ja voi hyvin Maaplaneetalla* vuodelta 1974, kuinka hippiliike kytkeytyy läheisesti saatananpalvontaan. Hal Lindsey kertoo, kuinka Anton LaVey, Saatanan kirkon perustaja on sanonut: ”Saatanan aikakausi alkoi vuonna 1966. Silloin Jumala julistettiin kuolleeksi, sukupuolista vapautta alettiin puolustaa ja hipit kehittivät vapaan seksikulttuurin”. Lindsey pitää näin ollen kaikkea radikalismia sielunvihollisen työnä.⁴⁷

Jeesus-liike näyttäytyi ”osana maailmanlaajuista karismaattista liikehdintää Pyhän Hengen vuodatuksessa”. Lopun aikojen suuret ”herätyksen tuulet” puhalsivat valtoimenaan, ja ennen Harmagedonin taistelua ja Jeesuksen toista tulemistä tultaisiin vielä näkemään valtaisia joukkoherätyksiä, joissa ”Jeesus-hipit” olisivat mukana. Mukana karismaattisessa liikehdinnässä olivat muun muassa Täyden evankeliumin liikemiesten järjestö, karismaattista totuutta korostavat seurakuntien ja pappien yhteysliikkeet, roomalaiskatolinen helluntaiherätys, Jeesus-hippien ryhmä sekä valkokaulusnuorison karismaattinen liikehdintä eli yliopistomaailman hengellinen herätys.

Karismaattinen liikehdintä ei Mellerin mukaan edusta mitään uutta kristillisyyttä, vaan on tosiasiaa vain ”paluuta alkukirkon edustamaan, 2000 vuotta vanhaan Hengen vapauteen”. Meller toteaa, että helluntaiherätys tekee vääjäämättä tuloaan nykypäivän jäykistyneeseen kirkollisuuteen. Meller kuitenkin erottaa helluntaiherätyksen organisaationa ja helluntailaiset Pyhän Hengen

---

⁴⁶ Meller 1972, 13.

⁴⁷ Lindsey 1974, 22-33.

ilmenemismuodot. Karismaattisen herätyksen tarkoitus oli siis herättää jäykkää kirkkokansaa odottamaan Herransa paluuta ”kirkastunein silmin ja lämmentein sydämin”. Leo Meller osoittaa karismaattisuuden olevan historiallinen ilmiö luettelemalla useita roomalaiskatolisia munkkeja, jotka puhuivat kielillä ja profetoivat jo 1200-luvulla. Muun muassa pyhimykseksi julistettu munkki Antonius puhui kielillä. Leo Mellerin mukaan jopa Martti Luther puhui kielillä ja hänellä oli myös kielten selittämisen armolahja. Lisäksi Martti Luther oli varustettu kaikilla Hengen armolahjoilla. Martti Luther itse kuvasi elämänsä sanoilla ”pyhä huolettomuus”. Suomessa toimii tänään ”Hengen uudistus kirkossamme”-liike jossa korostetaan karismaattisten armolahjojen toimintaa. Liike on yhteiskristillinen eli se ei ole sidottu mihinkään kirkkokuntaan.⁴⁸

Billy Graham ottaa vuonna 1972 ilmestyneessä kirjassaan *Jeesus-sukupolvi* kantaa maallisen hippiliikkeen vanavedessä syntyneeseen niin sanottuun Jeesus-herätykseen. Grahamin mukaan useat tuhannet amerikkalaisnuoret ovat antautuneet Jumalalle ja julistavat, että Jeesus oli ensimmäinen hippi. Hengellinen vallankumous, jossa nuorilla on pääosa, on Grahamin mukaan alkanut USA:ssa. Kristillinen hippiliike pohjautuu Raamattuun, ja sen kannattajat tuntevat alituisesti Kristuksen läsnäolon. Graham jatkaa, että Kristuksen hipit ovat löytäneet vapautuksen huumausaineista ja muista huonoista tottumuksista, jotka ovat onnistuneet vangitsemaan ja orjuuttamaan yhä useampia nykymaailman nuoria. Hippiliike sai alkunsa USA:sta San Fransiscosta ”rakkauden kesänä” vuonna 1967 ja levisi sieltä ympäri maailmaa. Hippiliikkeen teema oli: ”Make love not war” ja ”Peace”. The Beatlesin levy ”Sgt. Peppers Lonely Hearts Club Band” oli tuona kesänä kuunnelluin levy. Muiden huumeiden ohella käytettiin LSD:tä, jonka seurauksena saattoi kuitenkin joutua koko loppuelämänsä kestävälle ”tripille”. Ilmeisesti kristillinen hippiliike oli jonkinlainen vastaveto maalliselle hippikulttuurille. Alkoholin ja huumeiden sijalle tuli Grahamin mukaan täyttyminen Pyhällä Hengellä.⁴⁹

---

⁴⁸ Meller 1972, 14-21; Kuosmanen 1976, 359. Hengen uudistuksen kotisivut:

<http://www.hengenuudistus.fi/>

⁴⁹ Graham 1972, 11-38.

Myös David Wilkerson pohtii kirjassaan *Juureton sukupolvi* vuodelta 1976 hippiliikettä ja sen mukanaan tuomaa huumeongelmaa. Wilkersonin mukaan huumeet kytkeytyvät läheisesti hippiliikkeeseen ja ovat todellisuudessa ”saatanan työtä”. Wilkerson kertoo kohtaamistaan narkomaaneista, joiden elämän uskoontulo on muuttanut. Wilkerson tähdentää, että huumausaineista voi vapautua. Hän esittää kirjassaan ohjelman, jota noudattamalla huumeista pääsee irti. Wilkerson esiintyy kirjassaan asiantuntevana jengityön taitajana, joka kuitenkin antaa hyvin mustavalkoisen kuvan ongelmista ja niiden ratkaisusta. Wilkersonin ohjelmajulistus tarjoaa helpoilta ja yksinkertaisilta näyttäviä ratkaisuja riippuvuuden poistamiseksi. Narkomaanien suurin ongelma on Wilkersonin mukaan ero Jumalasta.⁵⁰

Harri Heino on tutkinut 1960- ja 70-lukujen uskonnollista nuorisoherätystä. Heino mainitsee luterilaisen kirkon piiristä erityisesti Suomen evankelisluterilaisen Kansanlähetyksen sekä Teinilähetyksen (nykyään OPKO eli Opiskelija- ja koululaislähetykset) olleen aktiivisia ja lähetysintoisia nuorisoliikkeitä. Myös Eino Murtorinne selvittelee niin sanotun viidennen herätysliikkeen syntyä ja sen aikaansaamaa murrosta nuorisotyössä. Operaatio Mobilisaatio (OM) sekä CCC eli Campus Crusade for Christ olivat tunnustuskuntiin sitoutumattomia lähetysjärjestöjä, jotka tekivät aktiivista lähetystyötä 1960- ja 1970 -lukujen Suomessa. Myös Missionuoret sekä Taize-liike tekivät tuloaan kotimaiselle maaperälle. On todennäköistä, että Jeesuksen hipit eivät Suomessa organisoituneet omaksi liikkeekseen, vaan hakeutuvat joihinkin edellä mainituista järjestöistä.⁵¹

David Wilkersonin mukaan USA:ssa oli vuonna 1972 noin 300 000 Jeesus-hippiä. Vuosina 1966-1969 tuhansia hippejä koki uskonnollisen herätyksen ilman että he edes kuulivat evankeliumia julistettavan. Lukuisat hippikommunit muuttuivat Jeesus-asunnoiksi. Wilkerson kirjoittaa, että papit olivat saada sydänkohtauksen nähdessään villin hippijoukon marssivan kirkon keskikäytävää myöten puhujakorokkeen eteen – ja laskeutuvan siivosti lattialle istumaan saarnaa kuuntelemaan. Jopa Neuvostoliitossa koettiin Jeesus-herätystä. Suomessa herätystä oli kaikkialla, mutta Meller mainitsee erityisesti Tampereen seudun,

---

⁵⁰ Wilkerson 1976, 97-122.

⁵¹ Murtorinne 1995, 314-325; Heikkilä & Heininen 1996, 239-241; Heino 1997, 98-103.

jossa nuoret Jeesus-tytöt kutsuivat kaduilta nuoria mukaan seurakunnan järjestämiin tilaisuuksiin. Tilaisuuden jälkeen oli mahdollisuus rukoukseen ja sielunhoitoon.⁵²

Lauri K. Ahonen sekä Juhani Kuosmanen ovat selvittelleet nuorten uskovaisten helluntailaisten radikalisoitumista 1960-luvulta alkaen. Ahosen mukaan 1960-luvulla helluntaiherätykseen tulleeeseen niin sanottuun karismaattiseen liikkeeseen kuului paljon nuoria. Hengellinen liikehdintä voimistui nuorison keskuudessa edelleen 1970-luvulla. David Wilkersonin esimerkin mukaan Suomessakin alettiin tehdä hengellistä työtä jenginuorison keskuudessa. Tunnetuksi katunuorison auttajaksi tuli huumetyöntekijä Riitta Ylipahkala eli ”Ritu”, joka vuodesta 1971 alkaen on työskennellyt kaduilla, hoitokodeissa ja kouluissa. Suomalaiset nuoret ottivat mallia USA:ssa syntyneestä Jeesus-liikkeestä. USA:n mallin mukaisesti alettiin kiinnittää huomiota helluntaiseurakuntien nuorisotyöhön, erityisesti sen uudenlaisiin muotoihin. Oleellisemmaksi tuli sanoma itsessään, ei se, miten sitä julistettiin.⁵³

Kirjan loppuosassa Meller mainitsee historian aikana olleen sekä ruotsalaisia että suomalaisia pappeja ja maallikoita, jotka täytyivät Pyhällä Hengellä. Eräs näistä henkilöistä on Abraham Achrenius. Toukokuun 27. päivänä vuonna 1706 Abraham Achrenius joutui Mellerin mukaan saarnatessaan ”sellaiseen Hengen virtaan, että hän jopa kohottautui yliluonnollisen voiman nostamana ylös saarnatuolistaan niin, että saappaitten varret näkyivät”.⁵⁴

Leo Meller luo kirjassaan *Hengen vallankumous* vuodelta 1972 katsauksen niin sanottuihin Jeesuksen hippeihin, hengellisen hippiliikkeen syntyyn sekä sen kehitykseen. Kirjassa tulevat esiin Mellerin hengelliset painotukset, jotka korostavat Pyhän Hengen täyteyttä ja karismaattisia armolahjoja. Tämä johtunee siitä, että Meller on entinen Siion-seurakunnan saarnaaja ja kuului aikaisemmin itsekin helluntailikkeeseen. Siion on helsinkiläinen helluntaiseurakunta, jossa korostetaan karismaattisuutta. Kirjasta nousevat esille myös Mellerin

---

⁵² Meller 1972, 66-76.

⁵³ Kuosmanen 1976, 359; Ahonen 1994, 324-325, 334-335.

⁵⁴ Meller 1972, 160-161.

uskonnolliset moraalinäkemykset, joiden mukaan kaikki niin sanottu maailmallinen huvitus on syntiä. Meller myös tuo esiin oppiaan ns. kymmenyksistä ja siitä, että ”kerran pelastettu on aina pelastettu” viitaten siihen, että kerran uskoon tullut ihminen ei voi menettää Pyhää Henkeä.⁵⁵

4.3 Suomi ja Eurooppa ennustusten valossa

Suomi ja Eurooppa ennustusten valossa on kirjoitettu vuonna 1973, ja sisältää 121 sivua. Kirja on kooltaan 18,5 cm korkea ja 13,5 cm leveä. Kirjassa on kymmenen lukua. Kirja poikkeaa aikaisemmista Leo Mellerin 1970-luvulla kirjoittamista kirjoista siten, että siinä on paljon valokuvia sekä muuta kuvitusta, jotka valaisevat kirjan tekstiä. Kuvamateriaalin perusteella voi päätellä, että Leo Meller on valinnut kirjaan ainoastaan provosoivia ja hänen eskatologista sanomaansa tukevia kuvia. Kyseessä on siis ”kuvien retoriikka”. Mellerin omat piirrokset ja kaavakuvat pyrkivät vahvistamaan hänen opillisia käsityksiä sekä lopunaikoihin suuntautuvaa raamatuntulkintaa. Kirja alkaa kuvalla, jossa on mies polvistuneena rukoukseen. Kuvan alapuolella on teksti, josta selviää, että kyseinen kuva sijoittuu Prahan kevääseen 1968. Tankit vyöryivät ohi ja hajalaukauksia kuului, mutta äärimmäisenä ja korkeimpana voimana kaiken yläpuolella oli ”Jumalan käsi”. Rukoukset liikuttivat Mellerin mukaan tätä ”Jumalan kättä”.⁵⁶

Prahan kansannousu vuonna 1968 toteutui uudistusmielisten päästyä valtaan Tsekkoslovakiassa. Tällöin monet neuvostovastaiset uudistukset tulivat voimaan. Kun uudistusmielinen Alexander Dubcek tammikuussa 1968 tuli kommunistisen puolueen pääsihteeriksi ja sotasankari Jan Svoboda presidentiksi viisi kuukautta myöhemmin, oli maa valmis uudistuksille. Tämä ilmeni muun muassa lehdistön sensuurin löyhentämisenä. Kommunismia ei pidetty enää ainoana oikeana ideologiana, ja ajattelun vapaus sallittiin. Lopulta Neuvostoliiton johtamat Varsovan liiton joukot valtasivat Prahan elokuun 20. päivä sillä seurauksella, että uudistusmieliset syrjäytettiin ja neuvostomyönteiset poliitikot palautettiin valtaan.⁵⁷

---

⁵⁵ Meller 1972, 38-39, 107.

⁵⁶ Meller 1973a, 2.

⁵⁷ MV 1995, 42-44

Suomi ja Eurooppa ennustusten valossa alkaa Leo Mellerin esipuheella, jossa hän selvittelee ”suomalaisen salaisuuden” monia kasvoja. Raamattu on ”suomalaisten kotivara”, ja rukoukset tulisi Mellerin mukaan suunnata ETYK:in puolesta. Leo Meller toteaa, että Eurooppa on se alue, josta maailmanhistorian loppunäytös alkaa. Tämän vuoksi jokaisen suomalaisen tulisi olla aktiivinen esirukoilija. Leo Meller keskittyy kirjan alkuosassa tarkastelemaan yhdistyneen Euroopan tulevaisuutta. Meller huomauttaa, että vuosi 1973 oli monien käännteiden vuosi yhteismarkkinoiden saralla. Uudet maat, Englanti, Irlanti ja Tanska, liittyivät tuolloin EEC:hen. Myös Suomi solmi kyseisenä vuonna vapaakauppasopimuksen EEC:n kanssa. Huhtikuun 1. päivänä 1973 perustettiin eurooppalainen yhteisvaluuttarahasto, joka oli yksi askel kohti yhteisen eurooppalaisen rahayksikön luomista. Leo Meller ennakoi, että viimeistään vuonna 1980 yhdistynyt Eurooppa on todellisuutta.⁵⁸

EEC eli Euroopan talousyhteisö perustettiin Roomassa 25.3.1957. Alkuperäiset jäsenmaat olivat Alankomaat, Belgia, Italia, Luxemburg, Ranska ja Saksan liittotasavalta. Vuonna 1967 Euroopan talousyhteisö sekä Euroopan hiili- ja teräsyhteisö yhdistettiin Euroopan yhteisöksi. Vuonna 1971 EY:hyn kuului jo yhdeksän maata, ja 1970- ja 1980-luvuilla Euroopan yhteisöä laajennettiin kahteentoista jäsenmaahan. Vuonna 1992 nimi muutettiin Euroopan Unioniksi, ja nykyään siihen kuuluu jo 28 jäsenmaata, mukaan lukien Suomi, joka liittyi Euroopan unioniin vuonna 1995. Yhteinen raha euro otettiin käyttöön 1999 rinnakkaisvaluuttana, ja viralliseksi valuutaksi euro tuli sen hyväksyneissä EU-maissa vuonna 2002. Tällä hetkellä Euro on virallisena valuuttana 19 Euroopan Unionin maassa ja 7 Euroopan ulkopuolisessa maassa. Euroopan unionin perustamissopimuksessa vuodelta 1992 todetaan seuraavaa: ”EU:n tehtävänä on luoda vakaa perusta tulevaisuuden Euroopan rakentamiselle ja syventää kansojen välistä yhteisvastuullisuutta niiden historiaa, kulttuuria ja perinteitä kunnioittaen”.⁵⁹

---

⁵⁸ Meller 1973a, 5-23.

⁵⁹ ETP 1993, 127; Paul 1995, 24-25; Meinander 2012, 424-430.

Leo Meller selvittelee Danielin kirjan valossa EU:n muodostumista ja sen merkitystä niin sanottuna uutena Roomana. Danielin kirjassa on Mellerin mukaan selkeä viittaus Rooman valtakunnan uudelleen syntymiseen (ns. seitsemäs Rooma) ja Antikristuksen nousuun Rooman maaperältä. Meller näkee EU:n antikristillisenä petovaltana (seitsemäntenä Roomana), joka on yhdistävä kaikki maailman uskonnot yhdeksi, ja tulee lopulta saamaan kaikki ihmiset otteeseensa. Myös niin kutsuttu pedon merkki eli välinen jolla hallitaan ihmisten mieliä ja käyttäytymistä on lähtöisin EU:n alueelta, kattaen myöhemmin koko maanpiirin. Mellerin mukaan myös roomalaiskatolinen kirkko on mukana Euroopan yhdentymiskuvioissa. Vatikaani katsoo yhteismarkkinoiden olevan ”Jumalan huolenpidon työtä”, toteaa Meller. Sitten Pyhän Rooman valtakunnan lopun ei Pyhälle Istuimelle ole tarjottu sellaista katolista toimintapistettä kuin yhteismarkkinat. Sen tähden Rooman kirkko hymyilee myöntävästi sellaisen järjestelmän puolesta, joka on ”suurin katolinen ylivaltio, jonka maailma on milloinkaan tuntenut”.⁶⁰

Myös Uuras Saarnivaara on pohtinut yleiskirkollisuutta ja Vatikaanin nousua kirkkojen johtajaksi. Kirjassaan *Suuri Babylon* vuodelta 1977 Saarnivaara pohtii kirkkojen välistä ekumeniaa ja sen vaikutusta ”todelliseen kristillisyyteen”. Saarnivaaran mukaan katolisessa kirkossa leviävä ”modernistis-ekumenistinen” liike on muuttamassa roomalaiskatolisuutta nopeasti ajatustapojen ja pyrkimysten puolesta saman liikkeen valtaan joutuneiden protestanttisten kirkkojen kaltaiseksi. Tätä ajatellen on Saarnivaaran mukaan helppo ymmärtää, miksi ”modernistis-ekumenistiset” protestantit eivät pelkää pyrkimyksiä Rooman kirkon yhteyteen palaamiseksi. Siinä on tuskin nykyään enempää oppikuria kuin protestanttisissakaan kirkoissa. Jo nyt roomalaiskatolisen kirkon papistossa ja johtoasemissa on suuri joukko protestanttien kaltaisia modernistisia ekumenisteja. Kirkkojen maailmanneuvoston (KMN) työ tukee Saarnivaaran mukaan Roomalaiskatolisen kirkon pyrkimyksiä yhdistää kaikki kirkot yhdeksi Paavin alaisuudessa toimivaksi kirkoksi.⁶¹

---

⁶⁰ Meller 1973a, 20-23.

⁶¹ Saarnivaara 1977, 54-55.

KMN on maailman suurin ekumeeninen järjestö, joka perustettiin Amsterdamissa vuonna 1948. Neuvostoon kuuluu 322 protestanttista, ortodoksista ja anglikaanista jäsenkirkkoa yli 100 maasta. Järjestön tavoitteena on kirkkojen uudistumisen edistäminen ja kristittyjen ykseyden vahvistaminen, mihin pyritään yhteisen palvelutyön ja teologisen tutkimuksen avulla. Sitä mukaa kuin kehitysmaiden osuus jäsenkirkoista on kasvanut, köyhimpien maiden yhteiskunnallisen kehityksen tukeminen ja ylipäätään köyhimpien ihmisten aseman parantaminen ovat nousseet KMN:ssa yhä keskeisemmiksi tavoitteiksi.⁶²

Kirjan *Suomi ja Eurooppa ennustusten valossa* loppuosassa Meller kuvailee huumeiden käytön lisääntymistä Suomessa. Meller selittää, että Raamatun Ilmestyskirjassa on ennustettu maailmanlaajuinen huumeriippuvuus. Ihmisistä tulee Mellerin mukaan lopun aikoina huumeiden riivaamia. Ilmestyskirjan kuudes enkeli on puhaltanut pasuunaan. Valtavat vitsaukset ja tuhot ovat kohdanneet ihmiskuntaa. Jäljellä olevien ihmisten tulisi luopua epäjumalien palvonnasta ja antaa elämänsä Jeesukselle, mutta he eivät tahdo tehdä parannusta. Leo Meller väittää, että nämä ihmiset ovat huumattuja, ja siksi he eivät voi tulla uskonnolliseen kääntymykseen. Meller esittää, että huumesyvyyksien kuilut avattiin vuonna 1967 hippiliikkeen myötä. Huumeet ovat Mellerin mukaan ”saatanan keino saada ihmiskunta haltuunsa”. Meller toteaa, että vuonna 1971 jo 75% helsinkiläisistä koululaisista tiesi, mistä huumeita olisi saatavilla. Meller pohdiskelee ilmestyskirjassa olevaa varoitusta velhoudesta ja noituudesta, ja toteaa sen tarkoittavan nykyistä huumeongelmaa. Ilmestyskirjan magia on Mellerin mukaan huumeiden magiaa.⁶³

Hal Lindsey, amerikkalainen kristitty kirjailija, kuvailee kirjassaan *Saatana elää ja voi hyvin Maa-planeetalla* vuodelta 1974, kuinka huumausaineet tulevat leviämään maailmanlaajuisesti. 1960-luvun lopulla alkanut huumausaine-epidemia tulee lopulta koskettamaan koko ihmiskuntaa. Lindsey näkee, että huumausaineilla on selviä yhteyksiä saatananpalvontaan. Saatananpalvojen rituaaleissa eläinten vereen sekoitetaan LSD -nimistä huumausainetta, jota sitten juodaan palvontamenojen yhteydessä. Huumeidenkäyttö liittyy Lindseyn mukaan

---

⁶² Mäkeläinen 1993, 1.

⁶³ Meller 1973a, 39-47.

läheisesti saatananpalvontaan silläkin perusteella, että hän näkee kaikki pakanalliset uskonnot Saatanan valheena. Näin ollen kaikki kristinuskon ulkopuoliset uskonnot ovat tosiasiaassa saatananpalvontaa, ja muiden uskontojen piirissä harjoitettu huumausaineiden käyttö Saatanan työtä. Satanismin suosion eräänä syynä on hengellinen nälkä, toteaa Lindsey.⁶⁴

Myös Harri Heino on kirjassaan *Mihin Suomi tänään uskoo* vuodelta 1997 tutkinut saatananpalvontaa. Nykyisen satanismin juuret ovat Heinon mukaan USA:ssa, jossa 1960-luvulla syntyi useita ”saatanan seurakuntia”. Ensimmäisen seurakunnan perusti Anton LaVey vuonna 1966, ja parhaimmillaan sen jäsenmäärä nousi 5000:een. LaVeyn kirjoittamasta *Satanic Bible* -kirjasta tuli saatananpalvojien peruskirja. Saatananpalvontaa harrastetaan esimerkiksi hautakiviä kaatamalla ja ryhmäorgioilla. Ryhmäorgiat ovat saatananpalvonnan varsinainen ydin: niissä juodaan verta ja harrastetaan eläimiin sekaantumista. Saatananpalvontaan liittyy myös pornografiaa.⁶⁵

Osmo Kontula on kirjassaan *Huumeet Suomessa* (1988) tutkinut suomalaisten nuorten huumeidenkäyttöä. Kontula toteaa, että huumeiden käyttö nuorten keskuudessa lisääntyi räjähdysmäisesti 1960-luvulta lähtien. Kun vielä 1950-luvun lopulla narkomaaneja arveltiin Suomessa olevan enintään 150, niin vuonna 1971 pelkästään varusmiehistä oli vähintään kerran huumeita kokeillut jo 16,2 % ikäluokasta. Erityisesti USA:sta saatiin paljon vaikutteita. Yhdysvalloissa huumeiden käyttö oli lisääntynyt voimakkaasti 1960-luvulta lähtien lähinnä hippiliikkeen vaikutuksesta. Kokaiinin tulo USA:n markkinoille 1970-luvun alusta oli myös omiaan lisäämään sikäläisiä huumeekokeiluita. 1970-luvulta lähtien alettiin Suomessa yhä enenevässä määrin käyttää väärin myös lääkeaineeksi luokiteltuja huumeita. Huipennus koettiin vuonna 1980 niin sanotun Dolorex – skandaalin myötä. Tällöin paljastui, että lääkärit olivat myyneet potilailleen lääkeaineeksi tarkoitettuja huumeita. Skandaalin jälkeen vuonna 1981 säädettiin entistä tiukempi huumausainelaki.⁶⁶

---

⁶⁴ Lindsey 1974, 22-25.

⁶⁵ Heino 1997, 370-376.

⁶⁶ Kontula 1988, 66-87.

Yhdistyneet kansakunnat eli YK:n Meller tulkitsee kirjassaan Antikristuksen suojakaavuksi, joka lupaa maailmalle hyviä aikoja. YK on kuitenkin todellisuudessa Ilmestyskirjassa mainittu valkoinen hevonen, joka tuo mukanaan epätodellisen rauhan. Todellinen rauha on Mellerin mukaan löydettävissä vain Jeesuksen Kristuksen haavoista. Goog on Raamatussa mainittu suurvalta, joka liittyy lopunaikojen myllerrykseen. Meller pitää Googina entistä Neuvostoliittoa, joka yrittää ”pohjoisena jättivaltiona” tuhota pienen Israelin. Lopunajallisina merkkeinä Meller näkee vielä muun muassa saatanan kirkon syntymisen, pornokauppojen ja pornoelokuvien yleistymisen ja rantautumisen Suomenkin maaperälle, sekä erilaiset sodat ja yleisen moraalien heikkenemisen.⁶⁷

YK perustettiin vuonna 1945. Peruskirjan mukaan YK:n jäsenyys on avoinna kaikille rauhaa rakastaville valtioille, jotka hyväksyvät peruskirjan sisältämät velvoitukset ja jotka järjestön harkinnan mukaan pystyvät ja ovat halukkaita täyttämään ne. Kylmä sota oli pitkään estänyt uusien jäsenten ottamista mukaan järjestöön, mutta 1955 siihen liittyi 16 uutta jäsentä, mukaan lukien Suomi. Tämän jälkeen ei hakemuksia enää ole vastustettu poliittisin perustein. Joulukuussa 1961 YK päätti julistaa 1960-luvun YK:n kehitysvuosikymmeneksi. Tavoitteena oli, että jokainen kehitysmaa saavuttaisi huomattavan taloudellisen kasvunopeuden, vähintään viisi prosenttia vuodessa. Maailmanlaajuinen virallinen YK:n päivä on vuosittain 24.10.⁶⁸

Kirjaa *Suomi ja Eurooppa ennustusten valossa* vuodelta 1973 analysoidessa voi päätellä, että Leo Meller tuntee hyvin politiikan. Meller seuraa tiiviisti ajan ilmiöitä ja yhdistelee niitä Raamatun ennustuksiin. Meller tekee usein kuitenkin liian nopeita johtopäätöksiä kulloisistakin maailmanpoliittisista tapahtumista ja niiden ajoituksesta. Muun muassa Leo Mellerin ennustama yhtenäisen Euroopan syntyminen vuonna 1980 ei pitänyt paikkaansa, sillä Euroopan Unioni perustettiin vasta vuonna 1992. Myös yhteisen eurooppalaisen rahan käyttöönoton ennakkoinnissa Meller odotti nopeampia käännteitä, sillä hän ennusti sen tapahtuvan samaan aikaan yhtenäisen Euroopan toteutumisen kanssa. Yhteinen raha, euro, otettiin kuitenkin käyttöön vasta vuonna 2002.

---

⁶⁷ Meller 1973a, 48-69.

⁶⁸ Hobsbawm 2014, 539; Meinander 2012, 319.

Tutkija Juha Ahvio esittää kriittisen kysymyksen Suomalaisesta ns. hyvinvointivaltiosta: ”On siis kysyttävä: kun hyvinvointivaltiota on Suomessakin aktiivisesti rakennettu 1960-luvulta lähtien ja kaikki merkittävimmät yhteiskunnalliset tahot näyttävät vannovan hyvinvointivaltion nimeen, miksei täällä voida nyt hyvin? Miksi perheet ovat hajallaan ja rikkinäisiä? Miksi hyvinvointivaltio on tuottanut jatkuvasti pahoinvointia? Jos ei ymmärretä, että sosialistinen hyvinvointivaltiohanke itse on paljolti vastuussa nykyisistä yhteiskunnallisista pahoinvointi-ilmiöistä, ollaan vaarassa päätyä hoitamaan ongelmia juuri sillä, mikä ongelmat alun perin on aiheuttanutkin. Tämä olisi kuin heittäisi bensaa liekkeihin tulipalon sammuttamista yrittäessään.”⁶⁹

4.4 Ufot ja maailmanloppu

Leo Mellerin kirjoittama *Ufot ja maailmanloppu* on vuodelta 1973. Kirja sisältää 144 sivua ja on kooltaan 15,5 cm leveä 19 cm korkea. Kirjassa on yksitoista lukua. Lopussa on yli 70 aihetta käsittelevän kirjan luettelo. Kirja sisältää runsaasti mustavalkoista kuvitusta. Kuvat liittyvät läheisesti Leo Mellerin pohdiskeluun ufojen olemassaolosta ja ovat suurimmaksi osaksi melko epäselviä. Esimerkiksi eräässä kuvasarjassa, jossa kuvataan spiritualistista istuntoa, jossa henkiolento ottaa aineellisen muodon, on huomattavia epäselvyyksiä. Suurin osa kuvista on harrastelijoiden ottamia, joten niitä ei ole julkaistu valtakunnallisissa lehdissä vaan Meller on saanut ne käsiinsä jostain muualta. Tämä osoittaa sen, että kuvien aitoutta on hankala todistaa.⁷⁰

Kirja jakaantuu johdantoon ja kolmeen päälukuun. Johdanto-osiossa Meller kuvailee lyhyesti lähihistoriassa eläneitä henkilöitä, jotka ovat mielestään nähneet lentävän lautasen tai jonkin muun valoilmion taivaalla. Mukaan mahtuu sekä suomalaisia että ulkomaalaisia henkilöitä. Meller kertoo, että noin puolet Finnairin lentäjistä on joskus joutunut silmätysten ufon eli lentävän lautasen

---

⁶⁹ Ahvio 2011, 30.

⁷⁰ Meller 1973b, 24, 67, 111, 113. Sivulla 113 oleva kuvasarja sisältää kuusi osaa. Kuvasarjan avulla Meller pyrkii osoittamaan, että ufokontakti-ihmiset ovat samalla meedioita.

kanssa. Meller väittää jopa, että Piispa Erik Sorolainen olisi 1600-luvulla nähnyt ufon:

”Cuinga usein myös on näkynyt taiwasa ninquin swri sotawäen iucko sotiwan toinen toistans watan? Cuinga usein on näkynyt ninquin cuolutten paaret, ristit, lwdat ja miecat taiwasa. Cuinga usein on Taiwan näkynyt olevan punainen ninquin weri, toisinans ninquin tuliset, toisinas siniset ja wiheriäiset liokat jouxewan ymbäri taiwan?”⁷¹

Mellerin mukaan tekstipätkä osoittaa, että ufot ovat olleet Suomessa tunnettuja jo ainakin 300 vuoden ajan. Leo Meller esittää kaavion, jonka mukaan ufoja voidaan luokitella. Ufotyypit jakautuvat kaaviossa seuraavasti: 1. suuret metalliset lautaset taikka kiekot, 2. sikarinmuotoiset yleensä avaruuslaivojen nimellä esitellyt ufot, 3. varsinaiset lentävät lautaset sekä 4. ufokiekot tai pallot. Kaavion mukaan jokaisella ufotyypillä on oma tarkoituksensa ja jokainen tyyppi voidaan helposti tunnistaa. Mellerin mukaan vain osa ufoista voi laskeutua maan päälle, ja osa on tarkoitettu ainoastaan tiedusteluun. Meller esittää kaavion todisteeksi kolmen eri ihmisen kertomuksen vuosilta 1953 ja 1967. Näin hän pyrkii perustelemaan lentävien lautasten olemassaoloa.⁷²

Vuonna 1993 julkaistun *Katoavatko ufot?* -kirjan mukaan ufoilmiöt ovat vain ihmisten mielikuvituksen tuotetta. Kyseisessä teoksessa vakuutetaan monin esimerkein, että kaikki niin sanotut ufoilmiöt ovat keksittyjä. Kirja rakentuu perusväittämälle, että ufoilmiöitä tulee tarkastella kriittisessä valossa. Kirjan loppuosassa todetaan, että ufot ovat itse asiassa suuren luokan bisnestä. Monet uudet uskonnot on perustettu ufojen varjolla, mutta tosiasiallinen syy on ollut taloudellinen. Ihmiset laittavat omaisuuttaan ufotutkimukseen ja ufouskontoihin, mutta todellisuudessa rahat menevät yhteisön johtajien käsiin.⁷³

Mellerin kirja *Ufot ja maailmanloppu* sisältää paljon raamatunlauseita ja kristillistä dogmatiikkaa. Meller yhdistää ufot Raamatun mainitsemiin henkiolentoihin ja muihin yliluonnollisiin ilmiöihin. Mellerin mielestä ufoja

---

⁷¹ Meller 1973b, 6, 8.

⁷² Meller 1973b, 12-13.

⁷³ KU 1993, 11-30, 156-163. Esimerkiksi 30.05.1962 väitettiin, että lentäjä Joe Walton kuvasi viisi kiekonmuotoista kohdetta. Tarina oli kuitenkin täysin keksitty. Lentäjän oikea nimi oli Joe Walker.

todella on olemassa, mutta ne ovat viime kädessä vain sielunvihollisen tuotosta ihmisten harhauttamiseksi. Ufot ja muut yliluonnolliset asiat saavat Mellerin mukaan ihmisten mielenkiinnon pois elävästä Jumalasta, josta seuraa se että he kietoutuvat asioihin, jotka ovat pelastuksen kannalta epäolennaisia. Laaja kuvamateriaali näyttää antavan tukea Mellerin lausunnoille. On kuitenkin muistettava, että kuvat, joita Meller kirjassaan tuo esille, ovat ainoastaan pienten piirien käytössä olleita eivätkä julkisesti hyväksytyjä dokumentteja. Kuvamanipulaation mahdollisuus on siis olemassa, vaikka Meller tuokin väitteidensä rinnalle kuvissa olleiden todistuksia niiden aitoudesta.⁷⁴

Erich Von Däniken pohtii kirjassaan ”Tulimmeko tähtien takaa?” maailmankaikkeuden syntyä. Von Däniken kirjoittaa: ”Kuka tai mikä on luonut kaikkeuden? Kuka tai mikä on sijoittanut tähdet kaikkeuteen? Kuka tai mikä käyntelee maailmankaikkeuden ”säätövipuja” ja huvittelee antamalla tähtien törmätä yhteen, aurinkojen räjähtää ja kokonaisten linnunratajärjestelmien syöksyä toistensa sisään? Kuka ”puhalsi hengen” ensimmäiseen elämään? Kuka tai mikä tahtoi, että syntyy älyllistä elämää, että me tulemme sellaisiksi kuin olemme?”. Edelleen Von Däniken jatkaa: ”Eikö ihmisen olisi lopultakin käsitettävä itsensä olennaiseksi osaksi kaikkeutta? Tältä pohjalta hän pääsisi oikeaan käsitykseen omasta merkityksestään, voisi vaalia maailmaansa kotinaan ja samalla kurottaa rohkeammin tähtiin. Tulevaisuus tuo mukanaan avaruusmatkoja – käynnit kuussa ovat ainoastaan vähäistä alkua – siksi, että tarvitsemme raaka-aineita ja myös tilaa. Mutta avaruusmatkailu tulee lähes varmasti johtamaan kohtaamiseen ”tähtinaapurien” kanssa”.⁷⁵

Bob Larson kuvailee kirjassaan *UFO* vuodelta 1997, kuinka ”taivaalliset oliot” ottavat itselleen jumalan kaltaisen olomuodon ja aivopesevät ihmisiä. Larson kertoo muun muassa Ann-nimisestä nuoresta naisesta, jonka ufo-olennot kaappasivat uskotellen olevansa taivaallisia jumalia. Tämän jälkeen Ann alkoi tulkita Raamattua okkultistisesti, mikä antaisi Larsonin mukaan aiheen olettaa ufo-olentojen olevan saatanallista alkuperää. Myös tässä kirjassa on vahva

---

⁷⁴ Meller 1973b, 5-22, 111. Esimerkiksi sivulla 111 vuonna 1917 kuvattu englantilainen Elsa Wright todisti 50 vuotta myöhemmin, että kuva on aito. Kuvassa Wright keskustelelee ”pikkuotuksen” kanssa.

⁷⁵ Von Däniken 1973, 223, 245.

uskonnollinen sävy, mikä ilmenee asioiden hengellistämällä ja demonisoimisella.⁷⁶

Kirjan *Ufot ja maailmanloppu* ensimmäisessä pääluvussa Meller tekee lukijalle ”hätkähdyttävän kysymyksen”. Meller laittaa lukijan pohtimaan, onko avaruudessa elämää. Meller vastaa itse kysymykseensä saman tien toteamalla, että ufoja todella on olemassa. Myös humanoideiksi kutsuttuja ihmisenkaltaisia olentoja löytyy. Mellerin mukaan tärkeintä olisi saada selville, mistä ufot tulevat. Meller ei kuitenkaan yhtään perustele väittämäänsä ufojen todellisuudesta, hän vain kuvailee Ilta-Sanomissa 24.3.1960 kirjoitettua artikkelia. Artikkelin mukaan lentävät lautaset ovat peräisin joko inhimillisen elämän kaltaisesta sivistyksestä joltakin toiselta planeetalta, kenties toisista linnunradoista, tai jostakin toisesta ulottuvuudesta, joutuen tällöin uskonnollista sanastoa käytettäessä ”henkimaailman” tai ”henkivaltojen” alueelle.⁷⁷

Harri Heinon mielestä ufotutkimus hengellisellä tasolla liittyy parapsykologisiin ilmiöihin. Parapsykologia tutkii ja pohdiskelee Heinon mukaan uskon ja tiedon raja-alueelle jääviä ilmiöitä ja kokemuksia, joita on vaikea sijoittaa vallitsevan maailmankuvamme ja tieteenkäsityksen puitteisiin. Usko tällaisten ilmiöiden olemassaoloon on ikivanhaa perua, mutta kiinnostus näitä ilmiöitä kohtaan on lisääntynyt huomattavasti aina 1960-luvulta lähtien. Tähän ovat vaikuttaneet sekä tiedotusvälineiden kehitys että havaintoaineiston ja tutkimuksen laajeneminen Ufotutkimus, niin kuin Heino tätä parapsykologian osa-aluetta nimittää, virisi Amerikassa ja Euroopassa heti toisen maailmansodan jälkeen. Ensimmäinen suomalainen alan seura, *Interplanetaristit ry*, perustettiin vuonna 1962. Se julkaisi *Vimana*-nimistä lehteä.

Myös Jouko Aho on tutkinut kirjassaan ”Parapsykologit” rajatietoa eli parapsykologiaa. Aho miettii, mikä on akateemisen psykologian suhde parapsykologiaan ja missä kulkevat tieteen rajat. Ylipäänsä Aho miettii, onko olemassa ns. paranormaaleja ilmiöitä. Ahonen kirjoittaa ns. psykedeelisestä

---

⁷⁶ Larson 1997, 205-221. Larsonin kirja on Kuvan ja Sanan kustantama, joten on syytä olettaa, että Larsonin dogmatiikassa on yhtymäkohtia Mellerin opetukseen.

⁷⁷ Meller 1973b, 25.

terapiasta. Koehenkilöille annettiin LSD:tä ja ihmiset lähtivät ”tripeille” eli LSD-matkoille. LSD-terapiaa kokeiltiin lähes kaikkeen skitsofrenian, kuolemanpelon, alkoholismien ja frigiditeetin välillä. 1960-luvulla erilaisista huumeista tuli uuden nuorisokulttuurin olennainen osa, ja LSD levisi ”suoranaiseksi maanvaivaksi”. Samalla sen käyttöön liittyvät haittavaikutukset tulivat vähitellen yleiseen tietoisuuteen.

Ulkomainen psykologia ja parapsykologia olivat vuosikymmenet kiinnittäneet aika ajoin huomionsa huumaavien aineiden (ns. hallusinogeenien) vaikutukseen. Myöhemmin huumausaineet kiellettiin lailla. Aika ajoin ajatus LSD-terapiasta ja huumausaineilla hankittavasta tajunnan laajentamisesta on kuitenkin noussut myöhemminkin pintaan sekä kansainvälisessä parapsykologiassa että myös suomalaisten seurojen piirissä käydyissä keskusteluissa.

Vuonna 1973, eli Mellerin kirjan kirjoittamisvuonna, perustettiin uusi valtakunnallinen yhdistys *Suomen ufotutkijat ry.* Paikallisia ufoyhdistyksiä ilmestyi tämän jälkeen parikymmentä. Vuonna 1972 alkoi ilmestyä *Ufoaika*-lehti. Pari vuotta myöhemmin lehden nimi muuttui *Ultraksi*. Osassa ufokirjallisuutta, jota ufotutkimuksen piirissä on ilmestynyt, Raamatun tapahtumia ja profeettojen näkyjä yritetään selittää avaruudesta laskeutuneiden ufoalusten ja muilta planeetoilta saapuneiden muukalaisten aikaansaamiksi. Ufokirjallisuudessa väitetään muun muassa, että ”ufokontaktit” ovat antaneet yksityiskohtaisia ohjeita siitä, miten maaplaneettamme voisi pelastua katastrofilta ja miten ihmisten tulisi muuttaa elämäntapaansa.⁷⁸

Vertaillen Mellerin tekstiä Heinin esittämään katsaukseen voi huomata runsaat liittymäkohdat. Todennäköistä onkin, että ufotutkimuksen nimellä kulkenutta kirjallisuutta ja opetusta on ollut maassamme jo useita vuosikymmeniä ja että Meller on koonnut yhteen aikaisempaa materiaalia ja lisännyt siihen omia päätelmiä. Keskustelu ufoista saattaa liittyä myös 1960-luvulla virinneeseen kiinnostukseen itämaisista uskonnoista ja mystiikasta. Usein näihin ajatuksiin liittyi keskeisesti yhteys kuolleisiin ja henkimaailmaan. Erityisesti spiritualismin avulla uskottiin päästävän yhteyteen kuolleiden kanssa. Myös skientologia liittyi

---

⁷⁸ Aho 1993, 160-164; Heino 1997, 358-363.

läheisesti ufotutkimukseen. Harri Heino on tarkastellut edellä mainittuja ilmiöitä ja 1960-luvulla Suomeen pesiytyneitä itämaisia oppeja kirjassaan *Mihin Suomi tänään uskoo* vuodelta 1997.⁷⁹

4.5 Tuomiopäivä ja Hengen vuodatus

Tuomiopäivä ja Hengen vuodatus on kirjoitettu vuonna 1974, ja se sisältää 160 sivua. Kirja on kooltaan 15,5 cm leveä ja 20 cm korkea. Kirja pitää sisällään johdantoluvun sekä kolme päälukua. Valokuvia kirjassa on muutama, ja ne kaikki liittyvät tavalla tai toisella Israeliin. Ensimmäinen pääluku on nimeltään *Sovituspäivästä tuomiopäivään*, toinen *Israelin salaisuus*, ja kolmas *Juutalaiset Jeesukselle*. Kirjan pääteema eli punainen lanka on suuren sovituspäivän Jom Kippurin sota, joka käytiin lokakuussa 1973. Leo Meller tulkitsee sotaa ja sitä seuraavia rauhankaavailuja Raamatun ennustusten valossa. Meller toteaa, että Israel on suurimmaksi osaksi salaisuus myös kristityille. Mielenkiintoista on havaita yhteys siihen, että Seitsemännen päivän adventistit -nimisen usko-yhteisön piirissä Israelin profeettallinen rooli kielletään täysin. Tämän johdosta Meller painottaa adventismin harhaopillisuutta. Meller huomauttaa, että sekä Vanhassa että Uudessa testamentissa on kuvattu Israelin valtion ennalleen palaaminen. Tämän johdosta ei siis Mellerin mukaan olekaan mikään ihme, että Israelin valtio perustettiin vuonna 1948.⁸⁰

Israelin täydellisen ylivoimainen voitto kuuden päivän sodassa vuonna 1967 synnytti uuden tilanteen Lähi-idässä. Viikossa nuori juutalaisvaltio otti haltuunsa valtavat maa-alueet. Ne ulottuivat Suezin kanavasta lounaassa Golanin kukkuloihin koillisessa käsittäen sen Jordanin länsipuolisen alueen, jota nationalistiset israelilaiset nimittävät Juudeaksi ja Samariaksi. Lisäksi Israel valtasi ulkopuolisen länsirannan sekä koko Jerusalemin, kolmen uskonnon pyhän kaupungin. Tällöin 1,3 miljoonaa arabia joutui israelilaisvallan alaiseksi niiden 166 000 lisäksi, jotka jo ennestään asuivat Israelin valtiossa.⁸¹

---

⁷⁹ Meller 1973b, 125-132; Heino 1997, 298-358. Skientologia-kirkkoa Heino käsittelee sivuilla 312-318 ja spiritualismia sivuilla 351-357.

⁸⁰ Meller 1974a, 5-26, 52, 104, 113.

⁸¹ Zetterberg (toim.) 2006, 976; Melasuo 1991, 916-917.

Egyptissä ja sen arabiliittolaisissa jäi kuitenkin elämään revanssihenki kärsityn tappion myötä. Presidentti Nasser oli ollut vallassa kuuden päivän sodan aikana 1967. Hänen jälkeensä valtaan tuli Anwar Sadat. Sadat onnistui painostustoimillaan saamaan Neuvostoliitosta lisää aseita, joiden avulla hän pystyi käynnistämään lokakuun 6. päivänä 1973 hyökkäyksen Israeliin. Tuhannen tykin ampuessa rumputulta ylitti 8000 egyptiläissotilasta Suezin kanavan ja valloitti Israelin Bar-Lev -linjan, jota puolusti vain 436 miestä. Oli nimittäin Jom Kippur, juutalaisten suuri sovituspäivä, ja suuri osa armeijaa oli lomalla. Israelilaiset lienevät aavistaneen jotain olleen tekeillä, mutta edeltävinä kuukausina egyptiläiset olivat monta kertaa harjoitelleet kanavan yli marssimista marssiakseen sen jälkeen taas takaisin kotiin, joten kyseessä saattoi siltäkin kertaa olla väärä hälytys. Vuoden 1967 voitot olivat lisäksi jättäneet jälkeensä ylimielisen vihollisen vähättelyn.⁸²

Egyptiläisten hyökätessä etelästä syyrialaiset hyökkäsivät pohjoisesta. Vaara oli vielä ilmeisempi, koska siellä ei ollut Siinain ja Negevin etumaastoa puskurina. Mutta vaikka israelilaiset yllätettiin nukkumasta, he pääsivät nopeasti jaloilleen. Ensiksi israelilaiset joukot käänsivät huomionsa syyrialaisiin, ja kaksi päivää syyrialaisen hyökkäyksen jälkeen ne kävivät vastahyökkäykseen ajaen syyrialaiset takaisin Golanin kukkuloille. Viikko taistelujen jälkeen israelilaiset olivat jo puolimatassa Syyrian pääkaupunkiin Damaskokseen sotasaaliinaan 867 panssarivaunua. Siinaissa puolestaan taisteltiin suurin Toisen maailmansodan jälkeinen panssaritaistelu. Egyptiläiset menettivät puolet kanavan yli saamistaan panssarivaunuista, mutta neuvostoliittovalmisteiset SAM -ohjukset aiheuttivat Israelin ilmavoimille suuria menetyksiä. Vasta viikon kuluttua taistelujen alkamisesta USA ryhtyi korvaamaan niitä ilmakuljetuksilla.⁸³

---

⁸² Hobsbawm 2014, 311-312; Melasuo 1991, 917. Revanssihenki tarkoittaa kostonhalua. Venäläisten painostamiseksi toimittamaan lisää aseita egyptiläiset käyttivät muun muassa seuraavanlaista keinoa: Anwar Sadat päätti kesällä 1972 äkkiä lähettää kaikki 20 000 neuvostoliittolaista sotilasneuvonantajaa kotiin. Se auttoi, sillä vuoden 1973 alusta lähtien alkoi aseita jälleen virrata Egyptiin. Egyptiläiset saivat saman tien uudenaikaisempia aseita, joita he aikaisemmin olivat turhaan pyytäneet, sekä uusimmantyyppisiä ilmatorjuntaohjuksia. Juuri ilmavoimat olivat olleet kuuden päivän sodan aikana vuonna 1967 Israelin valttikortti.

⁸³ Hobsbawm 2014, 311-312; Melasuo 1991, 917. Israelilaisten suuret menetykset sodassa osoittavat, ettei sota ollut niin ylivoimainen Israelin kannalta kuin mitä Meller kirjoissaan esittää.

Lokakuun 15. päivänä 1973 Israelilaiset ylittivät Suezin kanavan. Muutaman päivän taistelujen jälkeen israelilaiset uhkasivat Egyptin Siinain armeijan selustaa, ja suurvallat alkoivat nyt tosissaan ponnistella rauhan hyväksi. USA:n ulkoministeri Henry Kissinger lähti Moskovaan neuvottelemaan Neuvostoliiton presidentin Leonid Breznevinkin kanssa. Tämän seurauksena suurvallat päättivät ehdottaa aselepoa 22. lokakuuta. Tilanne alkoi muistuttaa Kuuban kriisiä, sillä sekä Yhdysvallat että Neuvostoliitto uhkasivat ydinsodalla. Rauhanneuvottelut aloitettiin kuitenkin pian, ja sota päättyi 27. lokakuuta 1973. Neuvottelupöydässä olivat vastakkain Egyptin johtamat arabimaat, Israel, sekä Neuvostoliitto ja USA.⁸⁴

Leo Meller näkee kirjassaan Jom Kippurin sodan niin sanottuna tuomiopäivän sotana. Meller kuvailee, kuinka Israelin armeija, Zahal, oli lomauttanut melkein kaikki upseerit ja sotilaat, joiden tehtävissä pysyminen ei ollut suoranaista turvallisuuskysymystä. Synagoogat olivat Mellerin mukaan täynnä rukoilevia miehiä ja perheitä. Radio ja televisio olivat vaienneet. Mutta sota puhkesi klo 14.00. Sovituspäivän ilta ei ollutkaan rauhallinen, päinvastoin. Meller esittää, että sovituspäivänä vuodatettu veri vuosikin itse asiassa rintamalla. Se oli ihmisten verta. Jom Kippurin sodassa pelkästään syyrialaisia kaatui lähes 35 000, ja israelilaisia kaatui yhtä paljon kuin kolmena edellisenä sotana yhteensä. Tästä johtuen Meller antaa kirjassaan sodalle nimen ”tuomiopäivän sota” tai ”verinen sovintopäivä”.⁸⁵

Leo Mellerin mukaan tuomiopäivän sota oli selvästi ennustettu Vanhan testamentin Sakarjan kirjassa. Meller esittää, että Israelin nykyiset rajat löytyvät Vanhasta testamentista, lähinnä Mooseksen kirjoista. Meller vakuuttaa, ettei Jumala ole hylännyt kansaansa, vaan on jatkuvasti sen kanssa, sekä sodassa että rauhassa:

---

⁸⁴ Spence, J.E. (toim.) 1996, 181-182; Melasuo 1991, 917.

⁸⁵ Meller 1974a, 30-33.

”Uskomme, että lokakuun sodan yhteydessä 1973 Jumalan enkeliratsastajat joutuivat jättämään vartiopaikkansa Jumalan maassa ja nousemaan taivaallisiin raportoimaan tapahtumia. Niin ratkaisevista ennustusten täyttymisistä oli tuolloin kysymys. Sakarjan profetia paljastaa tämän”.⁸⁶

Myös monet muut lopunajalliset kirjailijat ovat Mellerin tapaan raportoineet Israelin tilanteesta ja tulkinneet sitä Raamatun ennustusten valossa. Esimerkiksi professori Pentti Kaitera toteaa vuonna 1977 ilmestyneessä kirjassaan *Lähitulevaisuus ja Raamatun profetioidet*, että 1900-luvun aikana juutalaisten historian tapahtumat ovat olleet siinä määrin Raamatun profetioiden mukaisia, että niiden lukuisuus ja tarkkuus tarjoavat toteutuneiden profetioiden avulla mahdollisuuden tarkastella niiden yleistä luotettavuutta. Kaitera tulkitsee Raamattua siten, että Goog (Venäjä) on aikojen lopussa hyökkäävä Israeliin. Tässä Kaitera yhtyy Melleriin. Samanlaisia ajatusmalleja esittävät myös Lindeman, Lindsey ja Saarnivaara.⁸⁷

Lopunajallisia kirjoja vertaillen huomaa lähes identtisen yhdenmukaisuuden edellä mainittujen saarnamiesten ja Leo Mellerin esitystapojen välillä. Näin ollen voi mitä suurimmissa määrin tulla sellaisiin tutkimustuloksiin, että Meller on useassa kirjojensa kohdassa plagioinut amerikkalaisia esikuviaan ja soveltanut heidän näkemyksiä omiin kirjoituksiinsa. Näin ovat todennäköisesti tehneet myös muut suomalaiset lopun ajoista kirjoittaneet saarnamiehet. Tämä ei sinänsä ole uutta, sillä monet uudet hengelliset virtaukset ovat saapuneet Suomeen juuri USA:sta. Hyvänä esimerkkinä tästä on kristillinen hippiliike, joka on täysin amerikkalaista alkuperää oleva, mutta Suomeen mitä suurimmissa määrin omaksuttu aate.⁸⁸

---

⁸⁶ Meller 1974a, 35-36. Erityisesti Israelin valtiota koskevissa tulkinnoissa tulee esiin, kuinka Meller yhdistelee Raamatun ennustuksia maailmanpoliittisiin tapahtumiin, esimerkiksi Jom kippurin sotaan.

⁸⁷ Saarnivaara 1969, 20, 33-48, 202-205; Lindsey 1972, 50-70, 182-210; Lindeman 1976, 59-66; Kaitera 1977, 99-109.

⁸⁸ Graham 1972, 11-22; Meller 1972, 76-91. Plagioiminen tarkoittaa kopiointia. Kiintoisaa on huomata tekstien kuvailemien Jeesus-liikkeiden yhdenmukaisuus. Leo Meller kuvailee sivuilla 86-91 suomalaista kristillistä hippiliikettä, joka on amerikkalaisen Jim Palosaaren mukaan lähes identtinen amerikkalaisen vastaavan liikkeen kanssa. Suomalaiset saarnamiehet ovat soveltaneet amerikkalaisia esikuviaan ennen kaikkea Suomen ja Neuvostoliiton tilanteeseen siten, että Neuvostoliitto on kuvattu isoksi Googiksi ja Suomi sen rinnalla eläväksi pieneksi valtioksi, jolla on kuitenkin paikka Jumalan suunnitelmissa maailmanhistorian loppukausina. Jonkin verran esiintyy myös kehotusta parannukseen. Jolleivät suomalaiset taivu Jumalan käden alle, hyökkää Neuvostoliitto Suomeen ja miehittää sen.

Lopunajallisia eli eskatologisia kirjoja lukiessa tulee huomanneeksi, että Israel on yleinen aihe sekä suomalaisessa että amerikkalaisessa herätyskristillisyydessä. Lähes jokaisessa lopunaikojä käsittelevässä kirjassa on ainakin yksi luku omistettu pelkästään Israelin valtiota koskeville maailmanpoliittisille tapahtumille ja niiden tulkitsemiselle ajan merkinä. Erityisesti Israelin käymät sodat saavat näissä kirjoissa laajaa huomiota ja niitä tulkitaan lähes aina lopunajallisina merkkeinä, jotka enteilevät pikaista maailmanloppua ja Jeesuksen paluuta maan päälle.

Leo Mellerin kommunisminvastaisuus tulee esiin monessa kirjan kohdassa. Sivulla 22 Meller kirjoittaa: ”Kommunistit – ateistiset kansat, jotka vastustavat Jumalaa – ovat lohikäärmeen hengenheimolaisia. Tätä ovat myös arabikansat.” Edelleen Meller jatkaa sivulla 24: ”Tämän kirjan tekijä uskoo, että lokakuun sodasta 1973 alkaen maailma on elänyt tuomiopäivän todellisuutta. Kaikki huipentuu kohden ennustuksissa säädettyjä tapahtumia.” Vielä Meller kirjoittaa sivulla 41: ”En katso asialliseksi salailia sitä näkemystäni, että sionistinen liike on Jumalan vaikutuksesta alkunsa saanut yhteiskunnallisen elämän tasolla etenevä profetioita täyttävä liike”. Sivulla 69 Meller toteaa: ”Jokaisella kansalla on jokin uskonto... kommunismi on eräs tällainen virallinen uskonto... Albaniallakin on uskontonsa: maolainen stalinistinen kommunismi...”.⁸⁹

4.6 Öljykriisi lopun ajan merkinä

Öljykriisi lopun ajan merkinä on kirjoitettu vuonna 1974. Se sisältää 125 sivua. Kirja on mitoiltaan 15,5 cm leveä ja 20 cm korkea. Kirjassa on kymmenen lukua. Kirjassa on runsaasti kuvituksia, valokuvia, karttoja sekä taulukkoja. Kaikki kuvat ovat mustavalkoisia.

Kirja sisältää seuraavanlaisia teemoja: *Aabraham ja maailman loppukriisi, merkittäviä ennustuksia Libyasta ja Egyptistä, OPEC ja Antikristus sekä Harmagedonin taistelu*. Leo Meller toteaa kirjansa esipuheessa seuraavaa: ”Jo Jeesus puhui öljykriisin tulemisesta. Raamatussa on kymmeniä ennustuksia lopun

---

⁸⁹ Meller 1974a, 22, 24, 41, 69.

ajan energiakriisistä. Maailmassa toteutuu Jumalan aikakausten ohjelma, ja öljykriisi on osa siinä”. Kirja pitää sisällään esimerkiksi seuraavanlaisia iskulauseita: ”Energiakriisi on tästä lähtien ikuinen. Jokaisen teollistuneen maan talouselämää uhkaa taantuminen. Öljyn hinta nousee parin vuoden aikana 10-kertaiseksi”. Tämän kaltaisia tekstejä lukiessa huomaa selvästi, että Mellerin tyyli on erittäin provosoiva. Meller tulkitsee Jom Kippurin sotaa seuranneen öljykriisin Jumalan merkinä ja varoituksena ihmiskunnalle. Tästä esimerkkinä Meller väittää seuraavaa: ”Raamattuun uskova tietää paljon. Tietää senkin, miksi maailmassa on Lähi-itään sidottu öljykriisi”.⁹⁰

Öljykriisi sai alkunsa lokakuussa 1973, jolloin arabimaat alkoivat käyttää öljyä aseena Jom Kippurin sodan seurauksena. Arabimaiden öljyntuottajajärjestö OAPEC alkoi rajoittaa öljyntuotantoa ja lopetti väliaikaisesti öljyn viennin maihin, jotka olivat eniten tukeneet Israelia. Öljyntuottajamaiden kattojärjestö OPEC puolestaan nosti vuoden 1974 vaihteeseen mennessä raakaöljyn tuottajahintoja nelinkertaisiksi. Niin sanottu öljykriisi oli puhjennut. Tästä eteenpäin alkoi eräänlainen monipolvinen vuoropuhelu öljyntuottajien ja läntisten teollisuusmaiden välillä. Raju energianhinnan muutos paljasti laajoja epäkohtia ja heikkoja alueita silloisessa kansainvälisessä talousjärjestelmässä. Öljykriisin johdosta syntynyt vuoropuhelu koski aluksi vain raakaöljyn hintaa ja tuotantomääriä, mutta hyvin nopeasti se alkoi käsitellä myös raaka-aineiden tuottajahintoja, kansainvälistä talouspolitiikkaa ja teknologian siirtoa.⁹¹

Läntiset teollisuusmaat vastasivat öljynhinnan nousuun yrityksillä kehittää parempaa yhteistyötä arabimaiden kanssa, luomalla vaihtoehtoisia energiamuotoja ja rajoittamalla tuonnin riippuvuutta öljystä. Hiljalleen tämä kaksintaistelu johti uuteen öljykriisiin 1970-luvun lopulla. Öljyn hinta jatkoi taas pitkään nousua, kunnes vihdoinkin vuonna 1985 se kääntyi laskuun. Öljyn hinnan laskuun vaikutti

---

⁹⁰ Meller 1974b, 19, 35, 126.

⁹¹ Zetterberg (toim.) 2006, 976; Hobsbawm 2014, 592-593; Melasuo 1988, 918. Öljyn hinnankorotus oli länsimaille taloudellinen shokki, sillä jatkuvaa talouskasvua ja hyvinvointia oli pitkään kyetty kehittämään ja ylläpitämään nimenomaan Lähi-idästä saatavan halvan öljyn ansiosta. Öljyn käyttämistä aseena oli yritetty jo vuonna 1967 kuuden päivän sodan aikana, mutta se ei ollut silloin vielä onnistunut. Kuvaavaa öljyn hinnan nousun seurauksena on esimerkiksi se, että vuosina 1972-1974 Saudi-Arabian öljytulot nousivat 2,7 miljardista dollarista 22,6 miljardiin dollariin.

suuresti Saudi-Arabian öljyministerin, sheikki Ahmed Zaki Yamanin talouspolitiikka. Tästä syystä hän joutui eroamaan virastaan vuonna 1986.⁹²

Leo Meller näkee Jom Kippurin sodan ja sitä seuranneen öljykriisin Jumalan sallimana lopun ajan merkinä. Öljykriisi on ollut hyvä aihe kirjalle; Meller on nähnyt markkinaraon ja hyödyntänyt kaupallisia taitojaan. Tästä osoituksena on, että Mellerin kirjojen myynti kääntyi selvään kasvuun 1970-luvun alussa, mikä vaikutti positiivisesti myös Mellerin myöhemmin julkaistujen teosten lukumäärään. Mellerin mukaan suomalaisilla on oma paikka Jumalan suunnitelmissa myös öljykriisissä. Suomi on nimittäin ”Jumalan erityissuojelussa”. Mellerin mukaan ”kansakunta (tässä tapauksessa Suomi) joka ei satuta kättään Jumalan aikakausien ohjelmaan (erityisesti Israelin tilanteeseen), on kansakunta, joka allekirjoittaa oman menestymiskirjansa”.⁹³

Meller edelleen ottaa hyvin negatiivisen kannan suhteessa kommunismiin. Sivulla 64 hän kirjoittaa: ”Kommunistisessa yhteiskunnassa ei ole tilaa Jumalalle. Ateismi nousee Jumalaa vastaan. Ateismi nousee Jumalan valittua kansaa (Israelia) vastaan”. Edelleen Meller jatkaa sivulla 65: ”Kommunistinen ateismi ei hyväksy näitä jumalallisia totuuksia. Siksi Goog (Venäjä) hyökkää Jumalan suunnitelmia (Israelia) vastaan. Siksi Googin (Venäjän) loppu on ennustettu Raamatussa. Edelleen sivulla 63 Meller kirjoittaa: ”Kerran Googin (Venäjän) hyökkäyksen jäljiltä on koko Israelin maa oleva täynnä venäläisiä panssareita”.⁹⁴

Myös Juha Ahvio ottaa kantaa Neuvostoliittoon ja kansainväliseen kommunismiin. Ahvion näkemyksen mukaan Neuvostoliitto ja kansainvälinen kommunismi ”suomettivat” Suomen kirkon. Suomen luterilainen kirkko sai kansainvälisen kommunismin päämääriä edistäviä vaikutteita ja ohjeistusta myös suoraan Neuvostoliitosta Suomen kirkon ja Venäjän ortodoksisen kirkon välisissä teologisissa keskusteluissa.⁹⁵

---

⁹² Spence J.E. (toim.) 1996, 184-185; Melasuo 1988, 918-919.

⁹³ Meller 1974b, 76-95. Suomen asemasta ”Jumalan erityissuojelussa” kts. sivu 29.

⁹⁴ Meller 1974b, 63-65.

⁹⁵ Ahvio 2012, 69-71.

Mielenkiintoista on se, että Meller luettelee kirjassaan eri henkilöitä joita hän kutsuu mahdollisiksi antikristuksiksi. Näitä henkilöitä ovat mm. John F. Kennedy, Mao, Fidel Castro, Urho Kekkonen ja Henry Kissinger. Erityisesti Kissingeristä Meller toteaa että hän on ”rauhan mies” ja näin ollen kaikki viittaisi siihen että hän on antikristus. Kuitenkin Meller toteaa, että Kissinger on sekä juutalainen että saksalaista syntyperää, joten hän ei kuitenkaan voi olla antikristus. Kuitenkin Kissingerin piirteissä on kenties jotain samaa kuin kerran tulevassa antikristuksessa. Meller lopettaa: ”Öljykriisi on loppujen lopuksi Jumalan luomakunnan pienimpiä kriisejä. Se on eräänlainen synnytytustuska, joka edellä käy Jeesuksen takaisin tulemusta.”⁹⁶

4.7 Kuudes aisti

Kuudes aisti on vuodelta 1975. Tämä on viimeinen tässä työssä käsittelemäni Leo Mellerin kirja. Kirja on julkaistu samoihin aikoihin, kun ETYK-konferenssi pidettiin Helsingissä. Kirja on verrattuna muihin 1970-luvun kirjoihin pieni, sillä se on vain 11,5 cm leveä ja 16,5 cm korkea. Kirja sisältää tosin 284 sivua, mikä on Mellerin kirjoittamaksi kirjaksi varsin paljon. Luokittelisin kirjan silti eräänlaiseksi taskukirjaksi. Valokuvia ei kirjassa ole. Teos pitää sisällään kahdeksan päälukua, jotka puolestaan sisältävät monia alalukuja. *Kuudes aisti* on eräänlainen kokoelmateos Mellerin aikaisemmista kirjoituksista. Tähän kirjaan on lisätty myös paljon uutta. Pääosa kirjan mainitsemista ennustuksista ja näyistä ei ole Mellerin omasta kynästä lähtöisin, vaan hän on lainannut useita amerikkalaisia saarnamiehiä.⁹⁷

Kirjaa lukiessa huomaa, että Meller on jälleen plagioinut muiden tekstejä ja ottanut jopa suoria lainauksia monelta yhdysvaltalaiselta saarnamieheltä. Vuoden 1973 öljykriisin jälkeen ei Mellerin mielestä ilmeisesti tapahtunut mitään maailmanpoliittisesti mielenkiintoista tapahtumaa, josta hän olisi voinut kirjoittaa. Ilmeisesti tämän johdosta Meller on päätenyt kokoomateokseen. Kirja on täynnä ennustuksia ja profetioita maailmanlopusta, joten siltä osin Meller on hyödyntänyt vuonna 1975 ilmassa ollutta ETYK:in aiheuttamaa jännitystä. Kirjan loppuosassa

---

⁹⁶ Meller 1974b, 68-75, 108.

⁹⁷ Meller 1975, 283-284.

Meller kertoo amerikkalaisesta ”tuomiopäivän kerhosta”, joka toimii siten, että jokaisen jäseneksi haluavan tulee maksaa 50 000 dollaria päästäkseen kerhoon mukaan. Jäsenten koteihin on sijoitettu erityisiä hälytyspuhelimia, jotka soivat silloin, kun tuomiopäivän odottajien yhdistyksen päämajassa arvellaan maailmansodan tai jonkun suuren mullistuksen olevan alkamaisillaan. Suomessa ei vastaavanlaista toimintaa ole, ja on hyvin oletettavaa että yhdysvaltalaisen kerhon toimintaan liittyy vahva kaupallisuus.⁹⁸

Mellerin tyyliä profetioita ovat aikaisemmin julistaneet monet amerikkalaiset saarnamiehet kirjoissaan. Usein näissä profetioissa korostuu se, että elämme nyt ikään kuin viimeisiä aikoja, ja Jeesus tulee takaisin ”minä hetkenä hyvänsä”. Kirjoissa pelotellaan lukijaa siten, että jos hän ei tule uskonnolliseen kääntymykseen, niin hän joutuu kadotukseen. Maailmanpoliittiset tapahtumat nähdään Jumalan sallimuksina ja Raamatussa ennustettuina profetioina, jotka pikkuhiljaa ovat alkaneet täyttyä. Usein Meller lainaa suoraan amerikkalaisia saarnamiehiä ja pitää julistustansa ainoana totuutena. Vastaväitteitä hän ei siedä, vaan vaatii ehdotonta kuuliaisuutta omalle julistukselleen.⁹⁹

Meller ottaa kirjassaan kantaa myös Suomessa liikkeellä olleisiin profetioihin. Meller itse omaa varsin kriittisen asenteen näihin profetioihin, ja perustelee tätä monin esimerkein. Mellerin mielestä profetallinen sana on enemmänkin puhuttua sanaa kuin kirjallinen traktaatti. Suomalaisista profetioista Meller tietää kertoa ainakin Oulun profetian ja kaksi pääkaupunkiseudulla liikkunutta profetiaa. Molempiin liittyi keskeisesti Neuvostoliiton miehityksen uhka ja uskonnollisen kääntymyksen vaatimus suomalaisille. On varsin mielenkiintoista huomata Mellerin kanta Suomalaisiin profetioihin. Hän ei tunnu lainkaan sietävän niitä. Sitä vastoin yhdysvalloista peräisin olevat profetiat hän hyväksyy täysin. Tämän johdosta päätellen, että Meller kokee suomalaiset profetiat kilpailijoikseen ja jopa uhkaksi.¹⁰⁰

---

⁹⁸ Meller 1975, 85-89, 143-147, 275.

⁹⁹ Graham 1969, 163-167; Lindsey 1972, 106-118; Kuhlman 1974, 336-359.

¹⁰⁰ Meller 1975, 107-110.

Kuudes aisti on sävyltään negatiivinen ja keskittyy enimmäkseen lopun ajan ennustamiseen sekä kirjan kirjoittamisen aikoina tapahtuneiden maailmanpoliittisesti merkittävien asioiden tulkitsemiseen raamatullisessa valossa. Meller on suunnannut katseensa erityisesti Israeliin, jota hän tarkastelee ajan kellona. Jom Kippurin sota vuonna 1973 ja sitä seurannut ns. ensimmäinen öljykriisi ovat ilmeisesti ruokkineet Mellerin mielikuvitusta, ja hän hyödyntää sumeilematta lehtikirjoituksia ja sanomalehtien otsikoita. Meller on valinnut aineistoksi vain kaikista kielteisimmät ja uhkaavimmat lausunnot maailman tilanteesta. Näiden lausuntojen ympärille hän rakentelee uhkakuvia maailmanlopusta ja ennakoi Jeesuksen pikaista paluuta.

Kirjaa tarkasteltuani esiin nousi kaksi tärkeää havaintoa. Ensiksi, Meller on plagioinut kirjassaan nimenomaan Hal Lindseyä, joka on tunnettu best-seller kirjailija USA:ssa. Tämän voi päätellä siitä, että kirja on pokkarikokoinen, ja Meller lainaa monesti juuri Lindseyä kirjassaan. Usein lainaukset ovat täysin suoria. Lindseyn ajatuksia Meller soveltaa koskemaan erityisesti Suomen oloja toisen supervallan naapurina. Toinen merkittävä seikka on, että Meller edustaa näkemyksiltään niin sanottua oikeistokristillisyyttä. Tämän ajattelutavan mukaan USA ja sen liittolaiset ovat Jumalalle mieluisia kansoja ja toteuttavat Jumalan suunnitelmia maan päällä, kun taas Neuvostoliitto liittolaisineen edustaa antikristillistä petovaltaa, joka vainoo Jumalan valittuja. Tässä ajattelutavassa kapitalismi palvelee Jumalan suunnitelmia, kun taas kommunismi estää niitä toteutumasta.

Kommunismin myötä kehittynyt uuden elämänkatsomuksen aiheuttama murros suhteessa uskontoon sai näkyvimmän ilmauksensa marxilais-leniniläisessä ideologiassa, joka tältä osin nojasi keskeisesti vasemmistohegeliläiseen filosofiaan sekä Karl Marxin ja Friedrich Engelsin 1800-luvun loppupuoliskolla esittämiin näkemyksiin. Näiden käsitysten mukaan uskonnon lähtökohta oli ihminen itse. Uskonto oli epätieteellinen tapa selittää maailmaa ja johti ihmisen vieraantumiseen todellisuudesta ja itsestään. Siksi uskonto oli ”oopiumia kansalle”, ja se tuli hävittää. Vain siten saattoi syntyä maailma, jossa ihminen oli oman itsensä herra. Neuvostoliiton lainsäädännössä Marxin ja Leninin ajatukset tulivat selkeästi esille. Uskonto nähtiin kapitalismin palvelijana, joka väärensi

todellisuutta. Stalinin aikana tämä johti laajoihin vainoihin, joissa tapettiin tai karkotettiin Siperiaan miljoonia kristittyjä. Kommunismi yritti Neuvostoliitossa ottaa uskonnon paikan, sillä se on ideologia, joka ei siedä kilpailijoita rinnalleen.¹⁰¹

Mainitsen erikseen kolme profetiaa, joita Meller kirjassaan siteeraa: ensiksikin ranskalaisen Michel de Nostradamuksen ennustukset. Meller piti Nostradamusta kristittynä ja Jumalan innoittamana ennustajana. Meller tulkitsi Nostradamusta niin, että hänen mukaansa kolmannen maailmansodan piti alkaa viimeistään vuonna 1999. Sitten Meller mainitsee englantilaisen ”Äiti Shiptonin”, joka jo 1500-luvulla ennusti hyvin yksityiskohtaisia asioita jotka vasta nykyään ovat totta (muun muassa Internetin ja Kanaalin tunnelin Englannin ja Ranskan välillä). Vieläpä Meller mainitsee suomalaisen henkilön, viipurilaisen kalakauppiaan Mikko Reposen. 25.10.1936 Mikko Reponen nousi puhumaan Viipurin kirkossa kesken saarnan ja julisti: ”Viipurin asukkaiden on tehtävä parannus, sillä Jumala ilmoittaa, että Viipuri poltettaisiin ja sen Tuomiokirkko hävitettäisiin niin, ettei siihen jäisi kiveä kiven päälle”. Talvisodan aikaan, Viipurin pommituksissa, Tuomiokirkko tuhoutui osittain 3.2.1940.¹⁰²

Mielenkiintoista on tässä yhteydessä tarkastella Mirkka Lappalaisen kirjaa ”Jumalan vihan ruoska”. Lappalaisen mukaan ennen Tukholman kuninkaanlinnan paloa, joka tapahtui 7.5.1697, liikkui kuninkaanlinnan edustalla ”profeetta”, joka varoitti Jumalan vihasta ja ennusti linnan palavan. Kiusaantunut hovisaarnaaja oli kuitenkin ajanut miehen tiehensä ja kieltäytyi ottamasta hänen kirjeitään vastaan. Palon jälkeen profeetta ja hänen sanomansa levittivät kaupungissa levottomuutta. Tämä esimerkki osoittaa sen, että ”maailmanlopun ennustajia” on Ruotsi-Suomessa esiintynyt ainakin 400 vuoden aikana.¹⁰³

---

¹⁰¹ Murtorinne 1999, 21.

¹⁰² Meller 1975, 134-142, 143-147, 230; Siilasvuo (toim.) 1989, 112.

¹⁰³ Lappalainen 2012, 207-208.

4.8 Kuolema kulkee Siionissa

Leo Mellerin kirjoittama *Kuolema kulkee Siionissa* on vuodelta 1976. Kirjassa on 179 sivua ja se on kooltaan 13,5 cm leveä ja 20 cm korkea. Kirjassa Leo Meller ottaa hyvin voimakkaasti kantaa Israelin valtion tilanteeseen vuonna 1976 ja ennen sitä. YK:n yleiskokouksessa päätettiin 10.11.1975 arabivaltioiden ehdottamasta päätöslauselmasta, jossa siionismi (eli Israel-myönteisyys) tuomittiin erääksi rotusorron ja – syrjinnän muodoksi. YK:n jäsenvaltioiden lukumäärä oli tuolloin 142 joista 72 äänesti päätöslauselman puolesta ja 35 (mukaan luettuna Suomi) vastaan. Meller ottaa tähän lausuntoon hyvin kielteisen kannan ja on sitä mieltä, että todellisuudessa arabimaat harjoittavat rotusortoa ja syrjintää eikä Israel. Kun protestiksi YK:n päätökselle Israelin YK:n suurlähettiläs Haim Herzog astui puhujanpaikalle ja repi kappaleiksi yleiskokouksen päätöslauselmatekstin.¹⁰⁴

Leo Meller kertoo myös siitä, kuinka Simon Wiesenthal, joka oli kuuluisa natsirikollisten metsästäjä, muutti alkuvuonna 1976 pois Wienistä Itävallasta. Mellerin mukaan ”tapaus muuttava Wiesenthal” on eräs monista esimerkeistä, jotka osoittavat, miten kansallissosialistinen ajattelu, arjalainen rotusortopoliittinen juutalaisviha, imperialististen arabien öljydiktatuuri ja kommunistinen vihanliike muodostavat kaikki yhdessä ”mammuttimaisen koneiston”, joka pyrkii nostattamaan antisemitismin (eli Israelin vastaisuuden) liikkeen uudestaan maailmanlaajaksi vyöryksi ja siinä ohessa ”murhaamaan juutalaisvaltio Israelin”. Läntisessä Euroopassa on Mellerin mukaan puhkeamassa ”uusi juutalaisvastaisuuden aaltoliike”.¹⁰⁵

Meller kritisoi myös Neuvostoliiton ”opportunistipolitiikkaa” Israelin ja arabien suhteen. Neuvostoliitto suhtautui aluksi myönteisesti juutalaisvaltioon, mutta on sittemmin muuttanut kantaansa ja siirtynyt arabien puolelle. Helsingin ETYK-kokouksen jälkeen Neuvostoliitto kovensi asennettaan maastamuuttoasioissa. Eräs juutalaisaktivisti on huomauttanut, että Neuvostoliiton ”virallinen pelottelutaktiikka” on tuottanut tuloksia. Juutalaisia ei enää muuta

---

¹⁰⁴ Meller 1976a, 17-20.

¹⁰⁵ Meller 1976a, 36.

Neuvostoliitosta Israeliin yhtä paljon kuin aikaisemmin. Tähän pelottelutaktiikkaan kuuluu muun muassa se, että maasta muuttajia uhkaillaan työpaikan menetyksellä, armeijaan joutumisella tai tulojen vähentymisellä. Mellerin mukaan Neuvostoliitto ja kommunistiset valtiot yleensä vainoavat juutalaisia ja estävät näiltä perusteellisimmatkin inhimillisten oikeuksien puitteet.¹⁰⁶

YK on Mellerin mukaan ”kaksinaamainen ja epäinhimillinen” organisaatio varsinkin suhtautumisessaan juutalaisiin ja arabeihin. Meller ei myöskään peittele tuoda esille näkemystään arabeista. Meller siteeraa englantilaista lehtimiestä Charles Dobsonia: ”Kukaan ei voi unohtaa sellaisia hirmutekoja kuin Hitlerin keskitysleirit, Stalinin puhdistukset tai luutnantti Calleyn teot My Laissa. Mutta nämä teot olivat ilmaisia järjestelmän vaikutuksesta, joka sijoitettiin toimimaan ihmisessä. Useimmat maailman kansat ovat päässeet niin pitkälle, että he eivät hyväksy tällaista väkivaltaa. Toisin on arabien kanssa. He ovat säilyneet väkivaltaisena rotuna tähän hetkeen saakka. Arabien on mahdollista menettää kaikki hallintansa ja he ovat valmiit millaiseen amokjuoksuun tahansa...”¹⁰⁷

Leo Meller ottaa kantaa siionismin (Israel-myönteisyyden) puolesta. Hän kirjoittaa: ”Siionismi ei ole rasismia. Siionismi on juutalaisen kansan itsemääräämisoikeutta historiallisessa kotimaassaan. Siionismin tuomitsemisella kielletään erään kansan olemassaolon oikeus. Se on samaa kuin kiellettäisiin ranskalaisilta oikeus Ranskaan, italialaisilta Italiaan ja amerikkalaisilta Amerikkaan. Tahdotko tietää totuuden rasismista? Katso päätöslauselman jälkeen, ”viimeinen tilaisuus rukoilla Israelin puolesta ja säestää rukouksiansa runsaskätisillä lahjoillaan”.¹⁰⁸

---

¹⁰⁶ Meller 1976a, 47-48.

¹⁰⁷ Meller 1976, 56-57.

¹⁰⁸ Meller 1976a, 127, 179.

4.9 Sirppi Egyptin yllä

Sirppi Egyptin yllä on julkaistu vuonna 1976. Kirjassa on 158 sivua. Kirja on 13,5 cm leveä ja 21 cm korkea. Tässä kirjassa Leo Meller luo yleiskatsauksen Egyptiin vuonna 1976 ja ennen sitä. Meller aloittaa kirjansa sanomalla: ”Egypti on Niilin lahja. Niili puolestaan on Jumalan lahja. Siksi me olemme kaikki Jumalan lapsia”. Kirja loppuu sanoihin: ”Ulos Egyptistä!”. Tähän väliin Leo Meller tarkastelee Egyptin sisä- ja ulkopoliittisia tilanteita varsinkin vuoden 1976 aikana ja muutamia vuosia aikaisemmin. Egypti oli aikaisemmin ollut liitossa Neuvostoliiton kanssa, mutta presidentti Anwar Sadat oli purkanut YYA-sopimuksen Neuvostoliiton kanssa. Aikaisempi presidentti Gamal Abdel Nasser jätti jälkeensä ”testamentin” jonka mukaan ”Egyptistä ei koskaan voi tulla kommunistista valtiota. Egyptiläiset uskovat Jumalaan. Kommunisti ei voi uskoa Jumalaan. Ateismi on kommunistin uskonto, Marx hänen jumalansa. Egypti on islamilainen. Siksi Egyptistä ei koskaan voi tulla kommunistista valtiota”. Egypti kuitenkin allekirjoitti YYA-sopimuksen Neuvostoliiton kanssa vuonna 1971.¹⁰⁹

Meller kertoo myös konfliktista Egyptin presidentin Sadatin ja Libyan johtajan Gaddafin välillä. Mellerin mukaan Gaddafi tulkitsi Egyptin irtautumista Neuvostoliiton valtapiiristä ja lähentymistä Israelin kanssa hyvin kielteisessä valossa. Suunniteltiin jopa vallankumousta Egyptissä, jota Gaddafi olisi rahoittanut. Mellerin mukaan jopa Raamatussa oli ennustettu Egyptin ja Libyan välirikko. Meller edelleen esittää, että Raamatussa mainittu Goog viittaisi Neuvostoliittoon tai Venäjään, joka ”aikojen lopussa” hyökkäisi Israeliin. Meller edelleen esittää Neuvostoliiton ja kommunismin kielteisessä valossa. Mellerin mukaan ”Antikristus on oleva joku arabimaailman mahtava”. Meller kehottaa kaihtamaan ”punaista kommunismia ja mustaa arabiöljyä”. Ne molemmat ovat Mellerin mukaan ”lohikäärmeen keinoja lopun ajan kamppailussa”.¹¹⁰

Erityistä kritiikkiä Melleriltä saa Kristillinen rauhanliike, jota Meller pitää liberaaliteologisena instituutiona, sekä SDP, joka Mellerin mukaan sotii kristillisiä arvoja vastaan. Meller kirjoittaa: ”Kunhan sosiaalidemokraatit saavat tarpeeksi

---

¹⁰⁹ Meller 1976b, 9, 56-59, 158.

¹¹⁰ Meller 1976b, 65-77, 135.

kauan pitää hallussaan opetusministerin pallia ja samanhenkinen kouluhallitus myötäilee kyseisen ministerin toilauksia, olemme menettäneet lopullisesti sen pienenkin kristillisen piirteen, josta vielä saamme rehellisesti iloita koululaitoksemme kohdalla. Tässä mainitsen erityisesti sosiaalidemokraattisen puolueen. Luonnollisesti kommunistien ja SKDL:n linjat kulkevat aivan samoja kanavia, joskin sos. dem. puolueen rooli on pelottavampi, koska monet kristityt eivät aavista minkäläisen puolueen kanssa todella ovat tekemisissä – antavatpa kenties äänensäkin sille”.¹¹¹

Juha Ahvio kirjoittaa kirjassaan ”Eurooppa ja Suomi islamisoituvat. Tiedä tosiasiat islamiterrorismista ja islamilaisesta maahanmuutosta” seuraavasti: ”Islamilla eli islaminuskolla tarkoitan sitä klassista teologiaa ja sharia-lain luovuttamattomuuteen sitoutumista, jota edustaa perinteisen oikeaoppinen, sunnalaisen islamin Koraaniin sekä sunnaan eli hadith-kirjoitusten välittämään profeetta Muhammedin elämäntapaa, sanomisia ja määräyksiä koskevaan perimätietoon sekä hänen varsinaisen elämäkertansa tiedonantoihin nojaava uskon konsensus. Edelleen Ahvio jatkaa: ”On selvää, että henkilökohtaisessa ajattelussaan ja toiminnassaan maltillisia muslimeita on paljon, etenkin Euroopassa. Uskonnollis-teologisesti tarkasteltuna ei ole kuitenkaan olemassa mitään maltillista islamia. Islamistit erityisesti ja islaminusko yleensä edustavat yhtä ja samaa islamia ja sen klassisten lähteiden esiin tuomaa uskonoppia ja sharia-lain ohjaamia käytäntöjä”.¹¹²

4.10 Esirukousten lapset

Leo Mellerin kirjoittama *Esirukousten lapset* on vuodelta 1977. Kirja sisältää 176 sivua. Kirja on mitoiltaan 13 cm leveä ja 18 cm korkea. Kirja on Mellerin perhepoliittinen kannanotto 1960- ja 1970-luvun Suomessa. Meller esittelee tulevaisuuden avioliiton malleja, joihin kuuluu hänen mukaansa muun muassa polygamiaa eli moniavioisuutta, trioliittoja eli sellaisia avioliittoja joissa kaksi naista vihitään elämään yhden miehen kanssa ja kommuunimuotoisia avioliittoja eli sitä että muodostetaan suurperheitä joissa kaikki on yhteistä – myös

---

¹¹¹ Meller 1976b, 113-114, 144.

¹¹² Ahvio 2015, 12-13.

seksuaaliset suhteet jäsenten kesken. Meller muodostaa edelleen erittäin kielteisen kannan Neuvostoliittoon ja kommunismiin mutta kuitenkin kehuu Neuvostoliiton avioliittopolitiikkaa joka Mellerin mukaan vuonna 1977 oli ”ankarampi kuin tsaarinajan Venäjällä perhettä vallinnut lakikokonaisuus”.¹¹³

Mellerin mukaan ”antikristillinen henki” vaikuttaa Suomen avioliitoissa ja lapsissa niin pahasti, että koko yhteiskunta on pian menossa kaaokseen. Suomen yhteiskunta syttyy pian tuleen ja Suomi palaa. Mellerin mukaan Suomen kansalla on inhimillisesti katsoen vain kaksi vaihtoehtoa: joutua joko Googin (Venäjän) tai Antikristuksen (Yhdistyneen Euroopan) leiriin. Kumpikin vaihtoehto merkitsee Mellerin mukaan tuhoa. Meller tarjoaa kuitenkin ”kolmatta vaihtoehtoa” joka on ”esirukoustaistelu lastemme ja kotipiiriemme edestä”. Mellerin mukaan ”synnin ja jumalattomuuden voimat” pyrkivät perustamaan ”antikristillisen yhteiskunnan” keskuuteemme. Kuitenkin esirukous Suomen puolesta voi vielä johtaa suomalaisen yhteiskunnan kohdalla ”Hengen vallankumoukseen”, joka saattaisi johtaa kansamme ”pelastumiseen lopun ajan ahdingon edellä”. Mellerin mukaan Jumala ei ole hylännyt Suomen kotipiirejä, ”tuntuu meistä miltä tuntuu”.¹¹⁴

Eriyistä huomiota Meller kiinnittää Suomen sosiaalidemokraattiseen puolueeseen ja erityisesti vuonna 1973 toimineeseen opetusministeri Ulf Sundqvistiin. Mellerin mukaan Sundqvist on ”äärivasemmistolainen sosialidemokraatti, kovakasvo-marksilainen, joka haluaa Suomen yhteiskuntajärjestelmän kaikkineen muuttuvan”. Mellerin mukaan Sundqvist on aatteensa puolesta valmis käyttämään ”koviakin ja vain kovia keinoja, joita hän ei kiellä”. Mellerin mukaan Sundqvist on muokannut Suomen koululaitosta viime vuosina tavoitteena saada luoduksi ”kommunistis-sosiaalinen diktatuuri-Suomi”. Mellerin mukaan kristitty ei voi olla samaan aikaan kommunisti. Kyseessä on nimittäin, vaikkakin salatusti, ”taistelu kristillisen uskon arvoja vastaan”.¹¹⁵

Juha Ahvio kirjoittaa kirjassaan ”Avioliitto ja perhe” seuraavasti: ”Perinteinen avioliitto kasvattaa todennäköisyyttä sille, että etenkin isät mutta myös äidit

---

¹¹³ Meller 1977a, 7-24.

¹¹⁴ Meller 1977a, 30, 41-42, 44.

¹¹⁵ Meller 1977a, 103-104, 120.

säilyttävät hyvät suhteet lapsiinsa. Erityisesti isien suhde lapsiinsa kärsii avioerotilanteissa ja avioliittottomissa suhteissa. Yhdessä asuminen tai avoliitto ei toiminnallisesti eikä psykososiaalisesti vastaa avioliittoa. Kasvaminen eheän avioliiton ulkopuolella kasvattaa todennäköisyyttä sille, että tällaisissa olosuhteissa kasvaneet lapset päätyvät aikanaan itse avioeroon tai vanhemmiksi avioliiton ulkopuolella. Avioliitto ja siihen sitoutumisen normatiivisena pitäminen on omiaan tukemaan aviopuolisoiden välistä suhdetta ja myöskin vanhempien ja lasten välistä suhdetta. Avioliitolla voidaan todeta olevan tärkeitä ja myönteisiä biososiaalisia seurauksia sekä aviopuolisolle että heidän lapsilleen”.¹¹⁶

Edelleen Ahvio jatkaa kirjassaan ”Miten tähän on tultu? Seksuaalivallankumouksen kulttuurimarxilaiset juuret” seuraavasti: ”Marxin ajattelu ja marxismi ovat panteistis-humanistista ihmisen jumaluuteen uskovaa vallankumouksellista haaveellisuutta, joka kieltää kaikki muut jumalat nostoen ihmisen itsensä ainoaksi jumalaksi ja maailman luojaksi, rakentajaksi. Marxismi on ateistista naturalismia”. Vielä Ahvio jatkaa: ”Katsomustaan Marx kutsui naturalismiksi tai humanismiksi. Juuri tämä sosialistinen marxilainen humanismi elää ja vaikuttaa vahvasti edelleen etenkin länsimaissa kulttuurimarxismien muodossa”. ”Kyse on loppujen lopuksi siitä, että rousseaulais-marxilainen konstruktivismi käy avointa sotaa Jumalan luomisjärjestyksiä ja kymmenessä käskyssä ilmaistua Jumalan moraalilakia vastaan”. ”Seksuaalinen vapautuminen ja perinteisen porvarillisen perhekäsityksen radikaali murtaminen liittyvät sitten saumattomasti laajemman yhteiskunnallis-taloudellisen vapautumisen edellytysten luomiseen”.¹¹⁷

4.11 1977 kohtalonvuosiko?

Leo Mellerin kirjoittama *1977 kohtalonvuosiko?* on vuodelta 1977. Kirja sisältää 64 sivua. Kirja on mitoiltaan 14,5 cm leveä ja 21 cm korkea. Kirja on lyhyt katsaus vuoden 1977 tapahtumiin sekä Suomessa että muualla maailmassa. Meller aloittaa kirjansa: ”Vuosi 1977 on merkittävällä tavalla kohtalonvuosi. Näkymättömät voimavirrat kuljettavat ihmiskuntaa. Kaikki tapahtuu säätämysten

---

¹¹⁶ Ahvio 2013a, 56-57.

¹¹⁷ Ahvio 2013b, 63-65.

mukaan. Kyseessä ei ole Jumalan julmuus vaan ihmisen valitseman synnin tien luonnollinen loppuhuipentuma. Ihmisen kylvö niitetään Joosafatin laaksossa. Profetian valossa maailmantapahtumat muodostavat suuren, kiintoisan karttakuvan, jonka jokaisessa ruutusessa tapahtuu jotakin melkeinpä päivittäin. Tässä kirjassa kokoan joitakin tällaisia palapeliruutuja ja katselemme mikä asema niillä voi olla vuonna 1977. Profetioiden täytyessä.”¹¹⁸

Erityistä huomiota Meller kiinnittää kommunistisen Kiinan tilanteeseen. Mao Tse Tung on Mellerin mukaan koskaan elänyt maailman julmin ihminen. Mellerin mukaan ”koko helvetistä ei löydy tarpeeksi kuumaa tulta Maoa varten.” Maon kommunismin aikana Kiinassa häntä palvottiin eräänlaisena jumalana. Mellerin mukaan ”Mao teki itsestään vähintäänkin epäjumalan.” Maoa alettiin kutsua nimillä ”Kansan suuri vapahtaja”, ”Maailman valkeus” ja ”Punainen aurinko sydämässämme”. Kiinassa alettiin pitää erityisiä ”Mao Tse-tung-messuja”, joissa vangit opetettiin sanomaan seuraavanlaisia lauseita: ”Pelastus on uskossa Mao Tse-tungiin” tai ”seurakaa Mao Tse-tungia pelastukseen!”. Messuissa tarjottiin erityisiä ”Mao Tse-tungin messuaterioita”, joissa vangit saivat kerran viikossa 120 grammaa tuoretta leipää, 60 grammaa keitettyä lihaa ja 120 grammaa sokeria. Muuta ruokaa vangit eivät viikossa saaneet.¹¹⁹

Tuttuun tapaan Meller myös arvostelee Neuvostoliittoa ja kommunismia. Mellerin mukaan Lenin on sanonut seuraavaa: ”Meidän (kommunistien) on taisteltava uskontoa vastaan. Tässä on koko materialistisen maailmankatsomuksen ja aivan ilmeisesti myös marksilaisuuden abc. Tämä taistelu on liitettävä konkreettiseen luokkaliikehdinnän taisteluun, jossa pyritään repimään uskonnolta sen sosiaaliset juuret”. Edelleen Meller jatkaa: ”Kommunistista orjayhteiskuntaa ei onnistuta luomaan siellä, missä kristinusko ja Raamattu saavat olla vapaassa valinnassa. Siksi Raamattu pidetään Neuvostoliitossa kiellettyinä kirjana, joka on pakko salakuljettaa maahan. Naurettava on kommunistien asenne: yhtäällä ateistiset propagandistit julistavat, ettei Raamattu ole muuta kuin satukokoelma, mutta toisaalla samaisen ateistisen yhteiskunnan salainen poliisi käy kaikki

---

¹¹⁸ Meller 1977c, 9.

¹¹⁹ Meller 1977c, 11-14.

ihmisoikeuksien julistukset maahan polkevaa taistelua samaista Raamattua lukevia kristittyjä vastaan”.¹²⁰

Erityisen mielenkiintoista on se, että Meller nyt ensimmäistä kertaa ottaa hyvinkin voimakkaasti kantaa Suomen vallanpitäjiin. Vuonna 1973 läpi ajettu ns. presidentinvaalien poikkeuslaki saa Melleriltä hyvin voimakasta kritiikkiä. Mellerin mukaan silloinen istuva presidentti Urho Kekkonen (Meller kutsuu häntä nimellä UKK) ei millään halunnut luopua saavutetusta vallankahvastaan ja salaisesti ohjaili presidentinvaalien tuloksia. Mellerin mukaan tulevat, vuoden 1978 presidentinvaalit ovat yhtä suurta vitsiä. Meller siteeraa suomalaista poliitikkoa Tuure Junnilaa: ”Vaalit uhkaavat sittenkin muodostua melkeinpä ilveilyksi. Mutta asiaa ei paranneta suinkaan uudella poikkeuslailla, josta ainakin minä irtisanoudun mahdollisimman selvästi. Ainoa todellinen lääke olisi ollut se, että jokin neljästä suurimmasta puolueesta olisi asettanut oman vakavasti otettavan vastaehdokkaan. Mutta siihen ei yhdelläkään niistä ole ollut riittävästi itsenäisyyttä ja itseluottamusta. Vaali-ilvely joudutaan näissä oloissa nähtävästi viemään läpi koomisen katkeraan loppuun asti”.¹²¹

4.12 Päivä jolloin Israel kuolee

Päivä jolloin Israel kuolee on Leo Mellerin kirjoittama kirja vuodelta 1977. Kirja pitää sisällään 64 sivua. Kirja on mitoiltaan 14,5 cm leveä ja 21 cm korkea. Kirja on lyhyt kannanotto Israelin tilanteeseen pääosin vuosina 1948-1977. Meller itse otsikoi kirjansa: ”Profeetallista valoa Lähi-Idän tulevaan ahdistukseen”. Meller aloittaa kirjansa esittämällä näkemyksen, jonka mukaan vuosi 1948 oli ihmiskunnan historiassa aivan erityinen vuosi. Tuolloin tapahtui muun muassa seuraavaa: Israelin valtio perustettiin, EEC-liittouma sai alkunsa ns. Haagin kongressissa, maailman ekumeeninen kirkko-liikehtiminen saavutti varsinaisen huippunsa, kristilliset lähetysseurat pakotettiin lähtemään Kiinasta, kommunistit ryöstivät Tšekkoslovakin ja valloittivat Berliinin, joka johti NATO:n perustamiseen, ja avaruusaika alkoi. Meller toteaaakin, että ”vuoden 1948

---

¹²⁰ Meller 1977c, 56.

¹²¹ Meller 1977c, 58-60.

tapaukset ovat varmasti profeetallisena alkumerkkinä ajan kellon osoittimien lähtemisellä kohden loppusuoraa”.¹²²

Erityistä huomiota Meller kiinnittää Israelin tilanteeseen ja vallanvaihtoon 17.5.1977 pidettyjen ”kohuvaalien” myötä. Tuolloin Israelia lähes 30 vuotta hallinnut työväenpuolue menetti enemmistönsä Knessetissä eli Israelin parlamentissa, ja Likud-puolue sai enemmistön Knessetissä. Menahem Beginistä tuli uusi pääministeri. Mellerin mukaan Israel siirtyi uuteen profeetalliseen aikaan, ja vuoden 1967 sodassa valloitetuista alueista alettiin nyt asuttaa juutalaisilla asukeilla. Aikaisemmin Israelia hallinnut Työväenpuolue oli ollut enemmän arabi-myönteisempi, kun taas oikeistolainen Likud oli konservatiivisempi ja uskoi Israelin tehtävään olla koko maailman johtovaltio. Likudin vaalivoitto oli Mellerin mukaan ”isku kansainväliselle, USA:n presidentti Jimmy Carterin johtamalle politiikalle, jossa palestiinalaisille olisi taattu oma valtio”. Meller jopa esittää, että ”Jumala äänesti Menahem Beginia”. Tämä poliittinen muutos tuo selkeästi esiin Mellerin näkemyksen, jonka mukaan Israelin maa-alue on alun perin Jumalan omistama ja jonka Jumala on luvannut Israelin kansalle ikuisiksi ajoiksi.¹²³

Erityistä huomiota saa myös Marokon kuningas Hussein. Meller esittää retorisen kysymyksen: ”Onko Marokon kuningas Antikristus?”. Mellerin mukaan Marokon kuningas Hussein suunnitteli valtioliittoa Israelin ja Marokon välille, jossa olisi yhdistynyt ”arabien monilukuisuus ja heidän öljyvaransa ja Israelin teknologinen viisaus ja sotilaallinen ja taloudellinen resurssi”. Näin Mellerin ajattelussa Antikristus on jokin henkilö, joka lupaa juutalaisille rauhaa kuitenkin petos mielessään. Mellerin mukaan arabit eivät todellisuudessa välitä todellisesta Jumalasta. Arabien jumala on Mellerin mukaan ”Islamien julistama Allah, Raamatun tuntema perkele ja saatana, profeettanaan Muhammed.” Meller esittää, että ”Islam on paholaismainen jäljitelmä kaikista Jumalan maan (Israelin) uskonnollisista virtauksista.” Mellerin mukaan ”Muhammed kokosi uskontoonsa aineksia niin juutalaisuudesta kuin kristinuskostakin, pitäen kuitenkin huolta siitä, että Raamatun kaikki perustotuudet kielletään.”¹²⁴

---

¹²² Meller 1977d, 9-10.

¹²³ Meller 1977d, 15-22.

¹²⁴ Meller 1977d, 38-45.

4.13 Liitonarkki ja tempaus

Liitonarkki ja tempaus on Leo Mellerin kirjoittama kirja vuodelta 1978. Kirja sisältää 134 sivua. Kirja on mitoiltaan 13 cm leveä ja 18 cm korkea. Kirjassa Leo Meller luo katsauksen Itä-Afrikan tilanteeseen, erityisesti Etiopian tilanteeseen vuonna 1978 ja ennen sitä. Mellerin mukaan Afrikan sarven aihe maailmaan liittyy läheisesti sellaisia raamatullisia ”huippuaiheita” kuin: kolmas maailmansota, kommunistisen maailman eli Googin yritys vallata Lähi-Idän öljy- ja mineraalikentät, kaikkien kansojen taistelu Jerusalemin omistusoikeudesta, juutalaisten viimeinen maahanmuutto Erets Israeliin, Liiton arkin löytyminen ilmeisesti Afrikan sarven alueelta, 144 000 juutalaisen Jahven todistajan palvelutehtävän alkaminen ja pakanaseurakunnan tempaaminen taivaallisiin maailmoihin. Mellerin mukaan lukijan kannattaa seurata sen hetkisiä maailmanpoliittisia tapahtumia Afrikan sarvessa, joka pitää sisällään Etiopian, Eritrean, Somalian, Djiboutin ja Sudanin. Erityistä huomiota Meller kehottaa kiinnittämään Etiopian tilanteeseen ”Raamatullisessa profeetallisessa valossa”.¹²⁵

Meller kirjoittaa Etiopian tilanteesta, jossa entinen kuningas Haile Selassie on vuonna 1974 syrjäytetty ja tilalle on tullut marxilainen järjestelmä. Mellerin mukaan etiopialaiset kommunistit ja muut vasemmistolaiset ”eivät halua ottaa vastaan Herran sanaa.” Silti Mellerin mukaan ”Etiopia kokonaisuudessa tarvitsee Jumalan sanaa.” Mellerin mukaan Etiopia mainitaan ”profeetallisessa skenaariossa” Googin eli Venäjän liittolaiseksi, joka on aikojen lopulla hyökkäävä Israelin vuorille. Meller kirjoittaa: ”Googin sota alkaa Hesekielin ajasta arvioituna ”pitkien aikojen perästä”, ”vuotten lopulla” eli nykyisen armotalouskauden loppuhetkinä. Hyökkäyksen kohteena on Israel, ”joka on tointunut miekan jäljiltä, koottu monien kansain seasta” Israelin maahan, jossa asukkaat ”asuvat turvallisina kaikki tyynni.” Tällainen on profeetallinen skenario Googin sodan puhkeamishetkiä varten. Tätä kohden tapahtumat kulkeutuvat kaikkien niiden kansojen kohdalla, jotka ovat profeetallisesti ennustetut liittoutumaan Googin eli Neuvostoliiton johtaman kommunismin leirissä ”vuotten lopulla.”¹²⁶

---

¹²⁵ Meller 1978a, 9.

¹²⁶ Meller 1978a, 23-24.

Meller tuo edelleen kantaansa esiin siinä, että antikristus on arabi. Lopun ajalla vallitsee ”kymmenen kuninkaan valtakunnan päivät.” EEC, NATO ja vastaavat eurooppalaiset sopimusliitot muodostavat yhteistä pohjaa ”lopulliselle kymmenen valtion liittoutumalle”. Kymmenen kuninkaan jälkeen astuu näyttämölle yhdestoista hallitsija, joka on Mellerin mukaan arabi. Eli siis yhdistyneen Euroopan tulevat johtaja on arabi. Meller kertoo, kuinka Fidel Castro vieraili ”aivan ilmeisesti Neuvostoliiton käskyläisenä” Afrikan sarvessa vuonna 1977. Mellerin mukaan Berberan satama Punaisen meren rannalla on Neuvostoliiton laivastolle strategisen tärkeä kohde. Somalian pitkän rantaviivan merkitys Neuvostoliiton laivastolle on huomattavan suuri – rajautuuhan rantaviiva niin Adenin lahteen kuin Intian valtamereseenkin. Etiopia ei Mellerin mukaan tarjoa läheskään tällaisia etuja Neuvostoliitolle. Somalian presidentti Siad Barre vierailikin Moskovassa elokuun lopulla 1977.¹²⁷

Mellerin mukaan elämme nyt ”ajan illassa”. Googin ja Harmagedonin sotien varjot piirtyvät maanpiirin ylle. Lopun ajat profeetalliset hallitukset ja armeijat nousevat Jumalan Voideltua (Jeesusta) ja Israelia sekä uuden liiton seurakuntaa vastaan. Mellerin mukaan kommunistimaailma on tällainen alue. Meller kuitenkin toteaa, että ”tehköötpe kommunistit mitä tahansa, he eivät kykene estämään Pyhän Hengen toimintoja.” Meller jatkaa: ”Etsikon henkeä kiroavat kommunistit sinetöivät samalla oman kansansa lopullisen kohtalon.” Meller uskoo, että Raamatussa mainittu Liiton Arkki sijaitsee Etiopissa, josta se tullaan ”aikojen lopussa” löytämään ja tuomaan takaisin Jerusalemiin. Mellerin mukaan arkki on ”viiri, joka nostetaan vuorille”. Raamattu kutsuu Etiopiaa ”siipien surinan maaksi”.¹²⁸

Erityistä huomiota Melleriltä saavat etiopialaiset niin sanotut ”falasha-juutalaiset”, jotka Mellerin mukaan ovat peräisin suoraan Israelin kuninkaan Salomon hovista. Mellerin kanta kuningas Haile Selassiehen on kielteinen. Meller esittääkin kysymyksen: ”Onko Haile Selassie eräs antikristus?”. Mellerin mukaan Rastafarit on uskonnollinen liike, joka pitää Etiopian kuningasta (tai keisaria) Haile Selassietä jumalana. Rastafarit sanovat: ”Jumala tulee ja vie meidät Siionin

---

¹²⁷ Meller 1978a, 34-37, 44.

¹²⁸ Meller 1978a, 60, 91.

vuorelle. Jumala on Haile Selassie. Siionin vuori on Afrikan sarvi”. Rastafarit käyttävät Haile Selassiestä seuraavanlaisia sanontoja: ”Kuningasten kuningas, Herrain herra, Juudan hallitseva jalopeura.” Edelleen rastafarit sanovat: ”Ainoat oikeat israelilaiset elävät Etiopiassa. Heidän ihonväriinsä on musta. Vain nämä omistavat Jumalan liitot ja lupaukset. Olemme nyt lopun ajassa, sillä Messiaamme (Haile Selassie) ilmestyy pian ja ottaa kaiken vallan maan päällä. Jumala – Haile Selassie – elää! Hän on vain astunut korkeammalle tasolle johtamaan sieltä käsin kansansa asioita. Mutta hän tulee takaisin! Varmasti!”¹²⁹

4.14 Harmagedon! Viimeinen sukupolvi elää nyt.

Leo Mellerin kirjoittama *Harmagedon! Viimeinen sukupolvi elää nyt* on vuodelta 1978. Kirja sisältää 140 sivua ja on mitoiltaan 13,5 cm leveä ja 18 cm korkea. Meller aloittaa kirjansa toteamalla, että Raamatussa kerrottu ”Iisebel-Ahab-asetelma” jota Meller kuvaa ”uskonnolliseksi vallaksi” on jo nyt voimassa joissakin valtioissa. Mellerin mukaan Neuvostoliiton virallinen ortodoksinen kirkko on todellisuudessa kommunistien valvonnassa oleva ”Iisebel-hahmo”, jonka johdossa on jopa ateisteja ja salaisen poliisin akatemian käyneitä KGB-upseereja. Tuon kirkon ”uskolliset ja Raamatulle kuuliaiset ylipaimenet” bolshevistien toimesta murhattiin tai siirrettiin viroistaan kommunistista vallankumousta seuranneen kahden vuosikymmenen aikana. Mellerin mukaan ”Punainen peto” eli Neuvostoliiton kommunistinen järjestelmä systemaattisesti hävitti ortodoksinen kirkon ”raamatullisesti luotettavan johdon.” Mellerin mukaan Neuvostoliitossa eletään ”marksilaisen materialismin maailmassa”. Kommunistisen vallankumouksen piti Mellerin mukaan alkaa manner-Euroopasta, mutta Jumalan säätämyksestä alkoikin Venäjältä. Tämä oli Mellerin mukaan ”suuri yllätys”.¹³⁰

Mellerin mukaan vuosi 1978 on ”todella avainhetki Jumalan aikakausten ohjelmassa”. Meller siteeraa Turun Sanomia 5.1.1978. TS:n mukaan ”ratkaisun vuosi on alkanut” ja ”panokset kasvaneet Lähi-Idän uhkapelissä”. Israelin pääministeri Menahen Begin näyttäytyy Mellerin tekstissä ”hurskaana

---

¹²⁹ Meller 1978a, 112-131.

¹³⁰ Meller 1978b, 15-20.

päämiehenä”. Mellerin mukaan Menahem Begin uskoo Jumalaan. Begin on sanonut ”omistavansa tehtävän, jonka suorittamisessa Jumala auttaa häntä suoden hänelle elinpäiviä juuri niin paljon kuin jumalallisen kutsumuksen toteuttaminen hänen kohdallaan merkitsee”. Meller tulkitsee ajan poliittista tilannetta siten, että ”perkele kiusaa Menahem Beginä”. Mellerin mukaan Lähi-Idän tilanne kehittyy nopeasti. Voi syntyä tilanne, jossa uusi sota on ainoa keino päästä ”täydellisestä umpikujasta”.¹³¹

Kirjan loppuosassa Meller ottaa kantaa eurokommunismiin. Mellerin mukaan ei ole olemassa mitään ”demokraattista kommunismia” vaan ainoastaan ”perkeleellinen diktatuuri, ateistinen järjestelmä, joka on lohikäärmeen ovelin hyökkäys Jumalan valtakuntaa vastaan.” Eurokommunismien puolestapuhujat ovat Mellerin mukaan sitä mieltä, että kaikki kommunistisen liikkeen isät olisivat tänä päivänä nimenomaisesti eurokommunisteja. ”Jos Marx, Engels ja Lenin olisivat elossa tänään”, totesi joukko itäsaksalaisia kommunisteja, ”he löytäisivät itsensä maanpaosta lännestä ja olisivat ryhmittyneen eurokommunismien lippujen alle.” Meller kirjoittaa, että ”profetian sanan valossa arvioituna vaikuttaa siltä, että kaikki on valmiina eurokommunismien loppuryntäystä varten.” ”Asemat ovat olemassa”, Meller jatkaa, ”Teoria on valmiina. Mutta loppuryntäys koetaan vasta Googin sodan jälkeen – ja ilmeisesti seurakunnan tempauksen jälkeen.” Mellerin mukaan ”olemme viimeinen sukupolvi – kaiken kypsymisen kokeva sukupolvi.”¹³²

Mellerin mukaan monet ajankohtaiset tapahtumat ennakoivat sitä, että Kristuksen toinen tuleminen on lähellä. Näitä tapahtumia ovat muun muassa seuraavat: 1) Israelin kuudenpäivän sota vuonna 1967, jonka johdosta Israel sai haltuunsa Jerusalemin ja vanhan temppelin sijaintipaikan, 2) demonisten voimien vallalle pääsy, homoseksuaalisuuden ja huumeiden käytön lisääntyminen sekä 3) Vuoden 1973 energiakriisi, liikakansoittaminen, saasteongelmat ja polttoaineen ja ruokavarojen käyminen vähiin, mitkä ennakoivat suurta maailmanlaajuista nälänhätää, jolloin ”miljoonat joutuvat kärsimään suuren ahdistuksen aikana”.¹³³

---

¹³¹ Meller 1978b, 42, 51, 53-54, 61.

¹³² Meller 1978b, 88-89, 103.

¹³³ Meller 1978b, 130.

4.15 Uhattu Suomi

Uhattu Suomi on Leo Mellerin kirjoittama kirja vuodelta 1978. Kirja sisältää 356 sivua ja on mitoiltaan 13,5 cm leveä ja 18 cm korkea. Kirjassa Leo Meller ottaa hyvin voimakkaasti kantaa Suomen tilanteeseen erityisesti vuosina 1972-1978. Kirjassaan Meller myös tuo hyvin voimakkaasti esiin kielteisen suhtautumisen kommunismiin. Mellerin mukaan Suomi on erityisesti vuonna 1978 vaarassa joutua kommunistien haltuun joko Neuvostoliiton miehityksen kautta tai kommunistien vallankumouksen kautta. Mellerin mukaan kommunismi on Raamatun mainitsema ”punainen petovalta” jota kohtaan kristitty ei voi suhtautua neutraalisti. Kristityn täytyy ehdottomasti ottaa kielteinen kanta kommunismiin sen kaikissa muodoissa ja taistella sitä vastaan. Mellerin mukaan sellaiset kirkonmiehet, jotka tekevät kompromisseja kommunistien kanssa ovat ”luopiokristittyjä”. Meller ottaa myös hyvin voimakkaasti kantaa silloiseen istuvaan presidenttiin Urho Kekkoseen. Mellerin mukaan Kekkonen on täysin Neuvostoliiton ohjauksessa oleva sätkynukke, joka tekee kaiken mitä Moskova sanoo. Kekkoselle ei Mellerin mukaan ole Suomessa todellisia vastaehdokkaita. Meller kirjoittaa: ”Urho Kekkonen, 77, valituttaa itsensä presidentiksi ensi talvena vielä kuudeksi vuodeksi. Kilpailuhan ei ole. Ei näytä hyvältä Suomessa”.¹³⁴

Meller ottaa kirjassaan siis hyvin kielteisen kannan kommunismiin. Meller kirjoittaa: ”Maailman kommunistisella vallankumouksella on kaikista julkisivuistaan huolimatta yksi ainoa päämäärä – koko maanpiirin alistaminen punaisen lohikäärmevallan alaisuuteen. Kun koko asuttu maanpiiri muodostaa yhden ainoan Neuvosto-tasavallan, silloin kommunismi paljastaa lopulliset ja samalla todelliset kasvonpiirteensä. Sitä odotellessa – Leninin neuvojen mukaan – kommunisteilla on varaa uusiin ja uusiin ohjelman kirjoittamisiin: kommunisteillehan kirjoitetut sopimukset ovat vain paperia, lupaukset vain sanoja, jotka eivät sido ja kunnia olematon käsite”. Myös eurokommunismi saa Melleriltä negatiivisen kannan: ”Kun Neuvostoliittoa ei enää ole jäljellä – kun Googin sodassa Neuvostoliiton ja sen nimeltä mainittujen liittolaisten alueet ovat autioituneet ja perkele riemuitsee miljoonien tuhouduttua – silloin Moskovan

---

¹³⁴ Meller 1978c, 8-28.

punainen paholaishenki siirtyy Eurooppaan ja läntiselle pallonpuoliskolle. Alkaa eurokommunismien aika! Merkittävää, miten profeettallisessa sanassa kaikki – kaikki – on ennakoitua. Eurokommunismikin”.¹³⁵

Meller siteeraa myös Taisto Sinisaloa, Suomen kommunistisen puolueen silloista ns. vähemmistösiiven johtajaa, joka on lausunut Iltaset-lehdelle seuraavasti: ”Kristillinen maailmankatsomus ja tieteellinen sosialistinen maailmankatsomus ovat ristiriidassa keskenään. Minä en voi enkä jaksa ymmärtää uskovaista kommunistia”. Myös rauhantyö ja erityisesti niin sanottu ”liennytyks” saa Melleriltä kritiikkiä. Meller kirjoittaa: ”Aseistariisumispropaganda on kappale demonologista suunnitelmaa petovallan (kommunismien) asettamiseksi hallintasemaan koko asutetulla maanpiirillä. Se on samalla kappale sitä Moskovassa ideoitua – mutta syvyyden henkimaailmasta peräisin olevaa – taktiikkaa, jota kommunistit itse kutsuvat ”psykopoliittiseksi sodankäynniksi”. Kristittyinä puhuisimme mieluummin ”saatanan syvyyksistä”, opista joka mainitaan näillä Jeesuksen sanoilla Ilmestyskirjan lehdillä. Mellerin mukaan ”psykopolitiikan tärkeimpänä tavoitteena onkin siksi alentaa kansallista yhteenkuuluvuuden tunnetta niin, että orjuuttaminen ja alistaminen (kommunistien taholta) käy mahdolliseksi”.¹³⁶

Leo Mellerin mukaan sodankäynti kommunismia vastaan ei ole ensisijaisesti fyysistä, vaan henkistä. Meller kirjoittaa: ”On herättävä käsittämään, että taistelu kommunismien punaista petoa vastaan ei ensisijaisesti ole poliittista, ideologista, aseellista kamppailua. Se on kaikkea tätäkin erilaisissa olosuhteissa eri osissa maailmaa. Mutta vain siellä, missä käsitetään taistelun ensisijaisesti olevan taistelua saatanaa ja hänen istuintaan vastaan, vain siellä omataan edellytyksiä voiton saavuttamiseksi”. Mellerin mukaan ”ne, jotka sanovat, ettei pitäisi taistella kommunismia vastaan, vaan tyytyä vain julistamaan evankeliumia, ovat hengellisesti sokeita, sillä ilman vapautta evankeliumia ei voi saarnata”. Meller jatkaa todeten: ”Kristinusko, joka ei vastusta kommunismia, on luopiokristillisyyttä”. Lopuksi Meller vetoaa: ”Kristityt, korottakaa äänenne

---

¹³⁵ Meller 1978c, 31, 63.

¹³⁶ Meller 1978c, 71, 123-126.

vastustamaan ateistisia kommunisteja, jotka ovat päättäneet hävittää kristinuskoa ja koko meidän elämäntapamme”.¹³⁷

4.16 Uhatun Suomen viimeiset pidot

Uhatun Suomen viimeiset pidot on Leo Mellerin kirjoittama kirja vuodelta 1979. Kirja pitää sisällään 144 sivua. Kirja on mitoiltaan 12 cm leveä ja 19 cm korkea. Kirja on tiivistelmä Mellerin edellistä kirjasta *Uhattu Suomi*. Kirja sisältää myös uutta asiaa. Heti kirjan alussa Meller ottaa kantaa Suomen ulkopoliittiseen tilanteeseen. Meller kirjoittaa: ”Suomi on itsenäinen ja suvereeni maa, sillä on oma hallitus ja hallituksensa määräämä ulkopoliittikka. Näin siis territoriaalisesti ja näennäisesti. Poliittisesti Suomen hallitus on Moskovan marionetti. Eduskunta ei voi hyväksyä mitään lakia Kremlin sitä etukäteen hyväksymättä. Lehdistö, radio ja televisio ovat teoriassa vapaat, mutta niissä ei sallita koskaan Neuvostoliittoon, sen ulko- tai sisäpolitiikkaan tai sen johtohenkilöihin kohdistuvaa arvostelua. Suomen tiedotusvälineissä ei voi hylätä tai arvostella mitään Moskovan hyväksymää”.¹³⁸

Mellerin mukaan Suomi on ”konkurssipesä kommunistisen Venäjän rajalla”. Suomessa oli vuonna 1978 työttömiä virallisesti 200 000, mutta Meller katsoo että työttömiä on todellisesti 300 000. Tämä yhdessä alkoholin ja huumeiden kanssa uhkaa tuhota Suomen nuorison ja sitä kautta itsenäisen Suomen tulevaisuuden. Mellerin mukaan työttömien ei tarvitse pelätä työpaikan menettämisen puolesta ja voivat sen tähden juoda paljon alkoholia. Mellerin mukaan Suomen alkoholiongelma samoin kuin huumeongelma on todellisuudessa kommunistisen maailman aikaansaama ongelma. Meller kirjoittaa: ”Neuvostoliitossa on suuressa mittakaavassa oleva alkoholiongelma. Mutta paljon suurisuuntaisempaa päihdeongelmaa kommunistit toivovat länteen.” Edelleen Meller kirjoittaa: ”Kansainvälisen kommunismin likaisilla keinoilla ei ole mitään rajaa. Näille vehkeilijöille on moraalisesti hyväksyttävää kaikki, mikä edesauttaa kommunistisen orjuuden leviämistä niihin maailmankolkkiin, jotka eivät vielä ole alistuneet orjuuteen. Sen vuoksi kommunistit todella käyttävät huumeita

---

¹³⁷ Meller 1978c, 282, 302-303.

¹³⁸ Meller 1979a, 13.

rappeuttaakseen vapaat maat ja saadakseen varoja niitä vastaan käytävään sotaan”. Erityisesti Kiina on kunnostautunut huumemarkkinoilla. Mellerin mukaan Kiina tuottaa joidenkin arvioiden mukaan jopa 32 000 tonnia oopiumia joka vuosi ja ansaitsee vuosittain 3 200 miljoonaa dollaria tällä ”mustalla tavarallaan”.¹³⁹

Mellerin mukaan on useita Raamatullisia syitä taisteluun kommunismia vastaan. Meller kirjoittaa: ”Kommunismi eksyttää. Se on viimeisen ajan suuri eksytys, helvetin syvyydestä kadotukseen kulkeville ihmisille lähetetty pahan henkivoima. Raamatullisia syitä kristityn taisteluun kommunismia vastaan ei tarvitse hakea Raamattua sinne tänne selaillen; järjestelmällinen Raamatun tutkiminen osoittaa Jumalan ja ilmoituksen Sanan olevan kommunismia vastaan”. Meller siteeraa kirjan lopussa suomalaista kenraaliluutnanttia, evp. Jorma Järventausta, joka kirjoitti artikkelissaan Helsingin Sanomissa 4.6.1978 seuraavasti: ”Mikäli sotilaallinen tilanne syystä tai toisesta kärjistyisi Euroopassa, sen vaikutukset tuntuisivat välittömästi juuri Skandinaviassa. Paine kohdistuisi erityisen voimakkaana Tanskan salmiin ja Pohjois-Norjaan. Välialueella sijaitsevat Ruotsi ja Suomi puolestaan jäisivät näiden polttopisteiden puristukseen, kuitenkin niin, että mahdollisuudet pysyä sivustakatsojina olisivat olemassa. Ulkopuolelle jääminen edellyttää kuitenkin, että Nato ja Varsovan liitto arvioivat maittemme puolueettomuuspolitiikan tukena olevan sotilaallisen valmiuden niin suureksi, ettei poliittista tai sotilaallista yllätystä tarvitse ottaa laskelmissa huomioon”.¹⁴⁰

4.17 Nyt näen. Tämä vuosi näyissä ilmestyksissä yliluonnollisessa valossa

Leo Mellerin kirjoittama *Nyt näen* on vuodelta 1979. Kirja pitää sisällään 96 sivua ja on 21 cm leveä ja 29,5 cm korkea. Kirjassa Leo Meller luo katsauksen maailmanpoliittisiin tapahtumiin vuonna 1979 ja vähän sitä aikaisemmin ja myös ennustaa tulevia vuosia, mitä silloin tulee tapahtumaan. Mellerin siteeraa Princetonin yliopiston professoria Richard Falkia, jonka mukaan ”olemme siirtymässä aikakauteen, jolloin ydinsodan vaara on suurempi kuin koskaan aikaisemmin”. Edelleen Meller siteeraa Harrison Salisburyä, joka kuuluu New York Timesin toimitusjohtoon. Salisbury on sanonut: ”Ydinsodan kaikki ainekset

---

¹³⁹ Meller 1979a, 34-49.

¹⁴⁰ Meller 1979a, 100-101, 120-121.

ovat nyt paikallaan Neuvostoliiton ja Kiinan rajalla.” Edelleen Salisburuy jatkaa: ”Molemmat osapuolet ovat kymmenen vuoden ajan valmistautuneet ydinsotaan rajalla, ja tavalla tai toisella Yhdysvallat vedettäisiin mukaan lähes heti”. Amiraali evp. George Miller pelkisti ydinsodan syttymisen vaaran toteamukseen: ”Niin kauan kuin on olemassa nappi, jota voidaan painaa, joku ilmaantuu varmasti sitä painamaan.”¹⁴¹

Kirjassaan Meller ottaa kantaa kahteen selvännäkijään, suomalaiseen Aino Kassiseen ja amerikkalaiseen Jean Dixoniin. Mellerin mukaan kaikki selvännäkijät ovat saatanallisessa palveluksessa. Mellerin mukaan selvännäkijä voi tietää vähän tulevaisuudesta, mutta ei koko tulevaisuutta. Osa Jeane Dixonin ennustuksista ovat pitäneet paikkansa, osa ei. Dixon oli muun muassa ennustanut, että Franklin D. Roosevelt, Carole Lombard ja Dag Hammarskjöld tulevat kuolemaan pian. Kaikki nämä tapahtuivat. Dixon oli myös oikein ennustanut että sekä John F. Kennedy että Robert Kennedy murhataan. Vääriä Dixonin ennustuksia olivat muun muassa seuraavat: vuonna 1979 naapurit hyökkäävät Israeliin. Neuvostoliitto on mukana Lähi-Idän tapahtumissa (ei toteutunut), Lähi-Idässä tapahtuu suuri maanjäristys, joka innostaa vihollisia valtaamaan Israelin, seurauksena 8 vuorinen sota (ei toteutunut) ja ennen vuotta 1990 Yhdysvalloilla on ensimmäinen naispresidenttinsä (ei toteutunut).¹⁴²

Meller ottaa kirjassaan kantaa myös Jim Jonesiin, joka Mellerin mukaan oli sekä kommunisti että saatananpalvoja. Meller kirjoittaa: ”Jim Jones oli tietenkin muutakin kuin vain marxilainen, kuten liberaalit väittävät. Hän oli palvottu sankari, jonka sielussa oli jotakin saatanallista – himokas, kostonhaluinen, vainohullu, joka pakotti seuraajansa armottomaan elämäntapaan. Voidaan tietenkin kysyä, uskoiko hän todella marxismi-leninismiin – vai käyttikö hän vain sen menetelmiä lisätäkseen omaa valtaansa. Mutta samaa voidaan kysyä lähes kaikista kommunistijohtajista”. Edelleen Meller jatkaa: ”Muutaman kuukauden kuluttua tapaamisista Jim Jones määräsi venäjän kielen opiskelun pakolliseksi seurakunnassaan ja vaati, että kaikkien oli sanottava yksi venäjänkielinen lause ennen jokaista ateriaa. Kolme joukkoitsemurhasta selvinnyttä kertoi reporttereille,

---

¹⁴¹ Meller 1979b, 2-6.

¹⁴² Meller 1979b, 25.

että yhteisön rahastonhoitaja Maria Katsaris käski kuolinrituaalin ollessa huipussaan heidän viedä erään raskaan matkalaukun Neuvostoliiton suurlähetystöön. He eivät tienneet sitä, ja kun laukku avattiin, sieltä löytyi 500 000 dollaria ja Neuvostoliiton suurlähetystölle osoitettu kirje. Ehkä Jones ei ollutkaan ajatellut kuolla, vaan toivonut pääsevänsä maahan, jota hän niin suuresti näytti ihailevan. On paljastunut, että Jim Jonesin lahkoon varat – 48 miljoonaa markkaa – testamentattiin Neuvostoliiton kommunistiselle puolueelle”.¹⁴³

4.18 Yhdestoista hetki

Leo Mellerin kirjoittama *Yhdestoista hetki* on kirjoitettu vuonna 1979. Kirja sisältää 214 sivua ja on mitoiltaan 13,5 cm leveä ja 18 cm korkea. Kirja on Mellerin katsaus sen hetkisiin maailmanpoliittisiin tilanteisiin sekä ulkomaiden että Suomen osalta. Meller aloittaa kirjansa esittämällä retorisen kysymyksen: ”Koettelevatko yöpakkaset Suomen syystalvesta 1979?”. Sitten hän jatkaa: ”Edempänä tässä kirjassa ilmenee, miksi olen viime aikoina Raamattutunneissani ja eräissä kirjoituksissani pyytänyt kohdistaa suomalaisten kristittyjen huomiota erityisesti syksyyn 1979 ja siitä alkavaan kahdentoista kuukauden jaksoon. Tuon aikajakson puitteissa löytynee pian lukuisia todisteita siitä, mihin lopullinen olemassaolomme kulkeutuu – olemmeko menossa entistä selvemmin Googin (Venäjän) lippulaivan vanavesiin päästäen punaisen pedon vallitsemaan olemassaolomme kuvioita. Vai kävisikö Jumalan armosta niin, että saisimme ansaitsemattomana lahjana ylhäältä kaksi heräämistä: kansallisen heräämisen ja Raamatullisen heräämisen?”.¹⁴⁴

Yöpakkaset eli yöpakkaskriisi oli Suomen ja Neuvostoliiton suhteissa syksyllä 1958 puhjennut kriisi. Sen taustalla oli Neuvostoliiton tyytymättömyys Suomen sisäpoliittiseen tilanteeseen ja varsinkin Fagerholmin III hallituksen kokoonpanoon. Kriisin huippuvaiheessa Neuvostoliitto veti suurlähettiläänsä pois Helsingistä ja painosti näin Suomen hallituksen eroamaan. Nimen kriisille antoi

---

¹⁴³ Meller 1979b, 79-80.

¹⁴⁴ Meller 1979c, 8-15.

Nikita Hruštšov, joka julisti Suomen ja Neuvostoliiton suhteiden ajautuneen ”yöpakkasiin”.¹⁴⁵

Meller siteeraa Aleksandr Solzhenitsyn puhetta: ”Kolmas maailmansota alkoi vuonna 1945. Tähän mennessä sota oli lännen osalta jo hävitty – ideologisesti, henkisesti. Jäljellä on vain yksi mahdollisuus: hengellisen voiman uudistuminen, kokoaminen niin, ettei punainen diktatuuri saisi tässä alistettua koko maanpiiriä valtaansa. Jos länsi epäonnistuu tässäkin, joskus 1980-luvulla koko peli on pelattu. Alkaa neljäs maailmansota, jolloin Neuvostoliiton johtama kommunistivalta alistaa kaikki ihmiset orjuuteen”. Mellerin mukaan on pelottavaa, että nykyisellä maapallon ydinasearsenaalilla voidaan tuhota kerralla hyvin suuria määriä ihmisiä ja paikkoja. Eräs yhdysvaltain presidentti on Mellerin mukaan sanonut: ”Voisin painaa tätä (ydinaseitten laukaisuun tarkoitettua) nappia, ja 70 miljoonaa venäläistä kuolisi 20 minuutissa”.¹⁴⁶

Meller ottaa kirjassaan myös hyvin kielteisin kannan niin sanottuun nuorison viihdemusiikkiin ja sitä seurannaisiin ilmiöihin. Meller kirjoittaa: ”Diskomusiikilla kuten kaikilla antikristillisillä liikkeillä on omat profeettansa. Rockilla oli Elvis Presleynsä, Bill Haleynsä ja muut komeetat. Diskomusan profeettana on John Travolta.” Edelleen Meller kirjoittaa: ”On murheellista, etteivät kristilliset piirit ole tarpeeksi suurin kirjaimin varoittaneet koteja diskomusiikin vaaroista. Ollaanko yhtä suurpiirteisiä diskojen suhteen kuin oltiin aikoinaan tanssin suhteen? Onhan maassamme tätäkin nykyä luterilaisia seurakuntia, joissa tanssia pidetään täysin sopivana ajanvieteharrasteen muotona.”¹⁴⁷

4.19 Ihmeitä sinua varten

Leo Mellerin kirjoittama *Ihmeitä sinua varten* on kirjoitettu vuonna 1979. Kirjassa on 80 sivua ja se on 15 cm leveä ja 21 cm korkea. Kirja on pääosin hartauksellinen, mutta siinä on myös asiaa liittyen sen hetkiseen

---

¹⁴⁵ <https://fi.wikipedia.org/wiki/Yöpakkaset>

¹⁴⁶ Meller 1979c, 165-178.

¹⁴⁷ Meller 1979c, 189-192.

maailmanpoliittiseen tilanteeseen. Kirjan alussa Meller luo katsauksen ”11. hetken maailmaan”. Meller kirjoittaa: ”Totuus 11. hetken maailmantilanteesta on tämä: Me olemme lopun sukupolvi! Ellei Jeesus Kristus tule takaisin maailmaansa nostaen vanhurskautta valtaan, sukupolvemme hukkuu. Maapallolla tapahtuu jotain kauheata nyt. Maapallo on vaarassa. Kansakunnat puhuvat aseistariisunnasta ja liennytyksestä, mutta käyttävät neljänneksen kansantulostaan valmistuakseen sotaan”. Meller jatkaa: ”Ydinvoimat eli ydinvoiman rauhanomainen käyttö antaa kuin puolihuolimattomasti plutoniumia valtioille, jotka omistavat ydinvoimaloita. Plutonium on atomiaseen sisin voima. Vuonna 1985 ydinvoimaloista on saatu plutoniumia sen verran, että ainakin 16 valtiolla on mahdollisuus oman atomipommin valmistamiseen”.¹⁴⁸

Meller luettelee kirjassaan piirteitä, jotka kertovat siitä, että 1979 on maailmanhistoriassa ”11. hetki” eli aika juuri ennen maailmanloppua. Näitä piirteitä ovat muun muassa: diktaattorit johtamassa maailmaa tuhoon, rauhansopimukset, huviteollisuus, terrorismi ja väkivaltaliikkeet, taloudellinen lama ja profeetallisen sanan lisääntyvä ajankohtaisuus. Mellerin mukaan maailma on vuonna 1979 täsmälleen samanlaisessa tilanteessa jossa se oli vuonna 1939, jolloin toinen maailmansota puhkesi ja maailman näyttämö asetettiin siihen tilaan, jossa se on pysyvä siihen saakka, kun viimeinen eli kolmas maailmansota alkaa. Mellerin mukaan myös oman kansamme Suomen kohdalla on koettavissa merkittävää yhdenkaltaisuutta vuosien 1939 ja 1979 välillä.¹⁴⁹

Kirjan lopussa Meller puhuu niin sanotusta rukousrintamasta. Meller kysyy: ”Olemmeko Suomen puolesta paikallamme esirukousmuurissa? Jumala rakastaa Suomen kansaa. Tämän rakkauden ilmaisuna Jumala on antanut kansamme keskuuteen muutamia organisoituun rukoustyöhön pyrkiviä liikkeitä. Yksi tällainen on ”rukousrintama Suomen ja Israelin puolesta”. Jokaisen tämän kirjan lukijan tulisi kuulua ”rukousrintamaan”. Pyydä lisätietoja tämän julkaisun lopussa olevalla vastauskupongilla. Rukousrintama ja sinä kuulutte toisillenne – ihmeiden tähden!”¹⁵⁰

---

¹⁴⁸ Meller 1979d, 12-13.

¹⁴⁹ Meller 1979d, 28.

¹⁵⁰ Meller 1979d, 39.

5 Maailmanpolitiikan keskeisiä tapahtumia 1970-luvulla

5.1 Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokous

ETYK eli Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokous Helsingissä vuonna 1975 oli toisen maailmansodan jälkeen ensimmäinen koko Eurooppaa koskeva poliittinen tapahtuma. Helsingin sopimuksella vahvistettiin Euroopan valtiot ja niiden rajat. ETYK:iin osallistuivat kaikki 35 Euroopan maata sekä Kanada ja Yhdysvallat. Osallistujamaat lupasivat pitää kansalaisistaan huolta, kukin lopullisesti muuttumattomien rajojensa sisällä. Maat lupasivat myös taata tiettyjä oikeuksia, joiden seuranta oli tuleva yhteiseksi ja julkiseksi. ETYK:in ensimmäinen asiakirja, *Helsingin valmistelevien neuvottelujen suositukset 1973*, hyväksyttiin ensimmäisessä ETYK-maiden ulkoministerikokouksessa. Sen jälkeen ETYK-maiden ulkoministerit ovat kokoontuneet useaan yhteiseen kokoukseen joko yhteisellä päätöksellä tai useimmiten ilman muodollista päätöstä. Varsinaiset seurantakokoukset ovat tavallisesti käynnistyneet ulkoministereiden avaamalla puheenvuoroilla.¹⁵¹

Helsingissä pidettiin lisäksi 1985 erillinen ETYK:in kymmenvuotistapahtuma ulkoministeritasolla. Siitä oli sovittu etukäteen osana Madridin seurantakokouksen loppuasiakirjan päätöksiä syyskuussa 1983. ETYK-neuvotteluilla oli varsin tärkeä merkitys pohdittaessa Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöpolitiikkaa. Merkittävää oli myös kahden silloisen supervallan, Neuvostoliiton ja USA:n, saaminen samaan neuvottelupöytään. ETYK:n päätökset näkyivät sittemmin kaikissa Euroopan maiden ulkopoliittisissa keskusteluissa.¹⁵²

Leo Meller pohtii useassa kirjassaan ETYK:in merkitystä maailmanpolitiikassa ja raamatullisessa todellisuudessa. Mellerin näkemys ETYK:istä on varsin kielteinen, sillä hän ajattelee sen olevan eräs näkyvä merkki ”Antikristuksen uudesta maailmanajasta”. Antikristus hämää Mellerin mukaan ihmiset uskomaan

---

¹⁵¹ ETYK 1975, 5; Haavikko 1990, 273; Melasuo 1991, 912-913; ETYK 1992, 5-10; Vihavainen 1995, 874-879; Meinander 2012, 430-437.

¹⁵² ETYK 1992, 5, 7.

maailmanlaajuiseen rauhaan muun muassa ETYK:in kautta. Lopulta koittaa kuitenkin Harmagedonin taistelu ja koko maailma tuhoutuu.

Uuras Saarnivaara ottaa kantaa Harmageddonin taisteluun. Saarnivaara käsittelee kirjassaan *Harmageddon ennen ja jälkeen* vuodelta 1969 laajasti Harmagedonin sotaa ja mainitsee, ettei se ole luonnollisin aseinen käytävä sota. Saarnivaaran mukaan Harmagedon on hengellinen sota, jonka Jumala käy oman kansansa puolesta. Vastassa on ”punainen peto” eli Paholainen. Lopulta Kristus tulee takaisin ja Harmagedonin sota loppuu. Lopunajallista kirjallisuutta lukiessa huomaa yhtäläisyyden Mellerin ja muiden suomalaisten eskatologisten kirjailijoiden välillä Harmagedonin sodan kuvauksessa. Meller kuitenkin tulkitsee Harmagedonin taistelun olevan maallinen ja fyysisillä aseilla käytävä taistelu, kun taas Saarnivaaran mukaan Harmagedonin taistelu on hengellinen taistelu, joka käydään tämän maailman ulkopuolella.¹⁵³

5.2 Israelin sodat

Israelin valtio perustettiin vuonna 1948, ja 1970-luvun alkuun mennessä se oli nuorena valtiona joutunut käymään monia sotia. Ensimmäinen sota käytiin vuonna 1948, heti YK:n päätettyä itsenäisen valtion perustamisesta. Seuraava sota käytiin Suezin kriisin aikana 1956, Kuuden päivän sota 1967 ja Jom Kippurin sota 1973. Israel on selvinnyt jokaisesta sodasta voittajana, vaikka vastassa on ollut moninkertainen vihollinen. Tähän ovat vaikuttaneet muun muassa Israelin sotatekniikan ylivoimaisuus, joka on pitkälti USA:n antaman tuen ansiota, sekä sen taistelutahtoiset sotajoukot. Vuoden 1967 sodan aikana Israel valtasi monia strategisesti tärkeitä alueita: Siinain aina Suezin kanavaan saakka sekä Gazan alueen Egyptiltä, Länsirannan Jordanialta ja Golanin kukkulat Syyrialta. Tämä laajensi huomattavasti Israelin maapinta-alaa, mutta toi mukanaan myös paljon levottomuuksia alkuperäisten asukkaiden ja juutalaisten siirtolaisten välille.¹⁵⁴

Leo Meller näkee Israelin sodat ajan merkkeinä ja todistuksina siitä, että Jeesuksen paluu on lähellä. Juutalaiset ovat Mellerin mukaan Jumalan valittu

---

¹⁵³ Saarnivaara 1969, 165-173.

¹⁵⁴ Zetterberg (toim.) 2006, 976-977; Spence J.E. (toim.) 1996, 180-182.

kansa ja Israelin voitokkaat sodat puolestaan merkkinä siitä, että Jumala suojelee kansaansa. Mellerin mukaan juutalaisten kiroaminen tuo mukanaan kirouksen ja siunaaminen siunauksen. Meller yhdistelee kirjoissaan Raamatun ennustuksia sen hetkiseen maailmanpoliittiseen tilanteeseen. Leo Mellerin usein siteeraama kohta Raamatusta on Vanhasta testamentista löytyvän Hesekielin kirjan luku 37. Siinä kuvataan kuolleita luita ja niiden heräämistä henkiin. Meller tulkitsee tämän tarkoittavan nyky-Israelia, joka on palannut lähes 2000 vuotta kestäneestä pakkosiirtolaisuudesta ja jossa pohjoinen ja etelä ovat yhdistyneet.¹⁵⁵

Israelin valtion tilanteeseen otetaan kantaa myös Kuvan ja Sanan julkaisemassa julkilausumassa vuodelta 1974. Tämä julkilausuma on niin sanottu NHK eli Nederlandse Hervormde Kerken (Alankomaiden reformoitu kirkko) yleisen synodin julkilausuma. NHK:n mukaan kristittyjen tulee aivan erityisellä tavalla tuntea mielenkiintoa Israelin raamatullista kansaa kohtaan, sillä historiamme on siihen sidottu. Israel on NHK:n mukaan sukulaisuussuhteessa kristinuskoon. NHK tulkitsee Israelin historian uskonnollisesti värittyneenä. Leo Mellerin julistus tukeutuu pitkälti NHK:n julkilausumaan. Israel on Mellerille ”ajan merkki”, josta jo Ensio Lehtonen sekä amerikkalaiset saarnamiehet ovat kirjoittaneet.¹⁵⁶

Vertaillen Mellerin ajatuksia muuhun lopunaikoihin sijoittuvaan kirjallisuuteen ei voi olla huomaamatta yhtäläisyyksiä Mellerin näkemysten ja muiden lopunaikoihin keskittyneiden saarnamiesten, sekä suomalaisten, että amerikkalaisten, välillä.

5.3 Kylmä sota ja SALT -sopimus

Kylmä sota -termi on peräisin toisen maailmansodan lopusta, jolloin USA:n ja länsiliittolaisten välit alkoivat kiristyä Neuvostoliiton ja sen edustaman kommunistisen maailman välillä. Varsinainen kylmä sota alkoi vuonna 1945, jolloin toinen maailmansota lopullisesti päättyi Japanin antauduttua. Kylmään

---

¹⁵⁵ Meller 1971, 25-38. Tässä kohden Meller siteeraa melko suoraan Ensio Lehosta. Kts. esim. Lehtonen 1953, 124-144, 1956, 43-65 ja 1968, 93-112. Sekä Lehtoselle että Mellerille on ollut tyypillistä raamatunlauseiden soveltaminen sen hetkisen tilanteen mukaan, esimerkiksi Israelia ja Harmagedonin taistelua kuvatessa. Tämän kautta Lehtosen rooli Mellerin oppi-isänä tulee selkeästi esille.

¹⁵⁶ Lehtonen 1958, 112-119; Lindsey 1972, 50-70; NHK 1974, 5.

sotaan liittyy jatkuva ”kauhun tasapaino”, eli pelko ydinasevaltioiden mahdollisista sotatoimista toisiaan vastaan ja sitä seuraavasta koko maailman rauhan järkkymisestä. 1970-luvun alkuun mennessä tilanne oli kuitenkin mennyt siihen pisteeseen, että suurvallat olivat valmiita aloittamaan SALT-neuvottelut, eli keskustelut aseriisunnasta. SALT tulee sanoista *Strategic Arms Limitation Talks* (Strategisten aseiden rajoitusneuvottelut). Suurvaltojen edustajat saapuivat 1969 Helsinkiin aloittaakseen keskustelut, jotka osoittautuivat vaivalloisiksi ja erimielisyyksiä sisältäviksi. Molemmat suurvallat totesivat kuitenkin, ettei kumpikaan osapuolista voi voittaa laajamittaista ydinsotaa kärsimättä suunnattomia tappioita.¹⁵⁷

SALT-neuvotteluja jatkettiin vuosina 1970-71, ja vihdoinkin vuonna 1972 solmittiin SALT I-sopimus. SALT I piti sisällään kaksi asiakirjaa, jotka koskivat ydinasevarustelun rajoittamista. Sopimuksen tarkoituksena oli Neuvostoliiton ydinaseistuksen lukumääräisen ylivoiman tasaaminen Yhdysvaltain ohjusten suuremmalla teholla. SALT I oli kuitenkin pahasti vajavainen sopimus kilpavarustelun rajoittamisesta. Varsinaisesta aseriisunnasta ei ollut kyse, ja sopimuksen seurauksena Yhdysvalloissa pyrittiinkin kehittämään aikaisempaa tehokkaampia aseita, etenkin ohjuksilla varustettuja sukellusveneitä. Uudet SALT-neuvottelut jatkuivat koko 1970-luvun, mutta uutta SALT II-sopimusta ei syntynyt ennen kuin vasta 1979.¹⁵⁸

Leo Meller pohtii kirjoissaan jatkuvasti ydinasevarustelua ja sen aiheuttamaa pelkoa, ”kauhun tasapainoa”. Meller näkee ydinaseet Ilmestyskirjassa mainituiksi Harmagedonin aseiksi, ja Ilmestyskirjassa kuvattu maapallon tuhoutuminen juontuu Mellerin mukaan ydinsodasta. Meller toteaa, että on vain ajan kysymys, milloin maapallo tuhoutuu. Ydinase-neuvottelut Meller näkee saatanan juonena harhauttaa ihmiskunta uskomaan maanpäälliseen rauhaan ilman Jumalaa. Erityistä huomiota Meller kiinnittää Suomen asemaan itäisen naapurimaan Neuvostoliiton vieressä. Suomella on Mellerin mukaan oma paikkansa Jumalan suunnitelmissa.

---

¹⁵⁷ Hobsbawm 2014, 310; SMH 1987, 15, 49-51; Melasuo 1991, 907-909, 921-923.

¹⁵⁸ SMH 1987, 15, 51-56; Melasuo 1991, 907-909. SALT II mukaili pääosin SALT I:n noudattamia linjoja, tosin tarkentaen sitä ja lisäten joitakin uusia rajoituksia. Mannertenvälisten ohjusten kantamaksi määriteltiin nyt maksimissaan 5500 kilometriä.

Tämä johtuu siitä, että suomalaiset ovat Isaskarin jälkeläisiä. Toisen supervallan rinnalla eläminen ilman Jumalan suojelua on Mellerin mukaan mahdotonta.¹⁵⁹

Meller ei ole yksin ennustelujensa kanssa, sen osoittavat monet Suomessa 1960- ja -70 -luvulla kirjoitetut lopunajalliset kirjat. Suomalaiset herätyskristityt Pentti Kaitera, Keijo Lindeman sekä Tapio Nousiainen ovat kirjoittaneet lopunajoista ja profetioiden täyttymisestä. Esimerkiksi Nousiainen kirjoittaa: ”Suuri ahdistus on kolmas maailmansota eli paremminkin sanottuna maailmanlaajuinen atomisota”. Mellerin tyyppistä kirjallisuutta lukiessa huomaa, että 1960- ja -70 -luvulla ydinsota nähtiin monessa lopunajallisessa kirjassa pian tapahtuvana tosiasiana. Tämä osoittaa, ettei Meller ollut yksin sanomansa kanssa, vaan Suomessa oli muitakin vastaavanlaisia kirjailijoita. Meller oli kuitenkin lopunajallisiin suuntautuneista julistajista näkyvin hahmo, mikä johtui osaltaan hänen julkisuushakuisuudestaan ja kirjallisen tuotannon aktiivisuudesta.¹⁶⁰

5.4 Eurokommunismi

Euroopassa alkoi 1960-luvun lopusta lähtien esiintyä kommunisteja, jotka kannattivat sekä EEC:tä että NATO:a. Lehdistö alkoi nimittää näitä tahoja ”eurokommunisteiksi”. Kärjessä oli Länsi-Euroopan suurin kommunistinen puolue, Italian kommunistinen puolue. Vuonna 1976 Moskovan 25. puoluekokouksessa italialainen Enrico Berlinguer ilmoitti, että työväenliike ”saattoi ratkaista historiallisen tehtävänsä vain moniarvoisessa ja demokraattisessa järjestelmässä”. Pravda sensuroi hänen lausuntonsa. Espanjan kommunistipuolueen pääsihteeri Santiago Carillo ei tullut lainkaan paikalle Moskovaan, mutta esitti samanaikaisesti, että ”lännessä voimme päästä sosialismiin vain sen perustuessa enemmistön kannatukseen ja ollessa valmis

---

¹⁵⁹ Meller 1971, 98-113. Kauhun tasapaino tarkoitti Mellerin mukaan sitä, että sekä USA että Neuvostoliitto lisäsivät jatkuvasti ydinaseidensa määrää ja pyrkivät kehittelemään niitä. Toisen valtion laukaistessa yhdenkin ohjuksen olisi alkanut laajamittainen ydinsota. Tältä kohdin Meller tulkitsee asioita niiden todellisen luonteen mukaan. Meller kuitenkin ennakoii kirjoissaan mahdollisia päivämääriä, jolloin laukaiseminen tapahtuu. Ennakointi tapahtuu yhdistelemällä Raamatun tekstejä ja hengellisissä tilaisuuksissa saatuja profetioita. Isaskar oli yksi Israelin kahdestatoista sukukunnasta, ja se vietiin pakkosiirtolaisuuteen Assyrian vallassa Israelin pohjoisosan vuonna 722 eKr.

¹⁶⁰ Nousiainen 1968, 18-19; Lindeman 1976, 31-55; Kaitera 1977, 40-50; Aaron Ben-Suomen haastattelu 14.11.2002.

luopumaan vallasta, kun sellaista enemmistöä ei enää ole”. Myöhemmin samana vuonna pidettiin pitkien ja vaikeiden neuvottelujen jälkeen Euroopan kommunistien huippukokous Berliinissä. Venäläisten oli erinäisissä kohdissa tyydyttävä siihen, ettei heidän näkökantansa tullut hyväksytyksi. He eivät esimerkiksi saaneet maolaisuutta tuomituksi, ja heidän oli mukauduttava siihen, ettei ”kommunististen puolueiden arvosteleminen välttämättä merkinnyt kommunisminvastaisuutta”. ”Proletaarista internationalismia”, joka käytännössä merkitsi sitä, että muiden puolueiden tulisi seurata Moskovaa, ei mainittu.¹⁶¹

Kirjassaan ”Eurokommunismi” Santiago Carrillo toteaa: ”Eurokommunistiseen suuntaukseen liittyneet puolueet ovat yhtä mieltä siitä, että sosialismiin pyrittäessä on kunnioitettava demokratiaa, monipuoluejärjestelmää, eduskuntalaitosta ja muita kansanedustuslaitoksia, kansan täysivaltaisuutta, joka ilmenee säännöllisesti käytetyn äänioikeuden muodossa, valtiosta ja puolueista riippumattomia ammattiyhdistyksiä, opposition vapautta, ihmisoikeuksia, uskonnonvapautta, luovan työn vapautta kulttuurin, tieteen ja taiteen alalla sekä kehitettävä mahdollisimman laajassa mittakaavassa muodot, joita noudattaen kansa voi osallistua kaikilla tasoilla kaikkiin yhteiskunnallisen toiminnan haaroihin”. Edelleen Carrillo jatkaa: ”Nämä (eurokommunistiseen suuntaukseen liittyneet) puolueet toimivat rauhanomaisen yhteistyön ja yhteiselon puolesta, sotilasliittoutumapolitiikan syrjäyttämiseksi ja ulkomaisten sotilastukikohtien poistamiseksi, kuuluivatpa ne mille vallalle tahansa, ydinaseiden kieltämiseksi, aseistariisumisen toteuttamiseksi, yhden valtion taholta tapahtuvan toisen valtion asioihin puuttumisen estämiseksi ja jokaisen kansan itsemääräämisoikeuden käytön varmistamiseksi”.¹⁶²

Viktor Afanasjev kirjoittaa kirjassa ”Tieteellisen kommunismin perusteet” seuraavasti: ”Työväenluokan vallankumoustaistelun johtava voima on kansainvälinen kommunistinen liike, aikamme mahtavin ja määrällisesti suurin liike. Kommunistien voima on ennen kaikkea historian objektiivisen kehityksen, ihmiskunnan väistämättömän sosialistiseen tulevaisuuteen etenemisen synnyttämää voimaa, sillä kommunistit ilmentävät ja johtavat tuota etenemistä.

---

¹⁶¹ <https://en.wikipedia.org/wiki/Eurocommunism>

¹⁶² Carrillo 1977, 147-148.

Kommunisteilla on aseenaan marxilais-leniniläinen teoria, he ilmentävät yhteiskuntakehityksen tarpeita ja palvelevat uhrautuvasti kaikkein edistyksellisimmän luokan, proletariaatin, etuja, miljoonaisten kansanjoukkojen etuja. Siksi he nauttivat rajatonta luottamusta ja kannatusta”. Carrillo puolestaan kirjoittaa: ”Haluan päättää esitykseni käsittelemällä kysymystä proletariaatin diktatuurista. Tämä on käsite, josta monet lännen kommunistiset puolueet ovat muodossa tai toisessa irrottautuneet. On täysin oikeutettua luopua tämän termin käytöstä politiikassa ja syy siihen on se, että sana diktatuuri sinänsä on tullut vihatuksi tämän (20) vuosisadan kuluessa, sillä olemme nähneet sen aikana kaikki kammottavimmat fasistiset ja taantumukselliset diktatuurit, Francon hallitus niihin luettuna, stalinismin rikokset, toisin sanoen, proletariaatin diktatuurin rappioilmiöt, ja kaikenlaisten totalitaaristen järjestelmien turmeluksen”.¹⁶³

Leo Mellerin kanta eurokommunismiin on yhtä kielteinen kuin hänen kantansa kommunismiin. Mellerin mukaan eurokommunismi saa lopulta koko Euroopan hallintaansa ja sitten paljastaa todelliset kasvonsa. Tässä ennustuksessa hän meni pieleen, koska sekä kommunismi että eurokommunismi myöhemmin kaatuivat.

---

¹⁶³ Afanasjev 1975, 92; Carrillo 1977, 187.

6 Maailmanpolitiikka ja Suomi 1970-luvulla

6.1 Kauppa- ja turvallisuuspolitiikka

Henrik Meinander on tutkinut Suomen valtion kehitystä vuosina 1917-1999. Meinander pohtii kirjassaan muun muassa Suomen suhdetta EEC:hen, eli Euroopan talousyhteisöön (nykyään Euroopan unioni), ja ETYK:iin. Vapaakauppasopimus EEC:n kanssa kuohutti mieliä 1970-luvun alun Suomessa. Neuvostoliitosta tullut painostus pitkitti EEC-sopimuksen syntyä, ja lopullisesti sopimus hyväksyttiin vasta 1973. EEC-maat osoittivat kuitenkin neuvottelujen aikana suurta ymmärrystä Suomea kohtaan, sillä ne halusivat Suomen talouden liittyvän kiinteästi länsimaihin. Myös presidentti Urho Kekkosen persoonalla oli ratkaiseva osuus EEC-sopimuksen syntymisessä, sillä Kekkonen piti huolen siitä, että sopimus syntyi hitaasti mutta varmasti. Vapaakauppasopimus tuli lopulta merkitsemään sitä, että Suomen ja EEC:n välisiä tuontitulleja alettiin asteittain poistaa, ja tällä oli positiivinen merkitys Suomen talouselämälle.¹⁶⁴

ETYK-konferenssin eli Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen järjestäminen Helsingissä 1975 oli monella tapaa merkittävä tapahtuma. Koskaan aikaisemmin maailmanhistoriassa ei yhteen paikkaan ollut kokoontunut yhtä paljon eri valtioiden päämiehiä, eikä koskaan aikaisemmin ollut Suomessa järjestetty mitään vastaavanlaista poliittista tapahtumaa. Suomen osalta tärkein keskustelunaihe oli Saksan-politiikka, eli kahden itsenäisen Saksan valtion tunnustaminen. Vuoteen 1975 saakka Suomi ei poliittisista syistä voinut tunnustaa kumpaakaan Saksan valtiota. ETYK-päätösasiakirja sisälsi kuitenkin maininnan kahden Saksan valtion tunnustamisesta, ja näin ollen asia oli Suomen osalta ratkaistu. ETYK-konferenssissa avautui suomalaisille mahdollisuus vakuuttaa ulkopuoliset maat Suomen rauhantahtoisuudesta sekä luoda hyviä suhteita eri maiden valtionpäämiehiin. ETYK:istä piti tulla myös presidentti Urho Kekkosen suuren elämänkaaren komea päätös.¹⁶⁵

---

¹⁶⁴ Paul 1995, 19-31; Meinander 2012, 424-430.

¹⁶⁵ Haataja 1992, 87-93; Kähkölä 2000, 164; Meinander 2012, 430-437. Suomen maantieteellinen sijainti Neuvostoliiton vieressä sekä YYA-sopimus ja muut diplomaattiset syyt estivät Suomea tunnustamasta Saksan valtioita.

6.2 Yhteiskunnallista liikehdintää ja muutostrendejä

1970-luvun alkuun mennessä oli Suomessa koettu ennen näkemätön murros. Murros sai alkunsa 1960-luvulla. Perinteisiä arvoja vastaan hyökättiin avoimesti, ja varsinkin nuoriso radikalisoitui ja alkoi kapinoida vanhempien arvomaailmaa vastaan. Tämä näkyi esimerkiksi niin kutsutun taistolaisuuden saamassa kannatuksessa ja vasemmistolaisuuden ihannoimisena. Käsite ”suomettuminen” tuli ensimmäistä kertaa esiin 1970-luvun alussa. Se oli peräisin lähinnä ulkomaisesta lehdistöstä. Suomettuminen käsitettiin siten, että Suomella oli kaikki ulkonaiset kansallisen itsenäisyyden merkit ja symbolit ja sen perustuslaillinen tasavalta oli luja. Todellisuudessa Suomen toimintavapautta kuitenkin rajoitti kaikissa tärkeissä asioissa Neuvostoliitto, ja näin ollen Suomi oli viime kädessä vain ”neuvostoimperiumin lääni”.¹⁶⁶

Taloudellisesti koettiin ennennäkemätön kasvuhuuma vuodesta 1967 lähtien. Kasvuhuuma päättyi vasta vuoden 1973 öljykriisiin ja sen seurauksena nopeasti syvenevään lamaan. Elinkeinorakenteen osalta kehitys merkitsi alkutuotannon eli maanviljelyksen osuuden voimakasta supistumista, mikä näkyi muun muassa kasvavana maaltapakona. Englannin ja Länsi-Saksan osuudet Suomen suurimpina kauppakumppaneina kokivat kolauksen kaupan alkaessa suuntautua yhä enemmän Ruotsiin ja Neuvostoliittoon. Kuluttajien ansiotaso nousi huomattavasti ja kansakunta rikastui. Hyvinvointi lisääntyi monella alalla, muun muassa terveydenhuollossa ja koulutuksessa.¹⁶⁷

1960-luvulla alkoi myös nopea kaupungistuminen. Vielä 1950-luvulla puhuttiin epäterveestä maaltapaosta, mutta seuraavana vuosikymmenenä jo myönteisestä kaupungistumisesta. Kun vuonna 1940 alkutuotanto työllisti 64% väestöstä, oli tämä osuus vuonna 1975 enää 14%. Kaupungeissa ja kauppaloissa asui vuonna 1950 32% suomalaisista, mutta vuonna 1960 jo 38%. Seuraavalla

---

¹⁶⁶ Haataja 1992, 89; Vihavainen 1995, 869-879; Meinander 2012, 354-404. 1960-luvun murros oli itsenäisyyden ajan rajuihin ja kosketti koko silloista yhteiskuntaa. Taistolaisiksi kutsuttiin SKDL:n vasemman siiven kannattajia. Vasemman siiven johdossa oli Taisto Sinisalo, josta nimi taistolaisuus. Taistolaisuus oli voimissaan erityisesti 1970-luvun alkupuoliskolla.

¹⁶⁷ Haataja 1992, 81-85; Vihavainen 1995, 879-889; Meinander 2012, 354-384. Hyvinvointia toteutettiin pääosin velkarahalla, joka johti 1990-luvun alun lamaan. Lamasta enemmän kts. esim. Meinander 2012, 491-500.

vuosikymmenellä kehitys yhä nopeutui, ja 1970 kaupunkilaisia oli niukka enemmistö 51%.¹⁶⁸

Suomen hengelliselle kentälle 1960-luvulla alkanut murros toi paljon uutta. Kansankirkkoa vastaan alettiin kapinoida, koska se nähtiin osana vanhentunutta instituutiota. Perinteiseen luterilaiseen maaperään vaihtelua toivat niin sanotut lahkot, etupäässä helluntailaisuus. Kansankirkon sisällä syntyi uusia herätysliikkeitä, esimerkiksi Suomen evankelis-luterilainen kansanlähetys sekä Teinilähetys (nykyisin Opiskelija- ja koululaislähetys). Nämä muodostivat osan niin sanottua viidettä herätysliikettä. Lahkojen ja uusien herätysliikkeiden kritiikki maallistunutta kirkkolaitosta kohtaan jakoi kansaa. Myös vahva karismaattisuus, joka tuli helluntailaisuuden vanavedessä, jakoi mielipiteitä. Helluntailiike sai paljon uusia kannattajia, mutta kohtasi myös vastustusta. Sen uudenlaisia muotoja vierastettiin, ja erityisesti sen ratkaisukristillinen painotus koettiin vieraana, jopa ahdistavana. Ratkaisukristillisiä painotuksia oli nähtävissä myös ns. viidennen herätysliikkeen piirissä. Se oli nimittäin vahvasti pietistinen ryhmittymä.¹⁶⁹

Kansankirkon aseman heikkeneminen ei ollut vain yhteiskunnan rakennemuutosten seurausta. Siihen vaikutti osaltaan myös eri puolilla maailmaa esiintynyt maallisten ja hengellisten auktoriteettien vastustaminen. Yhdysvalloissa Vietnamin sodan vastustus sekä kansalaisyhteiskuntaistelut olivat osa vallitsevia rakenteita vastaan suunnattua toimintaa. Nuoriso alkoi kyseenalaistaa vanhempiansa rakentaman maailman arvoja ja tavoitteita. Suomessa nuorison kritiikki kohdistui lähinnä kolmeen aiemmalle sukupolvelle tärkeitä ja keskeisiä arvoja edustaneeseen instituutioon: maanpuolustukseen, perheeseen ja kirkkoon. Vaikuttavana aatevirtauksena 1960-luvun alkupuolella oli länsimainen liberalismi, joka marxilaistui vuosikymmenen lopulle tultaessa. Opiskelijoiden osuus auktoriteettien vastaisessa liikehdinnässä oli merkittävä ja huipentui Euroopassa ”hulluna vuonna” 1968. Pariisissa alkaneet opiskelijalevottomuudet levisivät kulovalkean tavoin ympäri maailmaa. Saman vuoden marraskuussa opiskelijat valtasivat Helsingissä Vanhan Ylioppilastalon. Sankat ylioppilasjoukot pitivät taloa hallussaan, punaliput liehuivat ja opiskelijat keskustelivat yliopiston

---

¹⁶⁸ Vihavainen 1995, 863.

¹⁶⁹ Ahonen 1994, 328-332.

demokratisoimisesta. Muiden Euroopan maiden opiskelijoiden toimintaan verrattuna suomalaisten opiskelijoiden protestit ja uudistusvaatimukset olivat kuitenkin varsin maltillisia.¹⁷⁰

1960-luvulla koettiin myös poliittinen muutos. Vasemmiston vaalivoitto vuonna 1966 johtui pitkälti kaupungistumisesta, arvojen muutoksesta ja 60-luvun radikalismista. Vasemmisto oli uudistunut huomattavasti vuosina 1963-1966. Sosiaalidemokraatit, Kansandemokraatit ja Aarre Simosen johtama Sosiaalidemokraattinen oppositiopuolue saivat eduskuntaan yhteensä 103 paikkaa 200:sta. Tämä oli kolmas kerta, kun Suomen parlamenttiin tuli vasemmistoenemmistö, mutta toisin kuin edelliskerroilla (1916 ja 1958), vasemmisto sai nyt yli puolet äänistä. Vaalituloksen jälkeen ei ollut epäselvää, mikä puolue saisi johtavan aseman eduskunnassa. Näin ollen Suomen poliittinen kenttä uusiutui. Uuteen muodostelmaan vaikutti myös sosiaalidemokraattien ja presidentti Urho Kekkosen välinen sovinto, jonka ansiosta Moskova hyväksyi SDP:n, ja mahdollisuudet laaja-alaisen hallituskoalition muodostamiseen paranivat.¹⁷¹

Vasemmiston kannatuksen kasvu ilmeni myös opiskelijaradikalismina ja rauhanaatteen leviämisenä Suomeen. Vuodesta 1966 lähtien alettiin Suomesta rakentaa hyvinvointivaltiota. Tämä jatkui aina 1990-luvun lamaan saakka. Rafael Paasion hallitus astui virkaan 27. toukokuuta 1966, valtiovarainministerinä tuleva presidentti Mauno Koivisto. Inflaation myötä työttömyys oli noussut viiteen prosenttiin, mutta hallituksen ja työmarkkinaetujärjestöjen sovittua kevättalvella 1968 laajasta vakautusohjelmasta työttömyys laski nopeasti ja reaalitytulot nousivat noin 7 prosenttia vuosina 1968-1969. Presidentti Urho Kekkonen antoi vuonna 1967 huomiota herättävän lausunnon, jonka mukaan piti pyrkiä kansalliseen solidaarisuuteen. Tämä antaisi tilaa vähemmistöille ja takaisi sen, että kaikki kansalaiset voisivat tuntea itsensä kunnioitetuiksi ja tervetulleiksi rakentamaan yhteiskuntaa. Presidentin mukaan myös kommunistit tuli ”viimein nähdä tasaveroisina kansalaisina”.¹⁷²

---

¹⁷⁰ Helander 1999, 56; Kähkölä 2000, 147.

¹⁷¹ Tiainen 1968, 236-242, 1997, 310-318; Jakobson 1999, 117-120; Meinander 2012, 345-353.

¹⁷² Aho & Luuppala & Paajanen 1982, 77; Meinander 2012, 391-397.

6.3 Vuoden 1978 presidentinvaalit

Vuoden 1978 presidentinvaalit näyttivät lähinnä Kekkonen valtiomiesuran juhlinnalta, sillä Paasikivi-seura vastasi tällä kertaa täysin avoimesti vaalityöstä ja vastaehdokkaat eivät olleet vakavasti otettavia vaihtoehtoja. Veikko Vennamo asettui urheasti ehdolle, mutta hänen poliittinen karismansa oli jo miltei mennyttä. Eniten protestiäänäisiä sai kristillisen liiton ehdokas, puolueen puheenjohtaja Raino Westerholm, jonka koruton esiintyminen vaalikeskustelussa herätti myötätuntoa. Vaaleihin osallistuminen jäi vaatimattomaksi (64,5 prosenttia), ja Kekkonen vaaliliiton saatua yli neljä viidennestä valitsijamiehistä istuva presidentti valittiin jo ensimmäisellä kierroksella viidennelle toimikaudelleen (jota kesti vuoteen 1981 asti). Kekkonen sai 259 valitsijamiesääntä ja Westerholm 25, kun taas kaksi muuta ehdokasta jakoivat keskenään jäljelle jääneet 16 ääntä.

Miten oli mahdollista, etteivät Suomen puolueet kyenneet löytämään seuraajaa pian 78-vuotiaalle presidentille? Selitykseksi ei riitä, että haluttiin välttää yhteentörmäystä Kekkonen kanssa tulossa olleiden hallitusneuvottelujen vuoksi. 1970-luvun lopulla Kekkonen oli paljon enemmänkin kuin pelkkä valtionpäämies. Hän oli maan vakaan ulkopoliittikan elävä vertauskuva ja piti pelkällä olemassaolollaan yllä monen näkyvän poliitikon ja eturyhmän valta-asemia. Siitä tilanteesta olisi ollut tarpeettoman uhkarohkeaa yrittää houkutella ”itsepäistä vanhusta” siirtymään sivuun. Avoin kilpailu presidentin virasta olisi hyvin voinut järkyttää SDP:n ja keskustan kesken saavutettua haurasta konsensusta, se olisi synnyttänyt samanlaisen sisäpoliittisen valtataistelun kuin oli vallinnut ennen vuotta 1956 ja aiheuttanut pahimmassa tapauksessa taloudelle suurta haittaa. Alkoi näyttää entistä ilmeisemmältä, että presidentti aikoi kaatua ”saappaat jalassa”, ja kun poliittinen järjestelmä toimi hänen vähittäisestä syrjään vetäytymisestä huolimatta (tai sen ansiosta), vallanpitäjillä oli aikaa odotella.

Vaikka presidentti oli edelleen ikäisekseen melko pirteä, ympäristö havaitsi jo monia merkkejä hänen terveytensä horjumisesta. Eniten huomiota herätti Kekkonen jatkuvasti heikkenevä näkö, joka aiheutti vuoden 1979 jälkeen monia kiusallisia tilanteita. UKK luki puheitaan entistä vaivalloisemmin, ja ainakin yhdessä tapauksessa lukeminen jäi kesken. Vähemmän näkyvää oli henkisten

voimavarojen hidas heikkeneminen. Ensimmäiset muistinmenetykset huomattiin jo marraskuussa 1972, mutta presidentin lääkärin vakuutettua, etteivät oireet olleet vakavia ja että ne johtuivat ennen kaikkea stressistä, Kekkonen päätti jatkaa virassaan. 26.10.1981 Kekkonen jätti eroanomuksensa, josta ilmeni, että hänen sairautensa oli luonteeltaan pysyvää. Kekkonen seuraajaksi valittiin lopulta SDP:n Mauno Koivisto.¹⁷³

---

¹⁷³ Meinander 2012, 438-448.

7 Tutkimustulokset

Leo Mellerin kirjallinen tuotanto Suomessa vuosina 1971-1979 antaa hyvin värikkään ja monipuolisen kuvan hänen tavastaan ajatella ja tulkita ja kyvystään nähdä maailmanpoliittiset ilmiöt ja tapahtumat Raamatun ennustusten valossa. Meller käsittelee kirjoissaan sekä satoja vuosia vanhoja tapahtumia että lähihistoriaa. Meller tulkitsee ajan poliittisia tilanteita sekä Suomen tapahtumien valossa että yleishistoriallisesti. Kuitenkin Israelin tilanne ja ylipäätään Lähi-Idän tilanne saa Melleriltä paljon palstatilaa. Raamatusta Mellerille tärkeimmät kirjat ovat Danielin kirja Vanhassa Testamentissa ja Ilmestyskirja Uudessa Testamentissa. Meller yhdistelee kutakin maailmanpoliittista tilannetta ja tapahtumaa Raamatun ennustusten valossa ja antaa niille Raamatullisen merkityksen. Mellerin sävy kirjoittaa asioista on jyrkkää ja jopa pelottavaa. Meller osaa esittää asiansa niin, että kaikista pelottavimmat ja ankarimmat asiat tulevat hyvin esiin. Kuitenkin Meller monen kirjan lopussa kysyy, haluaako lukija tehdä hengellisen ratkaisun kirjan luettuaan.

Suomen tilanteesta Mellerille tärkeimmät teemat ovat: 1) presidentti Urho Kekkosen pitkä virkakausi ja sen mukanaan tuomat ongelmat, 2) Suomen ja Neuvostoliiton välinen YYA-sopimus 3) suomalaisten kommunistien vallankumouspyrkimykset ja 4) päättäjien rahanahne politiikka erityisesti 1970-luvun alussa. Mellerin mukaan oli turhaa rakentaa kansalaisten verorahoilla uimahallia Utsjoelle.

Presidentti Urho Kekkoseen Meller suhtautuu hyvin kielteisesti. Mellerin mukaan on selvää, että UKK oli Moskovan ainoa hyväksymä presidentti, ”nukkehallitsija”, joka sai kaikki käskyt Neuvostoliitosta. Neuvostoliitto ei antanut pelivaraa presidentin valitsemisessa vaan Kekkonen oli käytännössä ainoa Moskovan hyväksymä presidentti. Ulkopoliittikka oli täysin Moskovan johdossa (suomettumisen käsite), mutta sisäpoliittisesti Suomi sai tehdä itsenäisiä ratkaisuja. Silti puhuttiin ”Kekkoslovakiasta”, eli UKK:lla oli hyvin huomattavat toimivaltuudet myös Suomen sisäpolitiikassa. Näitä toimivaltuuksia presidentti toteutti esimerkiksi rakennuttamalla puutehtaan Kemijärvelle ja hyväksyessään Loviisan ydinvoimalan Neuvostoliiton rakentamaksi. Suomen kaupasta iso osa

käytiin Neuvostoliiton kanssa. Kauppaa käytiin ilman rahaa (ns. clearing-kauppa, jossa tavarat vaihtoivat omistajaa), ja 1970-luvulla laskettiin, että jos Neuvostoliiton kauppa ylittää 25% kokonaiskaupasta, niin Suomi tulee entistä enemmän sidotuksi Neuvostoliittoon.

Neuvostoliitosta tuli Suomeen muun muassa sähkövetureita ja autoja. Sähköveturit osoittautuivat hyvin kestäviksi, ja niitä on joskus vieläkin liikenteessä. Ladan valttikortti taas oli se, että se oli huomattavasti halvempi kuin vastaava länsiauto. Näin ollen Suomi autoistui merkittävästi 1970-luvulla juuri Ladojen ansiosta. On huomattavaa, että Meller ei ota kantaa Suomen ja Neuvostoliiton välisiin positiivisiin asioihin, vaan tuo ainoastaan negatiivisia asioita esiin. Esimerkiksi kommunismi ja eurokommunismi saavat Melleriltä ”täystyrmäyksen”, eli molemmat ovat Mellerin mielestä paholaisen aikaansaamia ilmiöitä.

YYA-sopimuksen Meller näkee siinä valossa, että Suomi on käytännössä riippuvainen Neuvostoliiton sotaharjoituksista, eli että jos NL olisi päättänyt pitää yhteiset sotaharjoituksen Suomen kanssa, niin Suomen olisi ollut pakko myöntyä ja näin Suomi olisi taas tullut vedetyksi enemmän ja enemmän itään päin. Meller arvostelee Neuvostoliiton politiikkaa siinäkin, että NL harjoitti laajamittaista asevarustelua ja sijoitti joukkoja lähelle Suomen itärajaa, kun taas toisaalta NL harjoitti Suomea kohtaan ns. psykopoliitiikkaa eli tuettiin Suomessa aseistariisumista ja ns. sadankomiteaa. Eli Neuvostoliitto pyrki murtamaan Suomen maanpuolustushengen kun se samalla harjoitti laajamittaista asevarustelua ja oli jopa valmis miehittämään Suomen oikealla ajalla. Näin siis Meller tulkitsee asioita.

Kuten sanoin, Meller ei anna tuumaakaan periksi kommunismille. Meller ei siis löydä mitään hyvää kommunismista, vaan kokee sen perkeleelliseksi hyökkäykseksi koko vapaata maailmaa kohtaan, tavoitteena alistaa koko maapallo yhden ja saman kommunismin alaisuuteen. Myös eurokommunismia Meller näkee kielteisessä valossa, vaikka eurokommunismissa ei kannatetaakaan aseellista vallankumousta vaan parlamentarismia kautta toteutuvaa kommunismia. Suomalaisen kommunismin Meller näkee myös kielteisessä valossa. Ennen

kaikkea Taisto Sinisalo, ns. taistolaisten johtohahmo, saa Melleriltä kritiikkiä. Taisto Sinisalo onkin sanonut: ”Kristillinen maailmankatsomus ja tieteellinen sosialistinen maailmankatsomus ovat ristiriidassa keskenään. Minä en voi enkä jaksa ymmärtää uskovaista kommunistia.”

Kirjassa ”Uhattu Suomi” Meller käsittelee hyvin voimakkaaseen sävyyn Suomalaisten päättäjien ”pitopöytää”. Vuosina 1972-1974 oli nousukausi ja korkeasuhdanne ja Suomella meni hyvin. Niinpä päättäjän syytivät rahaa ties minne kohteeseen, mutta kun lama tuli 1970-luvun lopulla, niin sitten oltiin sormi suussa. Erityisesti Suomen alkoholipolitiikka saa Melleriltä kovaa kritiikkiä. Meller kirjoittaa: ”Alkolla on uusi varasto Helsingin Salmisaassa. Se tuli maksamaan summan, jota voidaan verrata Saimaan kanavan kustannuksiin. Tämän viinavaraston kautta kulkee päivittäin neljännesmiljoona pulloa erilaisia alkoholijuomia. Kellarissa on tilaa 13 miljoonalle pullolle.” Edelleen Meller jatkaa: ”Viime vuonna (1977) alkoholiin käytettiin noin 4,7 miljardia markkaa (790,5 miljoonaa euroa). Valtio sai tästä rahamäärästä 58% eli 2761 miljoonaa markkaa (464 miljoonaa euroa). Pitopöytiensä ääressä ylimykset (=maan poliittiset johtajat) saavat siis melkoisia varoja käyttöönsä juuri sen kautta, että kansa juo”.

Ulkomaisten tilanteista Meller kiinnittää eniten huomiota Lähi-Idän ja Israelin tilanteisiin. Israel on Mellerin mukaan ”ajan kello”, jota seuraamalla voimme nähdä koko maailmankaikkeuden historian viimeiset hetket. Mellerin mukaan elämme nyt ”ajan illassa”, eli pian tulee maailmanloppu. Meller itse näyttäytyy kirjoissaan ”tuomiopäivän profeettana”, ja on kertonut jopa hyvinkin tarkkoja päivämääriä maailmanlopusta. Esimerkkinä tästä Meller siteeraa kirjassaan ”Nyt näen” David Ben Gurionin lausumaa vuodelta 1970: ”Korkeintaan kymmenen vuotta ja olemme silmätysten kiinalaisten kanssa”. Tämäkään profetia ei toteutunut.

Meller näkee erityisesti Israelin sodat profeettallisesti. Mellerin mukaan Kuuden päivän sodan (1967) jälkeen Israelissa heiluteltiin lippuja joissa luki ”me uskomme armeijaamme”. Israel koki Kuuden päivän sodan jälkeen olevansa täysin ylivoimainen ympäröiviä arabivaltioita vastaan. Kuitenkin Jom Kippurin

sodassa (1973) kärsittiin alussa hyvinkin suuria tappioita, yli 2000 israelilaista sotilasta kuoli sodan alkupäivinä. Israelilaisissa oli kahdenlaista tietoa tulevasta sodasta: osa tiedustelulähteistä sanoi, että sotaa ei tule, ja osa sanoi että tulee. Silloinen pääministeri Golda Meir uskoi niitä lähteitä, jotka sanoivat että sotaa ei tule. Jom Kippurin sodan jälkeen Israelissa liehui lippuja joissa luki ”Me uskomme Jumalaan”.

Ensio Lehtosen (1906-1971) vaikutus Leo Mellerin ajatteluun on tutkimukseni mukaan erittäin suuri. Lehtonen oli Mellerille eräänlainen ”hengellinen isä”, koska hänen äitinsä oli yksinhuoltaja joka kuoli auto-onnettomuudessa Mellerin ollessa hyvin nuori. On erittäin huomionarvoista, että Leo Meller oli 15 vuotta Ensio Lehtosen vaikutuspiirissä ennen tämän kuolemaa (vuodet 1956-1971). Tuona aikana Lehtonen opetti Mellerille paljon sekä kirjojen tuotannosta että opillisista näkemyksistään. Ensio Lehtosen vilkkain vuosikymmen kirjallisen tuotannon saralla oli 1950-luku. 1960-luvulla Lehtosen kirjallinen julistustoiminta alkoi hiipua, ja samalla Meller tuli kuvioihin mukaan. Kuitenkin vasta vuonna 1971 voidaan katsoa Mellerin oman kirjallisen tuotannon huippuvaiheen alkaneen. Tuona vuonna Ensio Lehtonen kuoli ja jätti jälkeensä koko aikaisemmin luomansa kirjallisen tuotantokoneiston, jonka Leo Meller peri. Kaikki oli siis ulkoisesti Leo Mellerille valmiina, jotta hän kykeni aloittamaan heti 1970-luvun alussa aktiivisen kirjallisen tuotantonsa.

Luettuani Mellerin kirjat aina vuodesta 1962 vuoteen 1979 asti huomasin, että Mellerin kirjallinen tuotanto kasvoi huomattavasti 1970-luvun alusta lähtien. Vuodesta 1976 vuoteen 1979 asti Meller kirjoitti keskimäärin neljä kirjaa vuodessa. Tästä voi tehdä sen johtopäätöksen, että Mellerin ”ammattitaito” on kehittynyt vuosien saatossa ja hän on kokonaisvaltaisesti omistautunut kirjojen kirjoittamiselle. Hänen itseluottamuksensa on myös varmasti kasvanut, kun on huomattu että kirjat menevät kuin ”kuumille kiville”. Monesti kirjan takakannessa Meller esittelee kirjansa ”tähän asti tärkeimpänä kirjanansa”, mikä on tietysti hyvä myyntikikka. Meller ei itse ole koskaan osallistunut aktiivisesti politiikkaan, mutta tuo kuitenkin kirjoissaan esiin hänen hyvin konservatiivista ja oikeistolaista poliittista näkemystä, mikä on lähellä USA:n poliittista systeemiä.

Kun vertaa Mellerin ensimmäistä kirjaa vuodelta 1962 vaikkapa kirjaan ”Uhattu Suomi” vuodelta 1978, huomaa, että Mellerin tyyli on muuttunut jyrkemmäksi ja kantaa ottavammaksi. Meller ei pelkää tuoda hyvin rohkeitakin näkemyksiään esiin. 1970-luvulla elettiin ”suomettuneessa” Suomessa, jossa Neuvostoliitto ohjaili enemmän tai vähemmän Suomen asioita. Julkisessa keskustelussa ja kirjoittelussa tämä piti ottaa huomioon eikä katsottu hyvällä, jos esimerkiksi julkaistiin Neuvostoliittoa ärsyttäviä kirjoja. Tässä suhteessa Meller on poikkeus, sillä hän ei peittele näkemystään kommunisminvastaisuudesta, vaan jopa kutsuu sitä avoimesti ”Punaiseksi petovallaksi”. Se, mikä nykyään on itsestään selvää, ei sitä ollut vielä 1970-luvulla. Suomen ja Neuvostoliiton välillä oli YYA-sopimus, ja kaikissa asioissa tuli ottaa huomioon Neuvostoliiton mielipide ja piti varoa ärsyttämästä sitä.

Leo Meller oli 1970- ja 1980-luvulla mukana Raamattujen salakuljetuksessa Neuvostoliittoon. Raamattuja kätkettiin muun muassa auton osiin ja kuljetettiin sitten rajan yli siinä toivossa, etteivät tullivirkailijat huomaisi mitään. Vaikka Meller siis ei ollutkaan mukana politiikassa, hän toimi Neuvostoliiton juutalaistyön asiantuntijana presidentti Ronald Reaganin virkaanastujaisissa USA:ssa vuonna 1982. Patmos ry monien muiden kristillisten järjestöjen ohella avusti salaa maanalaista kristillistä seurakuntaa Neuvostoliitossa, ja tämä näyttää herättäneen suurta epäluuloa esimerkiksi Suopissa eli Suojelupoliisissa.

Tutkimustulosten valossa Leo Melleristä itsestään voidaan puhua ajan ilmiönä. Meller oli suosituimmillaan 1970- ja 80-luvulla juuri Neuvostoliittoon kohdistuneen kristillisen avustustyön tähden sekä rohkeiden profetioiden kautta. Meller ei kainostellut puhua avoimesti Neuvostoliittoa ja kommunismia vastaan, mikä oli hyvin epäsovpevaa sen hetkessä Suomen poliittisessa tilanteessa. Kun Neuvostoliitto hajosi, niin Mellerin suosio laski. Mellerin suosio lähti uudelleen nousuun 11.09.2001 USA:ssa tapahtuneiden terrori-iskujen myötä. Viime aikoina Meller on puhunut muun muassa Iranin ydinaseuhasta Israelia kohtaan, venäläissotilaiden suuresta määrästä (100 000 miestä) Suomen rajalla sekä pedon merkistä. Meller tulkitsee, että Raamatussa mainittu pedon merkki on mikrosiru, joka asennetaan joko ihmisen otsaan tai oikeaan käteen. Ne, ketkä eivät ota

merkkiä, joutuvat yhteiskunnan ulkopuolelle eivätkä he pysty ostamaan tai myymään mitään.

Tutkimuksen edetessä on käynyt selväksi, että Leo Meller on lukenut paljon sekä suomalaista että amerikkalaista eskatologista eli lopunajallista kirjallisuutta. Tämä kirjallisuudenlaji tuli markkinoille 1950-luvulta lähtien. Meller opiskeli USA:ssa vuosina 1965-1967, joten oletan, että hän on noina vuosina tutustunut amerikkalaiseen eskatologiseen kirjallisuuteen. Omien sanojensa mukaan Meller on jopa tavannut näitä kirjailijoita henkilökohtaisesti. USA:ssa on hyvin tyypillistä kaupallisuuden yhdistäminen hengellisyyteen, sillä siellä seurakunnat ovat verovapaita eikä ole valtionkirkkoa niin kuin esimerkiksi Suomessa. On sanonta: ”Moses is Moses and business is business” eli tällä tavalla ajattelevat kristityt eivät koe mitään pahaa siinä, että hengellisyydestä tehdään myös kaupallinen tuote. Jos ja kun kristillinen yhteisö toimii täysin vapaaehtoisin varoin, on sanomattakin selvää että täytyy pitää pitkiä ja tunteisiin vetoavia kolehtipuheita ja jopa puhua kymmenyksistä eli siitä, että seurakuntalainen antaa 10 prosenttia kaikista bruttotuloistaan seurakunnalle. Luterilaisessa kirkossa ei puhuta kymmenyksistä, koska on käytössä kirkollisvero jolla kustannetaan seurakunnan toiminta ja työntekijöiden palkka.

Itse tulkiten Melleriä niin, että hän liioittelee ja paisuttelee asioita. Leo Mellerin tyyliin kuuluu siis maailmanpoliittisten asioiden ja tapahtumien pohtiminen Raamatun Sanan valossa. Meller kuitenkin mielestäni puhuu asioista liioittelevaan sävyyn ja saa asiat näyttämään pahemmilta kuin ne todellisuudessa ovat. Liioittelua esiintyy esimerkiksi siten, että Meller suurentelee lukuja tai jättää jotain oleellista kertomatta. Eräs esimerkki tästä oli Raamattutunti jonka otsikkona oli ”EU aiheuttaa työttömyyttä”. Meller aloitti Raamattutunnin esittelemällä lehteä, jonka etusivulla luki: ”Aiheuttaako EU työttömyyttä?” Eli siis kaksi täysin vastakkaista näkemystä – Meller vääristeli alkuperäistä tekstiä. On mielestäni väärin, jos epävarmoja asioita esitetään absoluuttisina totuuksina.

Vaikka Suomessa ei olekaan ketään vastaavaa karismaattista kristillistä esiintyjää, ”lopun ajan profeettaa”, niin Mellerin kaltaiseen kirjalliseen julistustoimintaan keskittyneitä henkilöitä kyllä Suomesta löytyy. Esimerkkeinä mainittakoon Uuras

Saarnivaara ja Tapio Nousiainen, joiden molempien kirjoista voi löytää lopun aikaa käsittelevää materiaalia. Myös Keijo Lindeman ja Pentti Kaitera ovat kirjoittaneet lopun ajoista. Voidaankin sanoa, että Mellerillä on tietynlainen ”monopoliasema” Suomen hengellisessä kentässä. Kukaan toinen kirjailija ei siis ole niin laajasti kirjoittanut lopun ajoista kuin Leo Meller.

Heikki Hämäläinen toteaa, että maailmanlopun ennustelu on aina keskittynyt pienten ryhmien sisälle. Tähän Leo Meller tuo kuitenkin poikkeuksen. Meller on tunnettu nimi yli Suomen seurakuntarajojen, vaikka hän itse omaakin helluntailaisen taustan eikä esiinny luterilaisissa kirkoissa. Vaikka Mellerin kuulijakunta onkin aina koostunut enimmäkseen helluntailaisista ja muista vapaiden suuntien jäsenistä, hänen puhetilaisuutensa keräävät myös luterilaisia kuulijoita. Mellerin opetus on kuitenkin selvästi helluntailaista, mikä ilmenee muun muassa siinä, että hän kannattaa aikuiskastetta ja kieltää ehtoollisen reaaliapresensin (Kristus on vain hengellisesti läsnä ehtoollisessa, ei aineellisesti). Lisäksi Mellerin opetuksessa korostuu selkeästi Jean Calvinin (1509-1564) kehittämä kaksinkertainen predestinaatio (niin sanottu ennaltamääräämisoppi) sekä arminiolainen uskonratkaisun korostaminen (ihmisen täytyy tietoisesti ratkaista suhteensa Jumalaan, ns. uskoontulo).

Kuten jo johdannossa totesin, olen tässä tutkimuksessa pyrkinyt tarkastelemaan Leo Mellerin kirjallista julistustoimintaa historiallisten selitysmallien kautta. *Idealistisen selittämisen näkökulma* korostaa aatteiden ja ideologioiden (esimerkiksi hengelliset opit ja virtaukset) merkitystä sekä Mellerin henkilöhistoriaa, aikaisempia vaiheita ja hänen persoonallisuuttaan. Tämä selitysmalli sisältää myös psykologiset selitykset.

Idealistisen selittämisen näkökulmasta muun muassa helluntailiikkeen kannatuksen kasvu avasi ovia Mellerin tyyppiselle julistukselle. Ihmiset muuttivat maalta kaupunkeihin ja olivat entistä alttiimpia uusille vaikutteille, myös hengellisille. Tulkitsen asiaa niin, että Mellerin tyyppinen vahva julistus, jossa puhuja on aina oikeassa ja kuulija on aina väärässä, on ollut monelle ihmiselle vastaus ”sisäiseen psykologiseen tyhjiöön” ja antanut suoria vastauksia elämänfilosofiin (maailmankatsomus) ja eksistentiaaliin (olemassaoloa

koskeviin) kysymyksiin. Mellerin hyvin mustavalkoinen ”olen aina oikeassa” julistus antaa suoria vastauksia hengellisen heräämisen kokeneelle ja kyselevälle ihmiselle. Yleisesti ”Suomen Siionissa” on liikkeellä seuraavanlainen sanonta: ”Ei ole kysymystä, mihin Meller ei osaisi vastata”.

Toinen historiallisten selitysten ääripää ovat *rakenteelliset selitysmallit*. Tämä selitystapa korostaa yhteiskunnallisten tekijöiden merkitystä. Tällaisia tekijöitä voivat olla muun muassa talous- ja sosiaalirakenteen sekä poliittisen vallan muutokset yhteiskunnassa. Tällöin Leo Mellerin toimintaa voidaan selittää muun muassa sillä, että totaalisen tuhon eli maailmanlopun uhka kärjistyi äärimmilleen maailmanpolitiikassa tapahtuneen muutoksen johdosta toisen maailmansodan jälkeen. Nyt ihmiskunnalla oli periaatteessa mahdollisuus tuhota maapallo 200-300-kertaisesti. Lisäksi Suomessa koettiin 1970-luvun alusta lähtien ennen näkemätön rakennemuutos. Tämä ilmeni esimerkiksi maaltapakona, kaupungistumisena ja elinkeinorakenteen muutoksena. Muutos jatkui voimakkaana koko 1970-luvun. Tämän rakennemuutoksen seurauksena vallitsevat ja vanhoilliset arvot eivät enää toimineet muuttuneissa oloissa, ja erityisesti kristillisissä piireissä oli tarve karismaattiselle johtohahmolle jotta näennäinen epävarmuus saataisiin kuriin. Rakenteellisessa selitysmallissa karismaattinen johtajuus ei ole synnynäistä, vaan karismaattiselle johtajalle on sosiaalinen tilaus. Johtaja ikään kuin tehdään tai luodaan tiettyssä yhteiskunnallisessa tilanteessa. Tulkintani mukaan Meller ”lunasti” paikkansa ”Suomen Siionissa”. Jos Leo Melleriä ei olisi tullut, niin jostain toisesta olisi tullut Leo Meller.

Näyttää siltä, että Mellerin toimintaa on hyödyllistä tarkastella molemmista selitysmalleista, sekä idealistisista että rakenteellisista, käsin. En halua korostaa kummankaan selitysmallin ensisijaisuutta, vaan olen sitä mieltä, että nämä selitysmallit täydentävät toisiaan. Ne eivät siis tässä yhteydessä ole toisiaan pois sulkevia selitysmalleja.

Tutkimukseni varsinaiseen tehtävään ei kuulunut Mellerin ennustusten toteutumisen pohdinta ja arviointi. Koska ennustukset kuitenkin ovat olennainen osa Mellerin kirjojen sisältöä ja niitä on vaikea irrottaa hänen kokonaistuotannostaan, en voi olla ottamatta niihin kantaa. Käytyäni läpi Mellerin

kirjat vuosina 1962-1979, olen päätenyt siihen tulokseen, että vain olematon määrä niin sanottuja ennustuksia tai profetioita näyttäisi toteutuneen. Näitä toteutuneita ennustuksia tai profetioita näyttäisivät olevan vain Euroopan Unioni (alun perin EEC) sekä Euroopan yhteinen raha (nykyään nimellä euro). Tosin näissäkin tapauksissa Meller on ennustanut päivämäärät ja vuoden väärin. EEC:stä piti Mellerin mukaan tulla ”kymmenvaltioliitto”, mutta tällä hetkellä EU:ssa on jäseniä jo 28.

Ennustuksia on Mellerillä niin paljon, että jo arvaustenkin perusteella voisi sattumalta päätyä samaan lopputulokseen. Lähes kuka tahansa aikaansa seuraava ihminen voisi laatia samantyyppisiä ennustuksia kuin Meller. Tästä näkökulmasta ainakin osa Mellerin ennustuksista koskee asioita, jotka joko toteutuvat tai sitten eivät toteudu. Molempien mahdollisuuksien todennäköisyys on usein saattanut olla yhtä suuri. Tällöin voitaneen puhua jopa puhtasverisestä arvauksesta.

8 Lähteet ja kirjallisuus

8.1 Painamattomat lähteet

Meller, Leo ”Taivaan ja maan väliltä” – radio-ohjelmassa keväällä 2001. Kanava: Radio Dei. Ohjelma-aika sunnuntaisin kello 21.30-24.00.

8.2 Painetut lähteet

Leo Mellerin kirjat

Meller, Leo (1962). Avattu tulevaisuus. Porvoo. Kuva ja Sana.

Meller, Leo (1965). Hänen kirkkautensa kaltaisuuteen. Lahti. Kuva ja Sana.

Meller, Leo (1966). Kuolemasta elämään. Ralph Hartin vavahduttava elämäkerta. Lahti. Kuva ja Sana.

Meller, Leo (1971). Huomispäivän maailma Ilmestyskirjan valossa. Pori. Kuva ja Sana.

Meller, Leo (1972). Hengen vallankumous. Raportti karismaattisesta liikkeestä ajassamme. Lahti. Lahden kirjapaino.

Meller, Leo (1973a). Suomi ja Eurooppa ilmestysten valossa. Loviisa. Kuva ja Sana.

Meller, Leo (1973b). Ufot ja maailmanloppu. Loviisa. Kuva ja Sana.

Meller, Leo (1974a). Tuomiopäivä ja Hengen vuodatus. Porvoo. Kuva ja Sana.

Meller, Leo (1974b). Öljykriisi lopun ajan merkinä. Loviisa. Kuva ja Sana.

Meller, Leo (1975). Kuudes aisti. Saarijärvi. Kuva ja Sana.

Meller, Leo (1976a). Kuolema kulkee Siionissa. Saarijärvi. Kuva ja Sana.

- Meller, Leo (1976b). Sirppi Egyptin yllä. Saarijärvi. Kuva ja Sana.
- Meller, Leo (1977a). Esirukousten lapset. Loimaa. Kuva ja Sana.
- Meller, Leo (1977b). 1977 kohtalonvuosiko? Lahti. Kuva ja Sana.
- Meller, Leo (1977c). Päivä jolloin Israel kuolee. Lahti. Kuva ja Sana.
- Meller, Leo (1978a). Liitonarkki ja tempaus. Loimaa. Kuva ja Sana.
- Meller, Leo (1978b). Harmagedon! Viimeinen sukupolvi elää nyt. Loimaa. Kuva ja Sana.
- Meller, Leo (1978c). Uhattu Suomi. Helsinki. Kuva ja Sana.
- Meller, Leo (1979a). Uhatun Suomen viimeiset pidot. Saarijärvi. Kuva ja Sana.
- Meller, Leo (1979b). Nyt näen. Tämä vuosi näyissä ja profetioissa. Helsinki. Kuva ja Sana.
- Meller, Leo (1979c). Yhdestoista hetki. Helsinki. Kuva ja Sana.
- Meller, Leo (1979d). Ihmeitä sinua varten. Helsinki. Kuva ja Sana.
- Meller, Leo (1980a). Kansakunnan kohtalonkysymykset. Helsinki. Kuva ja Sana.
- Meller, Leo (1980b). Kärsimyksen tarkoitus. Helsinki. Kuva ja Sana.
- Meller, Leo (1980c). Koska Lähi-Itä räjähtää? Loimaa. Kuva ja Sana.
- Meller, Leo (1980d). Lähtölaskenta on alkanut. Helsinki. Kuva ja Sana.

Muut painetut lähteet

Euroopan talousyhteisön perustamissopimus ja sopimus Euroopan Unionista (1993) (ETP). Oikeusministeriön julkaisuja. Helsinki.

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssi (1975) (ETYK).
Päätösasiakirja. Ulkoasiainministeriön julkaisuja. Helsinki.

ETYK:n historia (1992). (ETYK) Ulkoasiainministeriön julkaisuja. Helsinki.

8.3 Sanoma- ja aikakauslehdet

HS   Helsingin Sanomat 17.9.2000

8.4 Haastattelut

Aaron Ben-Suomen haastattelu Helsingissä 14.11.2002.

Henrik Kastikaisen haastattelu Laukaassa 24.1.2016.

Tellervo Koivukankaan haastattelu Suolahdessa 13.1.2016.

Leo Mellerin haastattelu Helsingissä 1.9.2002.

Jyrki Muttosen haastattelu Suolahdessa 23.1.2016.

Olavi Mäkelän haastattelu Reisjärvellä 20.1.2016.

Hannu Taipaleen haastattelu Helsingissä 29.11.2002.

Jouko Viljakaisen haastattelu Lahdessa 12.1.2016.

Ahti Ylösen haastattelu Helsingissä 21.11.2002.

8.5 Internet

Eurokommunismi: <https://en.wikipedia.org/wiki/Eurocommunism>

Hengen uudistus kirkossamme ry: <http://www.hengenuudistus.fi/>

Minna Rikkisen artikkeli Leo Melleristä kansallisbiografiassa, julkaistu 15.1.2010.

Osoite: www.kansallisbiografia.fi/kb/artikkeli/9573/

Jyrki Rossin kotisivut. Osoite:

<http://personal.inet.fi/koti/rossi/evank.html>

Yöpakkaset: <https://fi.wikipedia.org/wiki/Yöpakkaset>

8.6 Kirjallisuus

Afanasjev, Viktor (1975). Tieteellisen kommunismin perusteet. Moskova. Edistys.

Aho, Jouko (1993). Parapsykologit. Tampere. Tammer-paino.

Aho, Lauri J. & Luuppala, Jarmo & Paajanen, Manu (1982). Mauno Koivisto. Hellahuoneesta presidentin linnaan. Hämeenlinna. Karisto.

Ahonen, Lauri K. (1993). Suomen helluntaiherätyksen historia. Jyväskylä. Gummerus.

Ahvio, Juha (2006). Kristuksen kuninkuus ja uuden maailman eetos. Reformoidun teologian historia Amerikassa 1600-luvulta nykypäivään. Vaajakoski. Gummerus.

Ahvio, Juha (2009). Heidelbergin katekismus. Historiallinen ja teologinen johdanto reformoituun uskonoppiin sekä katekismuksen tekstin käänös. Helsinki. Hakapaino.

Ahvio, Juha (2011). Minne menet, Suomi? Saarijärvi. Offset.

Ahvio, Juha (2012). Minne menet, Suomen Siion? Saarijärvi. Offset.

Ahvio, Juha (2013a). Avioliitto ja perhe. Jumalan paras ihmiselle. Saarijärvi. Offset.

Ahvio, Juha (2013b). Miten tähän on tultu? Seksuaalivallankumouksen kulttuurimarxilaiset juuret. Saarijärvi. Offset.

- Ahvio, Juha (2014). Venäjän karhu heräsi – herääkö Suomi? Saarijärvi. Offset.
- Ahvio, Juha (2015). Eurooppa ja Suomi islamisoituvat. Tiedä tosiasiat islamiterrorismista ja islamilaisesta maahanmuutosta. Tallinna. Printon.
- Carrillo, Santiago (1977). Eurokommunismi. Tampere. Kirjayhtymä.
- Dahlgren, Sam (1990). Vainottu kirkko. Luterilaiset kirkot Itä-Euroopan maissa. Pieksämäki. PieksänPrint Oy.
- Deyneka, Anita ja Peter (1975). Kremlin varjossa. Totuus kristittyjen kohtalosta suuressa Neuvostoliitossa. Saarijärvi. Ari-paino.
- Graham, Billy (1965). Mies ja sanoma. Tampere. Kuva ja Sana.
- Graham, Billy (1971). Jeesus-sukupolvi. Tikkurila. Ristin Voitto.
- Gutschera, Herbert & Thierfelder, Jörg (1999). Uskonpuhdistus ja vastauskonpuhdistus, 1500-1599. - Kristinuskon historia 2000. Osa 2: Uskonpuhdistuksesta nykyaikaan. Toim. Mäkinen, Anssi. Gutersloh.
- Haataja, Lauri (1992). Kekkonen aika. - Itsenäisen Suomen historia 4. Toim. Tarkka et al. Vantaa.
- Haavikko, Paavo (1990). Kansakunnan linja. Kommentteja erään tuntemattoman kansan historiaan 1904-1990. Helsinki. Art House.
- Heikkilä, Markku & Heininen, Simo (1996). Suomen kirkkohistoria. Helsinki. Edita.
- Heinilä, Pentti (2002). Erittäin salainen. Hämeenlinna. Karisto.

- Heino, Harri (1997). *Mihin Suomi tänään uskoo*. Juva. Bookwell Oy.
- Helander, Eila (1999). *Uskonto ja arvojen murros. – Uskonto ja nykyaika. Yksilö ja eurooppalaisen yhteiskunnan murros*. Toim. Heikkilä, Markku. Juva. Bookwell Oy.
- Hobsbawm, Eric (2014). *Äärimmäisyyksien aika. Lyhyt 1900-luku*. Tampere. Vastapaino.
- Hyrkkänen, Markku (2002). *Aatehistorian mieli*. Jyväskylä. Gummerus.
- Hämäläinen, Heikki (2002). *Apokalyptinen kirjallisuus Suomessa 1945-1956. Yleisen kirkkohistorian pro-gradu tutkielma*. HYTKK.
- Jakobson, Max (1999). *Finlands väg 1899-1999. Från kampen mot tsarväldet till EU-medlemskap*. Malmö.
- Kaitera, Pentti (1975). *Lähitulevaisuus ja Raamatun profetiat*. Saarijärvi. Ari-paino.
- Komulainen, Virpi (1998). *Kipinä-lehden fundamentalismi Leo Mellerin päätoimittajakaudella Kirkkososiologian pro-gradu työ*. HYTKK.
- Kontula, Osmo (1988). *Huumeet Suomessa*. Keuruu. Otava.
- KU (1993). *Katoavatko ufot? Ufoilmiön kriittistä tarkastelua*. Toim. Kari A. Kuure & Juhani Kyröläinen & Göte Nyman & Jukka Piironen. Helsinki.
- Kuhlman, Kathryn (1970). *Jumala voi*. Vancouver.
- Kuhlman, Kathryn (1973). *Uskon ihmeisiin*. Tikkurila. Ristin Voitto.
- Kuhlman, Kathryn (1974). *Jumalalle kaikki on mahdollista*. Tikkurila. Ristin Voitto.

Kuhlman, Kathryn (1974). Ensimmäinen ja viimeinen ihme. Saarijärvi. Ari-paino.

Kuhlman, Kathryn (1975). Minun elämäni. Lahti. Kuva ja Sana.

Kuosmanen, Juhani (1979). Herätyksen historia. Herätyskristillisyyden kirkkohistoriallisena joukkoliikkeenä. Tikkurila. Ristin Voitto.

Kähkölä, Paavo (2000). Urho Kekkonen 1900-1986. Kansanmies ja ruhtinas. Jyväskylä. Gummerus.

Laasonen, Pentti (1991). Suomen kirkon historia 2. Vuodet 1593-1808. Porvoo. Bookwell Oy.

Laine, Esko M. (1996). Yksimielisyys – sota – pietismi : tutkimuksia suomalaisesta papistosta ja yhteiskunnasta kolmikymmenvuotisesta sodasta pikkuvihaan. Saarijärvi. Offset.

Laitila, Teuvo (1991). Uskontokritiikki ja uskonnonvastainen propaganda. - Usko, toivo ja vallankumous. Kristinusko ja kirkot Neuvostoliitossa. Toim. Aarno Lahtinen & Teuvo Laitila & Ernst Christian Suttner. Keuruu. Otava.

Lappalainen, Mirkka (2012). Jumalan vihan ruoska. Suuri nälänhätä Suomessa 1695-1697. Helsinki. Siltala.

Larson, Bob (1997). UFO. On korkea aika paljastaa koko totuus ufoista ja paranormaaleista ilmiöistä. Saarijärvi. Offset.

Lehtonen, Ensio (1940). Päivästä päivään. Helsinki. Kuva ja Sana.

Lehtonen, Ensio (1944). Uusi Henki. Rauma. Kuva ja Sana.

Lehtonen, Ensio (1959). Viimeinen aika. Käytännöllistä eskatologiaa. Helsinki. Kuva ja Sana.

Lehtonen, Ensio (1953). Israel iloitsee. Lahti. Kuva ja Sana.

Lehtonen, Ensio (1956). Israelin sanoma. Lahti. Kuva ja Sana.

Lehtonen, Ensio (1957). Ajan kello. Rauma. Kuva ja Sana.

Lehtonen, Ensio (1965). Israelin ihme. Loviisa. Kuva ja Sana.

Lindeman, Keijo (1974). Ihmiskunnan tuhon päivä Ilmestyskirjan mukaan. Saarijärvi. Ari-paino.

Lindsey, Hal (1972). Maa entinen suuri planeetta. Tikkurila. Ristin Voitto.

Lindsey, Hal (1974). Saatana elää ja voi hyvin Maa-planeetalla. Tikkurila. Ristin Voitto.

Lindsey, Hal (1976). Maa-planeetan vapautus. Tikkurila. Ristin Voitto.

Lindsey, Hal (1977a). Tuleva uusi maailma. Tikkurila. Ristin Voitto.

Lindsey, Hal (1977b). Viimeisen sukupolven toivo. Tikkurila. Ristin Voitto.

Malkavaara, Mikko (2000). Kirkko muuttuvassa yhteiskunnassa. Kirkko toisen maailmansodan jälkeen, 1944-2000. – Kristinuskon historia 2000 osa 3: Kristinuskon Suomessa. Toim. Eino Murtorinne yms. Porvoo. WSOY:

McGrath, Alister E. (1997). Kristillisen uskon perusteet. Johdatus teologiaan. Helsinki. Kirjapaja.

Meinander, Henrik (2012). Tasavallan tiellä. Suomi kansalaissodasta 2010-luvulle. Porvoo. Bookwell Oy.

Melasuo, Tuomo (1995). Kylmä sota, liennytyks ja kolmas maailma. - Maailmanhistorian pikkujättiläinen. Toim. Seppo Zetterberg et al. Porvoo. Bookwell Oy.

Murtorinne, Eino (1992). Suomen kirkon historia 3. Autonomian kausi 1809-1899. Porvoo. Bookwell Oy.

Murtorinne, Eino (1995). Suomen kirkon historia 4. Sortovuosista nykypäiviin 1900-1990. Porvoo. Bookwell Oy.

Murtorinne, Eino (1999). Uskonto ja politiikka 1900-luvun eurooppalaisissa diktatuureissa.–Uskonnot maailmailmanpolitiikassa. Toim. Palva, Heikki & Pentikäinen, Juha. Juva. Bookwell Oy.

Mäkeläinen, Mika (1993) Kirkkojen Maailmanneuvoston kehitysnäkemys 1968-1983. Käytännöllisen teologian pro gradu-työ. HYTTK.

NHK (1974). Israel – Kansa, maa ja valtio. Nederlandse Hervormde Kerken yleisen synodin julkilausuma. Käännös Pertti B. Lilja. Lahti.

Niiranen, Pekka (2000). Kekkonen ja Kirkko. Tasavallan presidentti Urho Kekkosen ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon suhteet vuosina 1956-1981. Jyväskylä. Gummerus.

Oupro (1962) Suomi, sinun pelastuksesi on Minun Poikani veressä. Oulun profetia. Kokkola. Keski-Pohjanmaan kirjapaino Oy.

Osborn, T.L. (1996). Kolme avainta – Sana, Henki, Nimi. Helsinki. Kuva ja Sana.

Paul, Jan-Peter (1995). EU tarkastelun kohteena. - EU ja kansallisvaltio. Suomen hallinto 2000-luvun haasteiden edessä. Toim. Jan-Peter Paul & Ari Sihvola & Markku Temmes & Seppo Tiihonen. Juva. Bookwell Oy.

Raamattu (1776). Kirkkoraamattu, Biblia.

Raamattu (1933/1938). Kirkkoraamattu.

Raamattu (1992). Kirkkoraamattu.

Rainio, Pekka (1981). Ensio Lehtosen toiminta ja uskonnollinen kehitys. Suomen kirkkohistorian pro-gradu työ. HYTTK.

Rasmussen N.O. (1971). Karismaattinen liike – uusi helluntaiko? Poukkusilta.

Rawlings, Maurice (1986). Kuoleman tuolla puolen. Pieksämäki. PieksänPrint Oy.

RI (1975). Raportti ihmeestä. Toim. Kathryn Kuhlman & Leo Meller & Maria Schulgin. Saarijärvi. Ari-paino.

Ruokanen, Miikka (1999). Milloin maailma loppuu? Jyväskylä. Gummerus.

Saarnivaara, Uuras (1965). Harmagedon ennen ja jälkeen. Raamatun lopunaikoja koskevat profetiat sekä niiden toteutuminen nykyaikana ja lähitulevaisuudessa. Suolahti. Herätysseuran kirjapaino.

Saarnivaara, Uuras (1977). Suuri Babylon. KMN:n ekumenia ennen ja nyt. Suolahti. Herätysseuran kirjapaino.

Siilasvuo, Ensio (toim.) (1989). Talvisota kronikka. Jyväskylä. Gummerus.

SMH (1987). Suuri Maailmanhistoria. Tulevaisuutta kohti. 1965-1987. Toim. Oivind Blom & Bjarte Kaldhol & Aud Rossum. Brepols.

Spence, J.E. toim (1996). Muutosten vuosisata 9 – Valtiot. Porvoo. Bookwell Oy.

Tallgren, Kristina (1987). Kristittyjen pyhitys ja Jumalan pelastussuunnitelma. Leo Mellerin pyhityskäsitys. Systemaattisen teologian pro-gradu työ. HYTTK.

Tarkiainen, Kari (1986). Se vanha vainooja. Käsitukset itäisestä naapurista Iivana Julmasta Pietari Suureen. Jyväskylä. Gummerus.

Tiainen, Hannu (1965). Kun puolue räjähti. Raportti sosiaalidemokraattisen työväenliikkeen hajaannuksesta ja eheytymisestä. Helsinki. Tammi.

Tiainen, Hannu (1997). Tovereiden tasavalta. Hannes Tiaisen muistelmat. Jyväskylä. Gummerus.

Tommila, Päiviö (1989). Suomen historiankirjoitus. Porvoo. Bookwell Oy.

Wallmann, Johannes (1995). Totinen kääntymys ja maailmanparannus. Pietismi kirkkohistoriallisena ilmiönä. Pieksämäki. PieksänPrint Oy.

Westin, Gunnar (1975). Vapaan kristillisyyden historia. Tikkurila. Ristin Voitto.

Vihavainen, Timo (1995). Hyvinvointi-Suomi. - Suomen historian pikkujättiläinen. Toim. Seppo Zetterberg et al. Porvoo. Bookwell Oy.

Vihavainen, Timo (2013). Ryssäviha. Venäjän-pelon historia. Juva. Bookwell Oy.

Wilkerson, David (1976). Juureton sukupolvi. Saarijärvi. Ari-paino.

Wilkerson, David (1979). Kohti tuomiota? Tulevaisuutemme on nyt. Tikkurila. Ristin Voitto.

Vilkuna, Kustaa H. J. (2005). Viha, perikato, katkeruus ja kertomus isostavihasta. Jyväskylä. Gummerus.

Vilkuna, Kustaa H.J. (2006). Paholaisen sota. Jyväskylä. Gummerus.

Vilkuna, Kustaa H.J. (2015). Juomarien valtakunta 1500-1850. Suomalaisten känni ja kulttuuri. Juva. Bookwell Oy.

Von Däniken, Erich (1973). Tulimmeko tähtien takaa? Helsinki. Yhteiskirjapaino.

Zetterberg, Seppo (toim.) (2006). Maailmanhistorian pikkujättiläinen. Porvoo. WS Bookwell Oy.